

คู่มือการสอน

**การเตรียมฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ
และการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ**

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ประจำปีการศึกษา 2562

คำนำ

คู่มือการสอนการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน ได้ถอดองค์ความรู้จากกิจกรรมการจัดการความรู้ ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ร่วมกันของอาจารย์ผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียนและอาจารย์นิเทศวิชาการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน ผู้จัดทำคู่มือฯ ได้นำสรุปรายงานประชุมการจัดการความรู้มาสังเคราะห์ วิเคราะห์สาระสำคัญพร้อมทั้งเพิ่มเติมรายละเอียดหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ ตัวอย่างที่ดีจากสาขาวิชาต่าง ๆ ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี ให้แก่คณาจารย์และหลักสูตรของทุกสาขาวิชาของคณะ สามารถนำแนวทางปฏิบัติที่ดีเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ให้ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันต่อไป คณะผู้จัดทำคู่มือการสอนการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียนและวิชาการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อคณาจารย์และหลักสูตรของทุกสาขาวิชาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และช่วยพัฒนานักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในงานอาชีพต่อไป

การจัดการความรู้ งานประกันคุณภาพ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
	ก
	ข
	ค
บทที่ 1	1
วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1
ความสำคัญของการเรียน	1
การเตรียมการเพื่อการจัดการเรียนการสอน	8
วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	
กระบวนการจัดการเรียนการสอน	15
เนื้อหาสาระรายวิชา	18
สัดส่วนของคะแนน	32
การประเมินผลรายวิชา	32
บทที่ 2	38
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	38
ขั้นตอนการเตรียมตัวเพื่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	38
การขอเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงาน	46
การสอนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	49
การปฐมนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	60
เอกสารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	61
การนิเทศนักศึกษา	79
ปัญหาพิเศษ	85
หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร	120
การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา	127
เกณฑ์การประเมินผลการเรียนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	139
การปัจฉิมนิเทศ	143
มคอ. 6	145
บทสรุป	150
บรรณานุกรม	151
ภาคผนวก	

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพ 1	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุคคล	15
ภาพ 2	ตัวอย่างรายงานผลสำรวจการฝึกงานของสาขาวิชาริยางคศิลป์	16
ภาพ 3	อาจารย์ถ่ายทอดประสบการณ์และหัวข้อความรู้ที่หลากหลายใน สายอาชีพ	17
ภาพ 4	สาขาดุริยางคศิลป์เชิงวิทยากรพิเศษจากภายนอก	18
ภาพ 5A-5B	หนังสือเตรียมสอบเข้ารับราชการที่สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ แนะนำให้นักศึกษาอ่าน	19
ภาพ 6	นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์เรียนการทำข้อสอบ ความรู้ความสามารถทั่วไป	19
ภาพ 7	สาขาวิชารัฐศาสตร์จัดฝึกอบรมเรื่องระเบียบงานสารบรรณ	20
ภาพ 8A-8B	สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร อบรมการแต่งกายตัวละคร ฝึกรำ ถือเป็นบททบทวนบทเรียนที่เคยได้เรียน	20
ภาพ 9A-9B	กิจกรรมร้านขายข้าวไข่เจียวของสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ที่ บริเวณอาคาร 22 ชั้น 1	21
ภาพ 10A-10B	โครงการเปิดร้านขายข้าวไข่เจียวของสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ที่บริเวณอาคาร 22 ชั้น 1	21
ภาพ 11	สาขาวิชาภาษาอังกฤษอบรมภาษาอังกฤษสำหรับการทำงานใน เครื่องบินจำลอง	22
ภาพ 12	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เชิญวิทยากรมาสอนโปรแกรม คอมพิวเตอร์ให้นักศึกษา	22
ภาพ 13A-13B	สาขาวิชารัฐศาสตร์ จัดกิจกรรมอบรมการพัฒนาบุคลิกภาพให้ นักศึกษา	23
ภาพ 14	สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ ภาษาอังกฤษในการทำงานและให้นักศึกษาฝึกแต่งตัวเป็นสากล เพื่อการทำงาน	23
ภาพ 15	การฝึกอบรมพัฒนาบุคลิกภาพของสาขาวิชาภาษาอังกฤษ	23
ภาพ 16A - 16C	สาขาพัฒนาชุมชน อาจารย์จัดกลุ่มนักศึกษาให้ทำกิจกรรม โครงการจิตอาสา	25

		หน้า
ภาพ 17	ถอดบทเรียนเข้าสู่วิชาชีพดนตรี	26
ภาพ 18	สาขาดูริยางคศิลป์แนะแนวเส้นทางอาชีพสายดนตรี	26
ภาพ 19	เส้นทางการสอบเข้ารับราชการ	27
ภาพ 20	สาขาวิชาภาษาอังกฤษไปศึกษาดูงานวัด โบราณสถานเพื่อประกอบอาชีพไกด์นำเที่ยว	31
ภาพ 21	สาขาวิชาดูริยางคศิลป์ ที่พานักศึกษาไปศึกษาดูงานที่ กองดุริยางค์ทหารอากาศ	31
ภาพ 22	สาขาดูริยางคศิลป์การอภิปรายหัวข้อความรู้จากการศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอกหรือการเข้าร่วมประชุมวิชาการดนตรี	22
ภาพ 23	สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) นำนักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	32
ภาพ 24	สรุปขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	44
ภาพ 25	ประกาศกำหนดการปฐมนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	60
ภาพ 26	สาขาดูริยางคศิลป์ อาจารย์ไปนิเทศนักศึกษา	82
ภาพ 27	สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ อาจารย์ไปนิเทศนักศึกษา	82
ภาพ 28	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ อาจารย์ไปนิเทศนักศึกษาที่ กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก	83
ภาพ 29	อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ไปนิเทศนักศึกษารัฐศาสตร์ ที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	83
ภาพ 30	สาขาวิชารัฐศาสตร์ อาจารย์ไปนิเทศนักศึกษาที่ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)	83
ภาพ 31	อาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ไปนิเทศนักศึกษาภาคกศ.พบ.ร่วมกัน	84
ภาพ 32	อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ไปนิเทศนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์	84
ภาพ 33	สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน อาจารย์ไปนิเทศนักศึกษาที่หน่วยงาน	84
ภาพ 34	สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร นักศึกษาที่ไปฝึกงานได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมสันทนาการให้กับหน่วยงาน	85
ภาพ 35A-35C	นักศึกษาช่วยจัดกิจกรรมให้แก่หน่วยงาน ทั้งแต่งหน้า ทำผม แต่งตัว และฝึกซ้อมการแสดงให้กับหน่วยงาน	85

		หน้า
ภาพ 36	รายงานปัญหาพิเศษ	88
ภาพ 37	ลงทะเบียนหน่วยงานปัจฉิมนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	143
ภาพ 38	คณบดีให้รางวัลเกียรติบัตรเรียนดีแก่นักศึกษาแต่ละสาขาวิชา	143
ภาพ 39	คณาจารย์และนักศึกษาถ่ายรูปร่วมกันในงานปัจฉิมนิเทศของ นักศึกษา	144
ภาพ 40	นักศึกษาเขียนใบสมัครงาน ในงานปัจฉิมนิเทศ	144
ภาพ 41	นักศึกษาชั้นปี 4 ที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	144

บทที่ 1 วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่มราชภัฏนั้น มีสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สมศ.) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและอนุมัติหลักสูตรเพื่อการรับรองวิทยฐานะของบัณฑิตในระดับปริญญาตรี โดยมีกระบวนการกลั่นกรองคุณภาพและความถูกต้องของหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาจนไปสู่การกลั่นกรองตรวจสอบในระดับมหาวิทยาลัยโดยผ่านสภาวิชาการ สภามหาวิทยาลัยเพื่อให้ทุกๆ หลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพดีออกสู่สังคม และแต่ละหลักสูตรมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติงานหลังจากสำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในหลักสูตรแต่ละหลักสูตรของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จึงมุ่งเน้นทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครเป็นผู้ที่มีความรู้ดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตได้อย่างดี

1. ความสำคัญของการเรียน

การจัดการศึกษาของแต่ละหลักสูตรที่มุ่งเน้นการนำความรู้ของศาสตร์ของตนเองไปประยุกต์ในวิชาชีพของตนเองนั้น ด้วยโครงสร้างหลักสูตรที่มีวิชาที่เน้นพัฒนาทักษะก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติได้ ดังจะเห็นได้จากโครงสร้างหลักสูตรจะระบุวิชาในกลุ่มวิชาชีพเอาไว้ หลักสูตรของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีหลักสูตรในระดับปริญญาตรีจำนวน 15 หลักสูตร และมีหลักสูตรจำนวน 13 หลักสูตรที่เรียนวิชาในโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มวิชาชีพ จำนวน 7 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 2 หน่วยกิต และวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 5 หน่วยกิต และมีหลักสูตร 2 หลักสูตรที่เรียนเฉพาะวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ไม่เรียนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ที่เรียนเฉพาะวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 1 วิชาจำนวน 6 หน่วยกิต และสาขาวิชานิติศาสตร์ที่เลือกเรียนวิชาในกลุ่มวิชาชีพเพียง 1 วิชาจาก 2 วิชา จำนวน 5 หน่วยกิต ได้แก่ 1. 2564605 การฝึกประสบการณ์หลักวิชาชีพนักกฎหมาย (Professional Practice in Legal Profession) 2. 2564606 การฝึกประสบการณ์การว่าความและศาลจำลอง (Professional Practice in Advocacy and Moot Court) กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 5 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาของ 13 สาขาวิชานั้น ที่เรียนกลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 7 หน่วยกิต มีวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังมีคำอธิบายรายวิชาที่แตกต่างกันตามวิชาชีพและมีความคล้ายคลึงกันตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน

2533803 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชน (Preparation for Professional Internship in Community Development) จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านการรับรู้ลักษณะและโอกาสของการประกอบอาชีพ การพัฒนาตัวผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ โดยเน้นการฝึกทักษะภาคปฏิบัติในงานและกิจกรรม สำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชน 2532803

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชน Professional Internship in Community Development 5(450) จัดให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชน องค์การหรือหน่วยงาน เพื่อให้ได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติและประสบการณ์ในอาชีพพัฒนาชุมชน โดยให้นักศึกษาเข้าไปใช้ชีวิต ในชุมชน เพื่อทำการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ปัญหา เขียนโครงการและแผนงาน และ ปฏิบัติงานตามโครงการ ศึกษารูปแบบ การจัดระบบงาน การบริหารโครงการ วิธีการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในชุมชนนั้น

2. สาขาวิชาดนตรีไทย

2063801 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพดนตรี 2(90) Preparation for Professional Internship in Music จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านการรับรู้ลักษณะและโอกาสของการประกอบอาชีพ การพัฒนาตัวผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติแรงจูงใจ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพและการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสถานการณ์จริง

2064801 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพดนตรี 5(450) Professional Internship in Music นักศึกษาเลือกอย่างน้อย 1 โครงการดังนี้ 1. การฝึกงานหรือปฏิบัติงานร่วมกับวงดนตรีอื่น ๆ 2. โครงการเกี่ยวกับการแสดง เริ่มตั้งแต่การวางแผนจนถึงการแสดงจริง 3. โครงการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ 4. การฝึกงานในสถานประกอบการ 5. ค้นคว้าในเรื่องที่ไม่มีการสอนในกระบวนวิชาที่เปิดสอนอยู่แล้ว 6. โครงการศึกษาค้นคว้าให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้นในเรื่องที่เปิดสอนอยู่แล้ว 7. โครงการศึกษาค้นคว้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันเป็นวิวัฒนาการล่าสุดในสาขาดนตรี กิจกรรมอื่น ๆ เช่น เป็นผู้ฝึกสอน เป็นผู้สาธิต เป็นผู้ร่วมงาน หรือเป็นผู้ช่วย ทางด้านดนตรี หรือธุรกิจบันเทิงอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรี

3. สาขาวิชาดุริยางคศิลป์

2063801 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพดนตรี 2(90) Preparation for Practical Internship in Music จรรยาบรรณและจริยธรรมของนักดนตรี จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านการรับรู้ลักษณะและโอกาสของการประกอบอาชีพ การพัฒนาตัวผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพและการศึกษา สังเกตได้ว่าหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ หน้า 36 และมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณจริง หรือศึกษาค้นคว้าดนตรีอิสระในรูปแบบโครงการหรือสารนิพนธ์

2064801 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพดนตรี 5(450) Practical Internship in Music วิชาบังคับก่อน : การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพดนตรี นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเอกที่ศึกษา

4. สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร

2054401 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนาฏศิลป์และการละคร 2(90) Preparation for Professional Internship in Classical Dance and Drama จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพใน ด้านการรับรู้และโอกาสของการประกอบอาชีพ การพัฒนาตัวผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ทศนคติ แรงจูงใจ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ โดยศึกษาและสังเกตการปฏิบัติงานจริงทางการ แสดง ทั้งในและนอกสถานที่ ฝึกงานด้านการจัดการแสดงภายในหน่วยงานหรือจัดสัมมนาทาง วิชาการ

2054402 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพนาฏศิลป์และการละคร 5(450) Professional Internship in Classical Dance and Drama ฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับหน่วยงานธุรกิจที่มีผลิตผลการแสดงภายใต้การควบคุมของอาจารย์นิเทศและผู้ประกอบการและผลิตผลงานทางด้านการแสดงให้ได้มาตรฐานออกสู่สาธารณชน

2054403 การเตรียมสหกิจศึกษา 1(45) Pre – Cooperative Education การปฏิบัติการเตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติงานในสถานประกอบการโดยให้มีความรู้ เรื่องหลักการแนวคิดเกี่ยวกับสหกิจศึกษา กระบวนการขั้นตอนของสหกิจศึกษา ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับสหกิจศึกษา ความรู้พื้นฐานเทคนิคการเขียนจดหมายในการสมัครงาน การสอบ สัมภาษณ์ บุคลิกภาพและการเลือกสถานประกอบการ ตลอดจนความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ การเสริมสร้างทักษะและจริยธรรมในวิชาชีพเฉพาะสาขาวิชาความรู้ เกี่ยวกับมาตรฐานสากล การเขียนรายงานทางวิชาการและการนำเสนอผลงาน

2054404 สหกิจศึกษา 6(560) Cooperative Education นักศึกษาต้องไปปฏิบัติงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพเต็มเวลาเสมือนเป็นพนักงาน ชั่วคราว ณ สถานประกอบการ ครบ 1 ภาค การเรียนสหกิจศึกษาตามที่สาขาวิชากำหนด เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานแล้วนักศึกษาจะต้องส่งรายงานวิชาการและนำเสนอผลการไปปฏิบัติงานต่อคณาจารย์ในสาขาวิชา เพื่อทำการประเมินผลให้ผ่านโดยวัดจากผลประเมินของอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา พนักงานที่ควบคุมการปฏิบัติงานในสถานประกอบการและจากรายงานวิชาการ

5. สาขาวิชาภาษาไทย

1544801 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาไทย Preparation for Professional Internship in Thai Language 2(90) การอบรมเข้มและฝึกปฏิบัติการทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานธุรการ งาน สารบรรณ การประชุม การจัดทำรายงานประเภทต่าง ๆ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์รวมทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพภาษาไทย

1544802 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาไทย Professional Internship in Thai Language 5(350) ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือธุรกิจเอกชน โดยนำความรู้ภาษาไทยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ได้ศึกษาไปใช้ในสถานการณ์จริง

6. สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

1553803 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษ Preparation for Professional Internship in English 2(90) A simulated practice in using English in either government or private sector where written or spoken English is used for communication with foreigners.

1554803 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษ Professional Internship in English 5(450) A practice in using English in government offices or private sector in Thailand or overseas where English is used in situations and contacts with foreigners.

7. สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

1553801 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษธุรกิจ 2(90) Preparation for Professional Internship in Business English A preparation in using office equipment such as fax machines, photocopiers, computers, telex. Using advanced English in different business contexts such as the hotel and tourism industry, import and export industry, airline services, marketing, finance and banking.

1554801 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษธุรกิจ Professional Internship in Business English 5(450) A preparation in accessing to business settings related to specific fields such as hotels or other appropriate business situation or locale.

8. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

2553802 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์ 2(1-2) Preparation for Professional Internship in Public Administration จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพใน ด้านการรับรู้ ลักษณะ และโอกาสของการประกอบอาชีพ การพัฒนาตัวผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ และสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในสถานการณ์จริง

2554801 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์ Professional Internship in Public Administration 5(450) การฝึกงานทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในองค์การภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชนโดยเน้นการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารในองค์การ การวางแผนโครงการในการแก้ไขปัญหา การบริหารในองค์การ และเสนอแนวทางการแก้ไขโดยการประยุกต์องค์ความรู้ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ตลอดจนการร่วมกิจกรรมทางการบริหารในองค์การ อาทิ การประชุม การฝึกอบรม การสร้างทีม การประเมินผล ฯลฯ

9. สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิศาสตร์

2543802 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพเทคโนโลยีภูมิศาสตร์ 2(90) Preparation for Professional Internships in Geographical Technology การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้าน การเรียนรู้ ลักษณะ และโอกาสของการประกอบอาชีพการพัฒนาตัวผู้เรียนให้ มีความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ การศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี ภูมิศาสตร์ในประสบการณ์จริง

2544801 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเทคโนโลยีภูมิศาสตร์ 5(450) Professional Internships in Geographical Technology การฝึกงานทางด้านเทคโนโลยีภูมิศาสตร์ในองค์การหรือหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิทยาการทางภูมิศาสตร์ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เพื่อเพิ่ม ทักษะ ประสบการณ์ และการขยายโอกาสในการประกอบอาชีพและการร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานในการออกปฏิบัติงานในภาคสนาม

10. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาเมือง

2534803 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพอำนวยการบริหารและพัฒนาเมือง 2(90) Preparation of Practicum in Urban Administration and Development กิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพอำนวยการบริหารและพัฒนาเมือง 2(90) การประกอบอาชีพ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ โดยเน้นการฝึกทักษะระดับสูงภาคปฏิบัติในงานและกิจกรรมสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอำนวยการบริหารและพัฒนาเมือง

2534804 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพอำนวยการบริหารและพัฒนาเมือง 5(450) Practicum in Urban Administration and Development ประสบการณ์วิชาชีพอำนวยการบริหารและพัฒนาเมือง เพื่อให้ได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติ และประสบการณ์ในอาชีพการบริหารและพัฒนาเมือง ฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงาน ราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำนวน 450 ชั่วโมง การศึกษาปัญหาพิเศษโดยจัดทำเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาที่พบในหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษาภายใต้ความเห็นชอบของอาจารย์นิเทศ

11. สาขาวิชารัฐศาสตร์

2553803 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพรัฐศาสตร์ Preparation for Professional Internship in Political Science 2(90) จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพอำนวยการบริหารและพัฒนาเมือง 2(90) การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจ คุณสมบัตินที่เหมาะสมกับวิชาชีพ และศึกษาสังเกตการณ์ ร่วมส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ในสถานการณ์จริง

2554803 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรัฐศาสตร์ Professional Internship in Political Science 5(450) ฝึกงานด้านรัฐศาสตร์ในองค์การภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันทางการเมืองโดยเน้นการรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์การเมืองการปฏิบัติงานในองค์การ ตลอดจนการวางแผนโครงการในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองการปกครอง และการบริหารงานในองค์การ ฯลฯ ให้เขียนรายงานและผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งนำเสนอรายงาน อภิปรายสัมมนาผลการปฏิบัติงานดังกล่าว ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา

12. สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ

1573803 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพอำนวยการบริหารและพัฒนาเมือง 2(90) Preparation for Professional Internship in Business Chinese 2(90) การฝึกใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จำลองทางธุรกิจที่เกี่ยวกับโรงแรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สายการบิน และสำนักงาน

1573804 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาจีนธุรกิจ Professional Internship in Business Chinese 5(450) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานธุรกิจที่ใช้ภาษาจีนในประเทศหรือต่างประเทศไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง

13. สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

1633802 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ 2(90) Preparation for Professional Internship in Library and Information Science จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านการรับรู้ลักษณะและโอกาสของการประกอบอาชีพ การพัฒนาตัวผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ โดยการกระทำในสถานการณ์หรือรูปแบบต่างๆ โดยให้เตรียมฝึกงานห้องสมุดและงานสารนิเทศทั้งใน ด้านงานเทคนิค งานบริการและงานธุรการ

1634806 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ 5(450) Professional Internship in Library and Information Science ฝึกงานด้านงานเทคนิค งานบริการ งานบริหารห้องสมุด และงานด้านสารนิเทศศาสตร์

สาขาวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ไม่มีวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มี 2 สาขาวิชา มีรายละเอียดที่แตกต่างจาก 13 สาขาวิชาดังต่อไปนี้

14. สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์

กลุ่มวิชาชีพ 6 หน่วยกิต

2034801 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพออกแบบนิเทศศิลป์ 6(450) Professional Internship in Visual Communication Design การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานแหล่งประกอบการโดยการนำความรู้ทางวิชาการที่ได้ศึกษานำมาพัฒนาใช้ในการทำงานจริงให้เกิดประสบการณ์วิชาชีพ ในด้านระบบของ การทำงานแบบมืออาชีพ การปรับตัวเข้าสู่วัฒนธรรมองค์กร งานวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความ มั่นใจในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

15. นิติศาสตร์

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตจัดการเรียนการสอน โดยเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่หน่วยงานภายนอกกำหนดไว้ นักศึกษาจึงเรียนวิชากลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 5 หน่วยกิต นักศึกษาของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครจึงไม่ต้องฝึกงานเหมือนสาขาวิชาอื่น ๆ เพราะสาขาวิชานิติศาสตร์จัดการเรียนการสอนวิชา 2564606 การฝึกประสบการณ์ว่าความและศาลจำลอง ดังมีคำอธิบายรายวิชาดังต่อไปนี้

2564605 การฝึกประสบการณ์หลักวิชาชีพนักกฎหมาย Professional Practice in Legal Profession 2(90) การฝึกภาคปฏิบัติตามที่และงานของนักกฎหมายในสาขาต่าง ๆ มารยาทและ วินัย อุทมคติ คุณธรรม และจรรยาบรรณของนักกฎหมาย องค์การก่อตั้งและควบคุม ผู้ประกอบ วิชาชีพทางกฎหมาย

2564606 การฝึกประสบการณ์การว่าความและศาลจำลอง Professional Practice in Advocacy and Moot Court 3(180) การว่าความ การเตรียมคดี การร่างคำฟ้อง การร่างคำให้การ การถามค้าน วิธีแถลงคัดค้านหรือข้อต่อสู้ วิธีซักถามพยาน การถามติง การร่างคำแถลงสำนวน หลักสำคัญของกฎหมาย ทนายความและข้อบังคับเกี่ยวกับทนายความ และการจัดศาลจำลอง โดยจัด ให้ฝึกภาคปฏิบัติตาม รูปแบบของศาลยุติธรรมและการปฏิบัติให้คำปรึกษากฎหมาย ร่างนิติกรรมและ สัญญาตลอดจนดูงานศาลยุติธรรมและศาลอื่น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้นเป็นไปตามหลักสูตร ที่ผ่านการอนุมัติโดยสภามหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นการเรียน การสอนที่สามารถปฏิบัติงานในสถานที่จริง เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพนั้น อย่างสมบูรณ์แบบ ตามความต้องการของตลาดแรงงานและตามมาตรฐานวิชาชีพของแต่ละหลักสูตร

1.2 การเตรียมการเพื่อจัดการเรียนการสอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ก่อนเข้าสู่การเรียนการสอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นั้นอาจารย์จำเป็นต้อง อัฟโหลด มคอ.4 เพราะเป็นวิชาที่เรียนแบบฝึกปฏิบัติ และอาจารย์จะต้องส่ง มคอ.6 หลังเรียนวิชา เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จสิ้น

ตัวอย่าง มคอ. 4 ของสาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.)

แบบ มคอ. ๔

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
วิทยาเขต/คณะ/ ภาควิชา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๑๕๕๓๘๐๓ การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษ
๒. จำนวนหน่วยกิต หรือจำนวนชั่วโมง ๒ หน่วยกิต ๘๐ ชั่วโมง
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา ๓.๑ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ๓.๒ หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบ / อาจารย์ที่ปรึกษาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประธานและคณะกรรมการหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่กำหนดให้มีการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามแผนการศึกษาของหลักสูตร ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔
๖. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครั้งล่าสุด

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

- นักศึกษาได้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางทฤษฎีและการนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
- นักศึกษาได้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการและวิธีการนำความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษมาใช้ในการเตรียมตัวในการทำงาน
- ฝึกการนำความรู้ภาคทฤษฎีมาใช้ในการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- มีแนวคิดขั้นต้นในการนำความรู้ทางทฤษฎีมาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
- มีทักษะในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และ/หรือเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับงานในสถานที่ฝึกงาน
- เข้าใจชีวิตการทำงานและวัฒนธรรมองค์กร
- พัฒนาความสามารถในการปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- ฝึกฝนความอดทน การมีวินัย และความซื่อสัตย์

๒. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

เพื่อจัดการบริหารการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้รับผิดชอบการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และนักศึกษาเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ชัดเจน และอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้รับผิดชอบการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สามารถมอบหมายงาน ติดตาม และประเมินผลการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และนักศึกษาสามารถบรรลุผลเรียนรู้ตามที่กำหนด

หมวดที่ ๓ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
- มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ
- เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
- สามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้ภาษาอังกฤษกับบุคลากรในองค์กรและสังคม
- มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

๑.๒ กระบวนการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

- ปฐมนิเทศนักศึกษาชั้นคุณธรรม จริยธรรม ที่พึงปฏิบัติ ในการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- กำหนดตารางเวลาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บันทึกเวลาฝึก กำหนดขอบเขตของงาน กำหนดวิธีการประเมินผลงาน
- มอบหมายงาน กำหนด ติดตามและควบคุมให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบเช่นเดียวกับพนักงานขององค์กร
- ประเมินผลการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

๑.๓ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ประเมิน โดยอาจารย์ควบคุมการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จากการสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออก

๒. ความรู้

๒.๑ อธิบายถึงความรู้ที่จะได้รับ / ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา
- สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจและประยุกต์ความรู้ ทักษะ ใ้ภาษา รวมทั้งการ ใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา
- สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิวัฒนาการด้านการ ใ้ภาษาอย่างต่อเนื่อง
- ู้ เข้าใจและสนใจพัฒนาความรู้ด้านการ ใ้ภาษา อย่างต่อเนื่อง
- มีความรู้ในแนวทางของสาขาวิชาที่ศึกษาเพื่อให้เล็งเห็นการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ
- สามารถบูรณาการความรู้ในที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตรแล้ว นักศึกษายังต้องได้รับการพัฒนา เพิ่มเติมดังนี้

- มีความรู้ด้านการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศกับการ ใ้ภาษาอังกฤษ เพื่อการ ใ้งานเชิงธุรกิจ การบริหาร การปฏิบัติงาน หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กร
- เข้าใจและเลือกใช้เครื่องมือในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม และคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๒ กระบวนการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลการเรียน

- Orientation
- Personality Development at the military camp
- How to Make an Effective Presentation
- Into Tourism and Hotel Industry
- Developing English Skills through Media
- How to write effective minutes
- Graduation Ceremony Rehearsal
- Mid-term Test
- Out bound Tour
- Preparation for Work
- Professional Translation Techniques
- Computer for Office
- Table Manner
- Preparation for TOEIC
- TOEIC - Test

๒.๓ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติงานเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้รับผิดชอบการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- ประเมินผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการพูดคุย
- ประเมินผลจากการตรงต่อเวลาในการส่งงาน และความสมบูรณ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย
- ประเมินผลจากความรู้ที่ได้ ผลการฝึกปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจากการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

๓. ทักษะทางปัญญา**๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่จะได้รับการพัฒนา / ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา**

- สามารถวิเคราะห์และสรุปผลความสอดคล้อง ของความรู้ทางทฤษฎีกับการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- สามารถแสดงแนวคิดในการนำความรู้ทางทฤษฎี มาพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขงาน ได้อย่างเหมาะสม
- สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและเสนอแนะวิธีการแก้ไขอย่างสร้างสรรค์
- มีทักษะการเลือก และใช้เครื่องมือ อุปกรณ์การพัฒนาด้านการใช้ภาษา

๓.๒ กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในพัฒนาผลการเรียนรู้

- การฝึกปฏิบัติงานจริง
- การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ
- การประชุมร่วมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เพื่อการนำเสนอแนวความคิดการแก้ปัญหาของนักศึกษา

๓.๓ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ประเมินจากผลการฝึกปฏิบัติงาน โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้รับผิดชอบการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการพูดคุย - ประเมินผลจากการตรงต่อเวลาและความสมบูรณ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย - ประเมินผลจากความรู้ที่ได้ ผลการฝึกปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจากการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๔.๑ คำอธิบายเกี่ยวกับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความสามารถในการรับภาระความรับผิดชอบที่ควรมีการพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย - เรียนรู้ภาวะทางอารมณ์ของตนเอง เข้าใจชีวิตการทำงาน สามารถปรับตัวร่วมกับผู้อื่น - วางตัวและแสดงความคิดเห็นได้เหมาะสม - พัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ <p>นอกจากคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนา เพิ่มเติมดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเรียนรู้ภาวะทางอารมณ์ของตนเอง เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้เทคนิคการขอความช่วยเหลือ หรือขอข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการทำงาน - สามารถวางตัวในตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม กล้าแสดงความคิดเห็นในขอบเขตของงานและภาระหน้าที่ - พัฒนาตนเองจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากการฝึกอบรม - สร้างความสัมพันธ์อันดี ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน
<p>๔.๒ กระบวนการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในระดับต่างๆ - การฝึกปฏิบัติงานเช่นเดียวกับพนักงานประจำ - การมอบหมายโจทย์ปัญหาหรือกรณีศึกษา - การประชุมร่วมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เพื่อการนำเสนอแนวความคิดของนักศึกษาและการให้ข้อมูลย้อนกลับ <p>๔.๓ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากผลการฝึกปฏิบัติงาน โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้รับผิดชอบการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ประเมินผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการพูดคุย - ประเมินผลจากการตรงต่อเวลาในการส่งงาน และความสมบูรณ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย - ประเมินผลจากความรู้ที่ได้ ผลการฝึกปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ คำอธิบายเกี่ยวกับทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ควรมีการพัฒนา

- สามารถใช้ความรู้ และทักษะการคิดวิเคราะห์ในการหาข้อสรุป ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม
- มีความสามารถในการนำเสนอความคิดเห็นทั้งเชิงสังคมและวิชาการ ให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ทั้งการนำเสนอด้วยปากเปล่าและการเขียนรายงาน ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมในการสื่อสารความคิดและข้อมูลข่าวสาร นอกจากคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตรแล้ว นักศึกษายังต้องได้รับการพัฒนา เพิ่มเติมดังนี้
- สามารถใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ได้รับมอบหมาย อย่างเหมาะสม
- สามารถใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ ในการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการทำงาน
- สามารถใช้เทคโนโลยี หรือ อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้า หาข้อมูลประกอบการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- สามารถสื่อสาร โดยใช้ภาษาที่เหมาะสม และส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

๕.๒ กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้

- มอบหมายงานที่ต้องมีการสื่อสาร โดยใช้ภาษาทั้งไทยและต่างประเทศ ทั้งการพูด เขียน ในการประสานการทำงาน
- มอบหมายงานที่ต้องใช้เทคโนโลยี ในการแก้ปัญหา หรือนำเสนอผลงาน
- กำหนดให้นำเสนอ ผลการแก้ปัญหา ระหว่างการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แบบปากเปล่า
- กำหนดให้ส่งเอกสารรายงาน

๕.๓ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ประเมินจากผลการปฏิบัติงาน โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้รับผิดชอบการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- ประเมินผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการพูดคุย
- ประเมินผลจากการตรงต่อเวลาในการส่งงาน และความสมบูรณ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย
- ประเมินผลจากความรู้ที่ได้ ผลการฝึกปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

กระบวนการการเรียนการสอนมคอ. 4 ของวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของวิชานี้ในแต่ละหลักสูตรและมีการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาให้เกิดทักษะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต และทักษะที่นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ลดจุดบกพร่องของนักศึกษา เพิ่มจุดเด่น เติมเต็มศักยภาพของนักศึกษา โดยมุ่งหวังจะให้นักศึกษาปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของหน่วยงาน สามารถบรรจุเป็นพนักงานของหน่วยงาน และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา มีจุดเด่นที่น่าสนใจจากการที่อาจารย์จากสาขาวิชาต่างมารวมแบ่งปันความรู้ประสบการณ์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนี้

1.3.1 การกำหนดกิจกรรมวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ละสาขามีเทคนิควิธีการที่คล้ายกัน สามารถแบ่งออกเป็น ขั้นตอน คือ

1) การสำรวจความต้องการในการประกอบอาชีพของนักศึกษา ก่อนจัดการเรียนการสอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์วิเคราะห์แนวโน้มทักษะของบัณฑิตที่ควรมีในอนาคต ด้วยหลักการการวิเคราะห์ตนเองด้วย SWOT ANALYSIS และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต

The image contains two parts. On the left is a SWOT Analysis diagram with four colored leaves: Strengths (+) in green, Weaknesses (-) in yellow, Opportunities (+) in dark green, and Threats (-) in red. The letters S, W, O, and T are placed in the center of the leaves. Below the diagram is the text 'COLORFUL LEAVES SWOT ANALYSIS' and 'เอกสารประกอบการสอนเรื่อง การวิเคราะห์ตนเอง (SWOT ANALYSIS) พต. กิษยา น้อยสอาด'. On the right is a list titled 'คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุคคล' (Desired Personal Attributes) with a sub-heading 'KPI (Key Performance Indicators) ตัวบ่งชี้เฉพาะส่วนบุคคล, ตามสมรรถนะของงาน' (Individual-specific indicators, according to job competencies). The list includes: IQ (Intelligence Quotient) ความฉลาดทางปัญญา, EQ (Emotion Quotient) ความฉลาดทางอารมณ์, AQ (Adversity Quotient) ความฉลาดในการเผชิญหน้า, MQ (Moral Quotient) ความฉลาดทางคุณธรรม, RQ (Realistic Quotient) ความฉลาดมองเห็นความจริงในชีวิต, SQ (Social Quotient) ทักษะทางสังคมการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น, and PQ (Physical Quotient) ความฉลาดทางพละานามัย.

ภาพ 1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุคคล

นอกจากนี้อาจารย์สำรวจโดยความต้องการฝึกงานในสถานที่ต่างๆ และความต้องการประกอบอาชีพของนักศึกษา เพื่อให้การจัดกิจกรรมที่เน้นไปในทิศทางใด เช่น การฟังบรรยายจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การลงพื้นที่ชุมชน การทำโครงการสวัสดิการ โครงการจิตอาสา และการศึกษาดูงานในหน่วยงานหรือสถานที่สำคัญๆ เพื่อบูรณาการการเรียนการสอนเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต

สาขาวิชาดุริยางคศิลป์จะสำรวจความต้องการของนักศึกษาด้วยการปฐมนิเทศก่อน คุยกันว่านักศึกษานัดอะไร สนใจฝึกงานในหน่วยงานประเภทไหน เช่น หน่วยงานราชการ สตูดิโอ ห้องอัดเสียง โรงเรียนดนตรี คุณศักยภาพของนักศึกษาว่าไปในทิศทางไหน เนื่องจากนักศึกษาบางคนไม่

สามารถบอกถึงความต้องการในการประกอบอาชีพได้ อาจารย์จึงมีการพิจารณาจากทักษะการเรียนรู้ที่ผ่านมา และแนวทางการทำโปรเจคของเพื่อสำเร็จการศึกษา

ภาพ 2 ตัวอย่างรายงานผลสำรวจการฝึกงานของสาขาวิชาดุริยางคศิลป์

สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร จะให้นักศึกษาอาจารย์จะเขียนประมวลรายวิชาทั้งหมดว่าเรียนอะไรไปบ้าง ให้นักศึกษาเขียนเป้าหมายในการทำงานว่า อยากทำงานอะไร แต่ความสามารถของเขายังไม่ได้ตามมาตรฐาน อาจารย์จะช่วยเติมเต็มศักยภาพนั้น ส่วนสาขาวิชาอื่นก็ทำเช่นเดียวกันนี้ เช่น สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์

2) การจัดปฐมนิเทศนักศึกษา การเตรียมความพร้อมของอาจารย์ในการสอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์ประชุมปรึกษาเพื่อการจัดกิจกรรมในวิชานี้แล้วมีการจัดปฐมนิเทศนักศึกษาในสัปดาห์แรกของภาคเรียนว่าการสอนมีลักษณะอย่างไร นักศึกษาต้องทำอะไรบ้างและต้องเตรียมตัวอะไรบ้าง การประเมินผลอย่างไร ตัวอย่างเช่น สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ที่ปฐมนิเทศน์นักศึกษาพร้อมทั้งให้นักศึกษาสำรวจว่านักศึกษาอยากทำงานหรือไปฝึกงานที่ไหน พร้อมทั้งอาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาโดยคำนึงถึงการฝึกงานที่ได้นำความรู้ที่เรียนมาไปใช้ในการทำงานจริง

บางสาขาวิชาจัดปฐมนิเทศไปพร้อมกับทั้งการสำรวจความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับความต้องการฝึกงานและการทำงาน และการปฐมนิเทศนักศึกษา นั้นล้วนมีวัตถุประสงค์เดียวกันคือ การค้นหาความต้องการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต เพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาชั้นปี 4 ทั้งสิ้น

ข้อสังเกตคือ วิชานี้มีกิจกรรมที่หลากหลายตามความต้องการของนักศึกษา

3. การแบ่งงานสอนในสาขาวิชา ว่าวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ เพราะอาจารย์ที่รับผิดชอบวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละสาขาวิชาไม่เหมือนกัน สามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ ที่ขึ้นกับการตกลงกันภายในสาขาวิชา ดังแบ่งได้ดังนี้

1) อาจารย์ทั้งหมดในสาขาวิชารับผิดชอบร่วมกัน

2) อาจารย์ที่ปรึกษารับผิดชอบเป็นหลัก

สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) อาจารย์ทั้งสาขาวิชารับผิดชอบร่วมกัน โดยสาขาวิชามีการประชุมเพื่อแบ่งงานกัน รับผิดชอบวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามที่อาจารย์จะตกลงกัน ให้อาจารย์หมุนเวียนกันเข้าสอนตามความถนัดของตนเอง แบ่งคะแนนกันไปว่าการสอนของแต่ละคนมีการประเมินผลการเรียนรู้ แล้วนำคะแนนมารวมกัน เช่น สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) ตัวอย่างเช่น

สาขาดุริยางคศิลป์ อาจารย์ทุกท่านจะเข้าสอนนักศึกษาคนละ 2 ครั้ง ตามความเชี่ยวชาญของอาจารย์ นักศึกษาทุกคนต้องเรียนและมีชิ้นงานคะแนนเก็บ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ การถ่ายทอดประสบการณ์และหัวข้อความรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายในสายอาชีพ เช่น อาจารย์บางท่านมีความเชี่ยวชาญด้านปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ เช่น กองดุริยางค์ กองดนตรี หรือชมรมดนตรีของโรงเรียนในระบบ, อาจารย์บางท่านมีความเชี่ยวชาญด้านงานดนตรีในภาคเอกชน เช่น ห้องบันทึกเสียง สตูดิโอ ห้างร้าน บริษัท หรือโรงเรียนดนตรีเอกชน, และงานเกี่ยวกับด้านบริหารจัดการดนตรี เช่น บริษัทออร์แกนไนซ์ หรือบริษัทจำกัด เป็นต้น

ภาพ 3 อาจารย์ถ่ายทอดประสบการณ์และหัวข้อความรู้ที่หลากหลายในสายอาชีพ

สาขาวิชาดนตรีไทย อาจารย์ในสาขาวิชาจะหมุนเวียนกันเข้าสอน และบอกเล่าประสบการณ์ในการทำงาน แนวทางการเลือกสถานที่ฝึกงาน และจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิชาชีพด้วย

2) สาขาวิชา มีการมอบหมายให้อาจารย์ที่ปรึกษารับผิดชอบสอนวิชานี้ไป เช่น สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ที่ให้อาจารย์ที่ปรึกษารับผิดชอบเรื่องเกรด และจัดกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนทั้งงบประมาณและอาจารย์ในสาขาวิชาร่วมมือกันจัดกิจกรรม ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชานี้เป็นการตกลงกันในสาขาวิชาว่าจะรับผิดชอบกันอย่างไร

ตัวอย่างสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่ให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้กำหนดกิจกรรม โดยแบ่งคะแนนออกเป็นส่วนตัว แล้วให้อาจารย์ในสาขาวิชาหมุนเวียนเข้ามาสอนประเด็นต่างๆในแต่ละสัปดาห์ โดยถือว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้รับสิทธิ์เต็มๆในการดำเนินการ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามความเหมาะสมของนักศึกษาของตนเอง ถ้าส่วนของนักศึกษากลุ่มนี้ขาดทักษะในด้านใด ก็สามารถสอนเพิ่มเติมได้

1.4 เนื้อหาสาระรายวิชา

แต่ละสาขาวิชาจัดการเรียนการสอนสามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

1.4.1 เนื้อหาสาระเฉพาะวิชาชีพเช่น สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิศาสตร์ สอนโปรแกรมและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สาขาวิชานาฏศิลป์และการละครสอนทบทวนเนื้อหาสาระอะไรที่นักศึกษาหลงลืมไปแล้ว เช่น การแต่งกายของละคร และวิชาที่นักศึกษาสนใจคือ การเขียนแผนการสอน เพราะนักศึกษาบางคนอยากเป็นครู แต่สาขาวิชานาฏศิลป์และการละครต้องการผลิตบัณฑิตให้เป็นนักจัดกิจกรรม นักจัดการแสดงในงานต่างๆ แทนที่จะเป็นครูเพียงอย่างเดียว

สาขาวิชาดุริยางคศิลป์จะเรียนเกี่ยวกับห้องอัดเสียง การเตรียมตัวทำโปรเจกงานดนตรี และการศึกษาดูงานสตูดิโอดนตรีต่างๆ

ภาพ 4 สาขาดุริยางคศิลป์เจริญวิทยากรพิเศษจากภายนอก

สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ เรียนโดยผู้เชี่ยวชาญในอาชีพนั้น เช่น แอร์โฮสเตส ล่าม นักแปล ภาษาจีน มาอบรมนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาจีนในงานอาชีพ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ที่ดี

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และสาขาวิชารัฐศาสตร์ สอนให้นักศึกษาเรียนรู้การทำข้อสอบ ภาค ก. เพื่อเตรียมเข้าสอบบรรจุเป็นข้าราชการ การเขียนจดหมายราชการ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ

ภาพ 5A-5B หนังสือเตรียมสอบเข้ารับราชการที่สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์แนะนำให้นักศึกษาอ่าน

ภาพ 6 นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์เรียนการทำข้อสอบความรู้ความสามารถทั่วไป

สาขาวิชารัฐศาสตร์ฝึกการเขียนโครงการ แผนงานต่างๆ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่นักศึกษาจะไปฝึกงานเช่น นักศึกษาจะไปฝึกงานหน่วยงานใด นักศึกษาต้องรู้จักโครงสร้างของหน่วยงาน รู้จักประวัติของหน่วยงาน เป็นการเตรียมตัวของเข้าสู่หน่วยงานนั้น

ภาพ 7 สาขาวิชารัฐศาสตร์จัดฝึกอบรมเรื่องระเบียบงานสารบรรณ

สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร หลังจากการจัดกิจกรรมวิชาเตรียมฝึกฯ มาตลอดทั้งภาคเรียน ในช่วง 2 สัปดาห์สุดท้าย ตั้งแต่เวลา 8.00 - 16.00 น. มีกิจกรรมคล้ายกับเข้าค่ายเพื่อให้นักศึกษาบูรณาการวิชาเรียนทั้งหมดที่อาจารย์ได้ค้นพบจุดบกพร่องของนักศึกษาตลอดภาคเรียนที่เรียนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้นักศึกษามีความสามารถมากขึ้นสมกับที่สาขาวิชาตั้งใจ และยังเข้มงวดเรื่องการแต่งกาย การจัดสรรเวลา และการตรงต่อเวลา

ภาพ 8A-8B สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร อบรมการแต่งกายตัวละคร ฝึกรำ ถือเป็นการทบทวนบทเรียนที่เคยได้เรียน

สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ให้นักศึกษาทำกิจกรรมโครงการสวัสดิการ คือการให้นักศึกษาทำโครงการเปิดร้านขายข้าวไข่เจียว ที่บริเวณอาคาร 22 ชั้น 1 กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์คือ นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการแก้ไขปัญหาต่างด้วยตนเอง การทำงานเป็นระเบียบแบบแผน การแบ่งงานกันทำ เช่น การไปจ่ายตลาด การทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของร้านขายข้าวไข่เจียว การรับออเดอร์สั่งข้าวจากหน่วยงาน อาจารย์ นักศึกษาต่างๆ รสชาติอาหาร เทคนิคการทำ ไข่เจียวให้อร่อย และการหุงข้าว และอื่นๆ กิจกรรมนี้นักศึกษาแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 10 คนใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ และ

สรุปรายงานผลการทำกิจกรรม กิจกรรมนี้เป็นร้อยละ 60 ของชั่วโมงเรียนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ภาพ 9A-9B กิจกรรมร้านขายข้าวไข่เจียวของสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ที่บริเวณอาคาร 22 ชั้น 1

ภาพ 10A-10B โครงการเปิดร้านขายข้าวไข่เจียวของสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
ที่บริเวณอาคาร 22 ชั้น 1

สาขาวิชาภาษาอังกฤษจะสอนมุมมองการทำงานบริการที่ใช้ภาษาอังกฤษ เช่น งานด้านการโรงแรม การท่องเที่ยว สายการบิน ไกด์และการอบรม TOEIC ถึงแม้ว่าอาจารย์ในสาขาวิชาหมุนเวียนกันเข้าสอนก็ตาม จะส่งคะแนนให้อาจารย์ที่ปรึกษาในทุกๆ สัปดาห์ นอกจากนี้มีการอบรมด้วยการเชิญวิทยากรและรุ่นพี่ ในเรื่องวิชาชีพต่างๆ สัดส่วนของคะแนนของสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่สำคัญของสาขาวิชาภาษาอังกฤษคือจะให้นักศึกษาสอบ TOEIC 2 ครั้ง โดยกำหนดช่วงคะแนน TOEIC ที่นำมาเทียบหาสัดส่วนของคะแนนวิชาเตรียมฝึกฯ เพื่อนำคะแนนนั้นมารวมเป็นส่วนหนึ่งของคะแนนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ภาพ 11 สาขาวิชาภาษาอังกฤษอบรมภาษาอังกฤษสำหรับการทำงานในเครื่องบินจำลอง

สาขาเทคโนโลยีภูมิศาสตร์ได้สอนทบทวนความรู้เรื่องการใช้โปรแกรมที่เกี่ยวกับภูมิศาสตร์และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่นักศึกษาต้องทำได้อย่างชำนาญ

สาขาวิชาบรรณารักษ์และสารนิเทศ อาจารย์จะสอนการใช้โปรแกรมออกแบบเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ การจัดระบบของทรัพยากรสารสนเทศ

1.4.2 เนื้อหาสาระทั่วไปมีเนื้อหาที่นักศึกษาเรียนเหมือนกันทุกหลักสูตร ได้แก่ การฝึกอบรม เรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ มารยาทต่าง ๆ เช่น มารยาทบนโต๊ะอาหาร มารยาทในที่ประชุม การจัดโต๊ะอาหาร การจัดดอกไม้ ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่องาน กฎระเบียบของสำนักงาน และการแต่งกายที่เหมาะสมกับกาลเทศะ ภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับการทำงาน เช่น การเขียน Resume เป็นภาษาอังกฤษ การสัมภาษณ์งานเป็นภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ สำนักงาน เช่น Microsoft Office การใช้อินเทอร์เน็ต การส่งอีเมล(email) นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาสาระที่น่าเพิ่มเติมลงไปและเป็นสิ่งจำเป็นของนักศึกษาคุณนี้คือ การตัดต่อวิดีโอ การอัปโหลดวิดีโอ Youtube.com การฟรีเซนต์งาน และความรู้เกี่ยวกับการตลาดเบื้องต้น การพิมพ์งานให้คล่องพิมพ์ ไม่ผิด การตรงต่อเวลา

ภาพ 12 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เชิญวิทยากรมาสอนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้นักศึกษา

ภาพ 13A-13B สาขาวิชารัฐศาสตร์ จัดกิจกรรมอบรมการพัฒนาบุคลิกภาพให้นักศึกษา

ภาพ 14 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานและให้นักศึกษาฝึกแต่งตัวเป็นสากลเพื่อการทำงาน

ภาพ 15 การฝึกอบรมพัฒนาบุคลิกภาพของสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

1.4.3 การทำวิจัยในวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจสอนให้นักศึกษาทำวิจัยและทำรายงานวิจัยเป็นเล่ม การเขียนบทความวิจัย นำผลงานวิจัยไปนำเสนอในงานประชุมทางวิชาการและการวิจัยภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และส่งบทความไปตีพิมพ์ในวารสารของมหาวิทยาลัย และของคณะมนุษยศาสตร์ฯ อีกด้วย ประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับคือ นักศึกษาสามารถนำผลงานวิจัยไปเสนอมหาวิทยาลัยในประเทศจีนเพื่อขอทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศจีนได้

สาขาวิชาการพัฒนาชุมชนให้นักศึกษาเรียนโปรแกรมสถิติเพื่อการวิจัย (SPSS) และการใช้โปรแกรมเก็บข้อมูลอย่าง Google Form

สาขาวิชาภาษาไทย อบรม Photoshop เพราะนักศึกษาไปทำงานที่สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ ต้องเขียนข่าว จึงจำเป็นต้องใช้โปรแกรมตกแต่งภาพ

1.4.4 การฝึกปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์

สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มีกิจกรรมที่น่าสนใจคือ การนำนักศึกษาลงพื้นที่จริงในชุมชนกับอาจารย์โดยนับเป็นเวลาเรียนร้อยละ 10 ของชั่วโมงเรียนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยอาจารย์เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยหรือมีโครงการจิตอาสาต่างๆ อาจารย์ให้นักศึกษาเขียนโครงการจิตอาสาส่งมาว่านักศึกษาต้องการทำอะไรบ้างเพื่อสังคม ชุมชนอยากได้อะไร สังคมได้ประโยชน์อะไร แล้วเพื่อนๆและอาจารย์ไปลงพื้นที่เพื่อทำงานนั้น เมื่อดำเนินกิจกรรมสำเร็จแล้วกลับมาเขียนรายงาน แล้วนักศึกษาแต่ละกลุ่มก็มาเขียนบทสรุปแล้วนำเสนอให้อาจารย์ทั้งสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนและนักศึกษากลุ่มอื่นๆ นักศึกษาจะมีทักษะในการทำงานเป็นทีม มีประสบการณ์การทำงานในชุมชนและทักษะการสื่อสาร การทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของโครงการ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างไรบ้าง

ภาพ 16 A - 16C สาขาพัฒนาชุมชน อาจารย์จัดกลุ่มนักศึกษาให้ทำกิจกรรมโครงการจิตอาสา

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาสังคมเมือง อาจารย์ขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยประมาณ 4-5 หน่วยงานแล้วนำนักศึกษาเข้าไปฝึกทำงานร่วมกันเจ้าหน้าที่ในบางช่วงเวลาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจรูปแบบการทำงานในสำนักงาน และบางกลุ่มลงพื้นที่วิจัยกับอาจารย์ ซึ่งแล้วแต่ความสะดวกของนักศึกษา

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ อธิบายว่า เนื่องจากวิชาชีพคือบรรณารักษ์ทำงานในห้องสมุดและฝ่ายข้อมูลจึงขอความร่วมมือจากสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้นักศึกษาชั้นปี 4 เข้าไปเรียนรู้ก่อนฝึกงานโดยการแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม เพราะสำนักวิทยฯ มี 5 งานในวันปฐมนิเทศเข้าทดลองปฏิบัติงานในสำนักวิทยบริการ นักศึกษาจะได้บัตรประจำตัวนักศึกษาฝึกงานเพื่อใช้เป็นเวลามาทำงาน-กลับบ้านเพื่อฝึกระเบียบวินัยการตรงต่อเวลาให้แก่ นักศึกษา นักศึกษาเข้าไปลงปฏิบัติงานที่สำนักวิทยฯ เพื่อเรียนรู้ในด้านวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์

1.4.5 แนะนำอาชีพ สถานที่ฝึกงานและการศึกษาต่อ

เนื่องจากนักศึกษามีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน และบางคนยังไม่รู้จะทำงานอะไรจะฝึกงานอะไรที่ไหน อาจารย์จึงจำเป็นต้องแนะนำให้นักศึกษา จากแบบค้นความรู้กันของอาจารย์จาก 15 สาขาวิชา แต่ละสาขาวิชาจะถามถึงความต้องการจะประกอบอาชีพของนักศึกษา เป้าหมาย และ

การให้รุ่นพี่มาบอกเล่าประสบการณ์การฝึกงานและการทำงาน เช่น ฝึกงานที่ไหนดี ต้องทำตัวอย่างไร เวลาฝึกงาน สาขาวิชาของเรามีแหล่งงานอยู่ที่ไหน อาจารย์ก็มาแนะนำการสอบเข้ารับราชการให้นักศึกษาทราบ

ภาพ 17 ถอดบทเรียนเข้าสู่วิชาชีพดนตรี

ภาพ 18 สาขาดุริยางคศิลป์แนะแนวเส้นทางอาชีพสายดนตรี

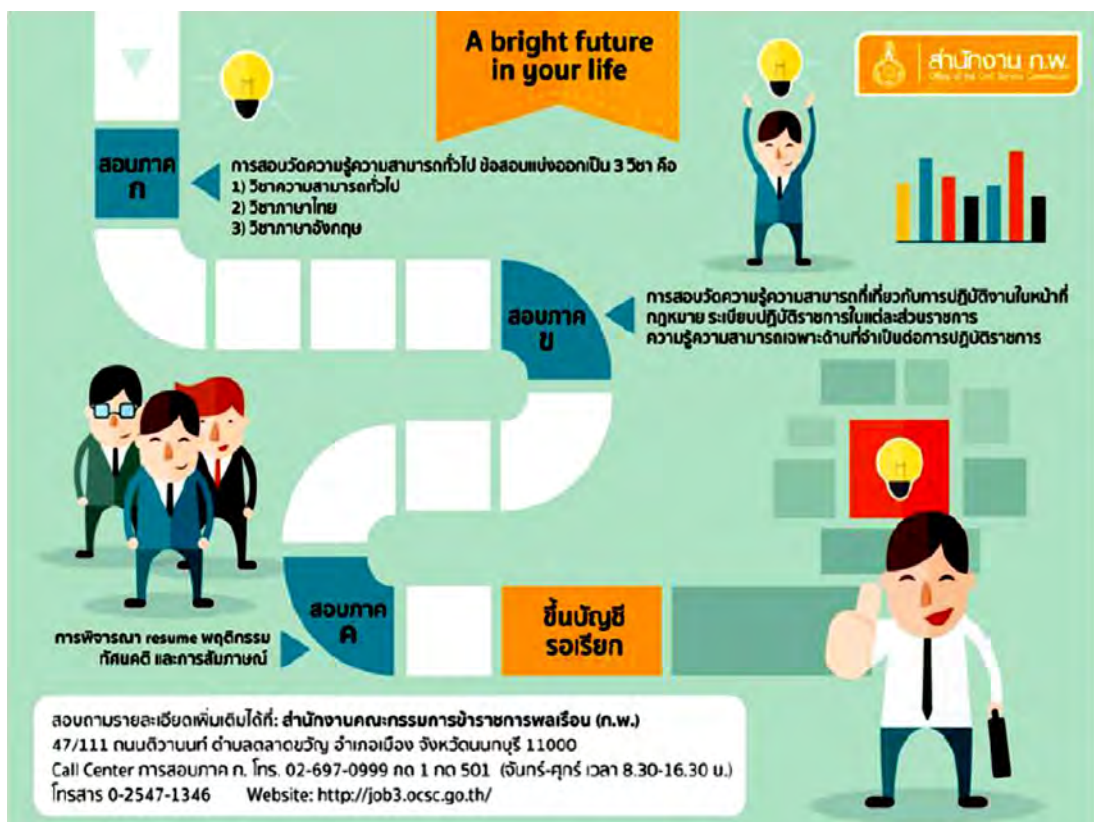
สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิศาสตร์ จะให้รุ่นพี่มาสอนทำ Portfolio สำหรับสมัครงานและรุ่นพี่มาแนะนำเรื่องสถานที่ฝึกงานที่ฝึกแล้วมีโอกาสได้ทำงาน

สาขาวิชาดนตรีไทยให้รุ่นพี่มาพูดคุยกับรุ่นน้องเกี่ยวกับปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการแนะนำการเลือกสถานที่ฝึกงาน เพราะต้องการให้ฝึกงานแล้วได้งานทันที

1) การสอบเข้ารับราชการ

นักศึกษาที่ต้องการสอบเข้ารับราชการ จำเป็นต้องรู้ขั้นตอนของการสอบเพื่อจะได้เตรียมตัวได้อย่างถูกต้อง โดยผู้ที่สนใจจะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในประกาศรับสมัคร และต้องสอบผ่านตามหลักสูตรการสอบแข่งขันฯ ที่ก.พ.กำหนดไว้ทั้ง 3 ภาค ได้แก่ ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.) ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (ภาค ข.) และภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง (ภาค ค.) ทั้งนี้ สามารถติดตามข่าวประกาศรับสมัครสอบของก.พ.และส่วนราชการต่างๆ ได้ทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.พ.ที่ <http://job-ocsc.go.th>

ข้อมูลของการสอบก.พ. ดูได้ตาม QR code ข้างล่างนี้

ภาพ 19 เส้นทางการสอบเข้ารับราชการ

2) การเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อ

อาจารย์จะแนะนำในเรื่องการศึกษาต่อ นักศึกษาจำเป็นต้องนำคะแนนสอบภาษาอังกฤษจากสถาบันที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการสมัครสอบเข้าศึกษาต่อและยังสามารถใช้สมัครงานในบางหน่วยงานได้อีกด้วย ดังนั้นอาจารย์จึงมีการแนะนำการสอบ TOEIC, TOEFL, CU-TEP, TU-GET มีรายละเอียดดังนี้

2.1) การสอบ TOEIC

TOEIC (Test of English for International Communication) เป็นข้อสอบมาตรฐานระดับสากล ในการวัดทักษะภาษาอังกฤษสำหรับธุรกิจ โดยจากกว่า 30 ปีที่ผ่านมา คะแนนสอบ TOEIC ได้ช่วยเหลือ องค์กร สถาบันการศึกษา และรัฐบาลทั่วโลก กว่าหลายพันแห่ง ในการรับสมัครและโปรโมทผู้สมัครที่มีคุณสมบัติมากที่สุด ซึ่งการสอบ TOEIC จัดทำขึ้นโดย Educational Testing Service (ETS) สำหรับในประเทศไทยนั้น มีหลายหน่วยงานและสถาบันต่างๆมากมายที่ต้องการผล TOEIC เช่น ธุรกิจการบิน การโรงแรม การท่องเที่ยว การขนส่ง สถาบันการเงิน ปีโตรเคมี ยานยนต์ โรงพยาบาล รวมทั้งบริษัทข้ามชาติอื่นๆ โดยนำไปใช้ในด้านต่างๆ เช่น สำหรับพิจารณาทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อรับสมัครเข้าทำงาน ปรับเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง คัดเลือกเพื่อไปอบรมสัมมนาต่างประเทศ ปัจจุบัน TOEIC มีการสอบสองรูปแบบคือ

1. TOEIC Listening and Reading Test (การฟังและการอ่าน) และ
2. TOEIC Speaking and Writing Tests (การพูดและการฟัง) ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่

โดยในประเทศไทย มีการสอบเฉพาะแบบ TOEIC Listening and Reading Test (การฟังและการพูด) ซึ่งเป็นแบบทดสอบซึ่งสามารถวัดทักษะความสามารถในการนำภาษาอังกฤษมาใช้งานได้จริง ทั้งด้านการฟังและการอ่านคะแนนของ TOEIC ไม่มีคะแนนได้ คะแนนตก ซึ่งแต่ละคะแนนจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ภาษาของผู้สอบ โดยคะแนน TOEIC เริ่มจาก 10 คะแนนถึง 990 คะแนน

รูปแบบการสอบ TOEIC (Listening and Reading Test)

ปัจจุบันการสอบ TOEIC ใช้รูปแบบที่เรียกว่า Redesigned TOEIC แบ่งการสอบเป็น 2 ส่วน คือ การฟัง (Listening) และ การพูด (Reading) จำนวน 200 ข้อ คะแนนเต็มรวม 990 คะแนน เวลาในการทำข้อสอบคือ 2 ชั่วโมง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การฟัง (Listening Comprehension) มี 100 ข้อคะแนนเต็ม 495 คะแนน เวลา 45 นาที ผู้เข้าสอบจะได้ฟังคำถาม และการสนทนาสั้นๆ เป็นภาษาอังกฤษ แล้วตอบคำถามจากสิ่งที่ได้ยิน โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนย่อย ดังนี้

Part 1: Photographs 6 ข้อ

Part 2: Question-Response 25 ข้อ

Part 3: Conversations 39 ข้อ

Part 4: Short Talks 30 ข้อ

2. การอ่าน (Reading Comprehension) มี 100 ข้อ คะแนนเต็ม 495 คะแนน เวลา 75 นาที ผู้เข้าสอบจะต้องตอบคำถามจากสิ่งที่อ่าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนย่อย ดังนี้

Part 5: Incomplete Sentences 30 ข้อ

Part 6: Text Completion 16 ข้อ

Part 7: Reading Comprehension 54 ข้อ

รายละเอียดของการสอบ TOEIC เพิ่มเติม ดูได้จาก QR code ข้างล่างนี้

2.2) TOEFL INSTITUTIONAL TEST PROGRAM (TOEFL ITP) คืออะไร

คือข้อสอบประเภทหนึ่งของข้อสอบโทเฟล ซึ่ง โทเฟล ITP เป็นข้อสอบมาตรฐานภาษาอังกฤษของ Education Testing Service (ETS) ผู้ออกแบบและจัดทำข้อสอบโทเฟล โดยทาง ETS ได้นำข้อสอบ TOEFL PBT ซึ่งเป็นข้อสอบรุ่นแรกของการสอบโทเฟลมาจัดรวบรวมและปรับปรุงใหม่และเปลี่ยนมาใช้ชื่อเป็น “TOEFL ITP” ในปัจจุบันมีมากกว่า 48 ประเทศที่ใช้และยอมรับผลอย่างเป็นทางการ

ข้อสอบ ITP ใช้วัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับกลางถึงระดับสูง เพื่อใช้วัดความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ ซึ่งสามารถวัดได้ว่าผู้สอบมีความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ระดับใด เหมาะสำหรับบุคคลที่ต้องการวัดความรู้ทางภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ในระดับอุดมศึกษาหรือองค์กรต่างๆ

โครงสร้างข้อสอบ TOEFL เป็นข้อสอบแบบ Paper Based แบบปรนัย (Multiple Choice) ใช้เวลาในการสอบ 2 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. Listening Comprehension ข้อสอบการฟัง 35 นาที ข้อสอบจำนวน 50 ข้อ
2. Structure & Written Expression ข้อสอบไวยากรณ์ 25 นาที ข้อสอบจำนวน 40 ข้อ
3. Reading Comprehension ข้อสอบการอ่าน 55 นาที ข้อสอบจำนวน 50 ข้อ

รายละเอียดเพิ่มเติมของการสอบ TOEFL ดูได้จาก QR code ข้างล่างนี้

2.3) การสอบ CU-TEP : Chulalongkorn University Test of English Proficiency

เป็นการทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา เหมาะสำหรับวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา โดยจะเป็นการวัดทักษะด้านการฟัง อ่าน เขียน การสอบคะแนนเต็ม 120 คะแนน ผลการสอบมีอายุ 2 ปี นับจากวันที่ทำการสอบ ผู้สมัครสามารถตรวจสอบผลการสอบผ่านระบบออนไลน์ได้หลังจากทำการสอบภายใน 2 สัปดาห์

รายละเอียดเพิ่มเติมของการสอบ CU-TEP สามารถดูได้จาก QR code ข้างล่างนี้

2.4) การทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ TU-GET : Thammasat University General English Test

TU-GET เป็นการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ที่สนใจสามารถทำการทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้

รายละเอียดเพิ่มเติมของการสอบ TU-GET สามารถดูได้จาก QR code ข้างล่างนี้

1.4.6 การไปทัศนศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานและการประกอบอาชีพ

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) นำนักศึกษาไปศึกษาดูงานที่ โบราณสถาน วัดวาอารามที่ชาวต่างชาตินิยมไป เกี่ยวข้องกับอาชีพ มัคคุเทศน์หรืองานโรงแรม และไปที่หน่วยงานที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์และมุมมองการทำงานว่านักศึกษามีความสนใจในงานประเภทไหน เช่น ไทยพีบีเอส (ThaiPBS) และ คิงส์พาวเวอร์ (KINGPOWER)

ภาพ 20 สาขาวิชาภาษาอังกฤษไปศึกษาดูงานวัด โบราณสถาน เพื่อประกอบอาชีพไกด์นำเที่ยว

ภาพ 21 สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ที่พำนักศึกษาไปศึกษาดูงานที่ กองดุริยางค์ทหารอากาศ

ภาพ 22 สาขาดุริยางคศิลป์การอภิปรายหัวข้อความรู้จากการศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอกหรือการเข้าร่วมประชุมวิชาการดนตรี

ภาพ 23 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) นำนักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่

1.5 สัตส่วนของคะแนน

เมื่อนักศึกษาได้ศึกษาเล่าเรียนเชิงบูรณาการศาสตร์แล้ว สาขาวิชาต่างๆ ให้นักศึกษาทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้มาส่งอาจารย์ ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม แล้วแต่ความยากง่ายของงานที่อาจารย์มอบหมาย

ตัวอย่างเช่น สาขาการพัฒนาชุมชนให้คะแนนมีสัดส่วนดังนี้ 1) กิจกรรมการอบรมโดยวิทยากรคิดเป็นร้อยละ 10 2) กิจกรรมของโครงการสวัสดิการร้อยละ 60 3) กิจกรรมลงพื้นที่จริงร้อยละ 10 4) กิจกรรมโครงการจิตอาสา ร้อยละ 10 และ 5) รายงานบทสรุปของกิจกรรมทั้งหมด ร้อยละ 10

1.6 การประเมินผลรายวิชา

อาจารย์ผู้สอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นอกจากการเตรียมตัวเข้าสอนแล้ว อาจารย์ยังต้องจัดทำมคอ.4 ในวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อแสดงรายละเอียดของวิชาทุกขั้นตอน จนกระทั่งการประเมินผล และการตัดเกรด ดังมีเอกสารมคอ. 4 ของสาขาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) เป็นตัวอย่าง

วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพของทุกหลักสูตรมีการตัดเกรด ที่คล้ายกันทุกสาขาวิชา แต่คะแนนและการตัดเกรดให้สอบผ่านแตกต่างจากวิชาทั่วไป ดังนั้นอาจารย์จำเป็นต้องแนะนำ ย้ำเตือนนักศึกษาให้ดี ถึงระดับคะแนนของวิชานี้มีดังนี้

A = 90-100

B+ = 85-89

B = 80-84

C+ = 75-79

C = 70-74

วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาต้องได้เกรดไม่ต่ำกว่า C มิฉะนั้นจะถือว่าสอบตก

ถ้านักศึกษาสอบตกวิชาเตรียมฝึกฯ จะส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ในภาคเรียนต่อไป

D+ = 60-69

D = 50-59

E = 0 - 49

I = หากมีเหตุผลที่เหมาะสม

ตัวอย่างมคอ. 6 วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

เรื่อง มคอ.6

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาษาคู่ต่างประเทศ

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา 1553803 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษ (Preparation for Professional Internship in English)
2. หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต ภาษาอังกฤษ
3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์กษิต วัชรพรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม อาจารย์อุมาพร ยิวชิต, อาจารย์สรารุช ณ พัทลุง, อาจารย์อินทรา จารุจินดา, อาจารย์นพรัตน์ มัคสมบุญ, อาจารย์พลิสา สุนทรเสวก, อาจารย์กษิต วัชรพรรณ, อาจารย์ภูมิใจ ณ์ภูษณา, อาจารย์ศิริดา เทียนขาว, อาจารย์ศรีณัฐ อินทร์อุทิศ
4. ภาคการศึกษา/ปีการศึกษาที่ฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ภาคการศึกษา 1/2561

หมวดที่ 2 การดำเนินการที่ต่างจากแผนประสบการณ์ภาคสนาม

1. การเตรียมนักศึกษา (ถ้ามี)	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการวางแผนในอนาคต
แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 7 กลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มจะทำหน้าที่ 2 สัปดาห์ในการดูแลวิทยากร ประชาสัมพันธ์หัวข้อการอบรม ถ่ายภาพสรุปผลการอบรม และบริการต่างๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการฝึกทักษะรวมถึงเตรียมนักศึกษาในเรื่องความตรงต่อเวลา บุคลิกภาพ	ควรจัดในรูปแบบนี้อีกในปีต่อๆ ไป

เรื่อง มคอ.6

และการแต่งตั้ง	
2. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศก์	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการวางแผนในอนาคต
ศึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาในรุ่นก่อนหน้า	เตรียมงบประมาณในการจ่ายค่าตอบแทนวิทยากร
3. การเตรียมพนักงานที่เลี้ยง (Field Supervisors) จากสถานประกอบการ (ถ้ามี)	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการวางแผนในอนาคต
แจกเอกสารเกณฑ์การประเมินให้หน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการประเมิน	เตรียมงบประมาณในการจ่ายค่าตอบแทนวิทยากร
4. การเปลี่ยนแปลงการจัดการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) 4.1 การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมและ/หรืองานที่มอบหมายให้นักศึกษา	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการวางแผนในอนาคต
ไม่เปลี่ยน	คืออยู่แล้ว
4.2 การเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนนักศึกษา	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการวางแผนในอนาคต
รถบัสมหาวิทยาลัยมีน้อย ไม่ค่อยสะดวกในการใช้สอย	จัดซื้อรถบัสเพิ่ม
4.3 การเปลี่ยนแปลงอื่นๆ (ถ้ามี)	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการวางแผนในอนาคต
ไม่มี	ยังนึกไม่ออก

หมวดที่ 3 สรุปผลการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา

1. จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน	51 คน
2. จำนวนนักศึกษาคงอยู่เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา	51 คน

เรื่อง มคอ.6

3.จำนวนนักศึกษาที่ถอน (w) การลงทะเบียน 0 คน		
4. การกระจายของระดับคะแนน		
ระดับคะแนน (เกรด)	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
A	15	29.41
B+	21	41.18
B	14	27.45
C+	1	1.96
C	0	0.00
D+	0	0.00
D	0	0.00
E	0	0.00
ไม่สมบูรณ์ (I)	0	0.00
ถอน (W)	0	0.00

หมวดที่ 4 ปัญหาและผลกระทบด้านการบริหาร

1. ปัญหาด้านการบริหารของสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือ สถานประกอบการ/สถานที่ฝึก มี
2. ผลกระทบต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษา มี
3. การเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาและอุปสรรคในอนาคต มี

เรื่อง มคอ.6

หมวดที่ 5 การประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

1. การประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยนักศึกษา (ให้แนบผลการสำรวจ)
1.1 ข้อวิพากษ์ที่สำคัญจากผลการประเมิน นักศึกษาชอบ
1.2 ความเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ / อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม รูปแบบนี้ดี
2. การประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยสถานประกอบการหรือพนักงานที่เลี้ยง
2.1 ข้อวิพากษ์ที่สำคัญจากผลการประเมิน ไม่รู้จะวิพากษ์อันใด
2.2 ความเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ / อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม คงดี

หมวดที่ 6 แผนการปรับปรุง

1. การดำเนินการเพื่อปรับปรุงการฝึกประสบการณ์ภาคสนามครั้งที่ผ่านมา จำไม่ได้
2. ความก้าวหน้าของปรับปรุงการฝึกประสบการณ์ภาคสนามจากรายงานการประเมินครั้งก่อน ก้าวหน้าโดยลำดับ
3. ข้อเสนอแผนการปรับปรุงสำหรับภาคการศึกษา/ปีการศึกษาต่อไป ไม่ขอเสนอ
4. ข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ไม่มี

บทที่ 2 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.1 ขั้นตอนการเตรียมตัวเพื่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ขณะที่นักศึกษาชั้นปี 4 กำลังเรียนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่นั้น นักศึกษาจำเป็นต้องหาหน่วยงานเข้าฝึกงานในภาคเรียนที่ 2 ไปพร้อมๆกัน

2.1.1 นักศึกษาสำรวจความต้องการฝึกงานและค้นหาสถานที่ฝึกงานที่นักศึกษาต้องการ ตามเหตุผลของนักศึกษา เช่น มีรุ่นพี่แนะนำ หน่วยงานอยู่ใกล้บ้าน สถานที่ปลอดภัยสะดวกสบาย เป็นงานอาชีพที่ใฝ่ฝัน ให้ค่าตอบแทนนักศึกษาฝึกงาน มีโอกาสได้บรรจุเป็นพนักงานในหน่วยงานนั้นหลังจากสำเร็จการศึกษา หรือมีพ่อแม่ ญาติพี่น้องทำงานในหน่วยงานนั้น เป็นต้น

2.2.2 นักศึกษาเสนอสถานที่ฝึกงานให้อาจารย์พิจารณา ว่ามีนักศึกษาสามารถไปฝึกงานในหน่วยงานนี้ได้หรือไม่ เพราะนักศึกษาอาจจะเลือกหน่วยงานที่อยู่ใกล้บ้านแต่อยู่ต่างจังหวัดต่างประเทศไกล อาจารย์ไม่สามารถไปนิเทศได้ หรือหน่วยงานที่ไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เราเรียนมา เช่น นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ขอไปฝึกงานเป็นสับเหว่าที่วัดใกล้บ้าน เนื่องจากพ่อบวชอยู่ที่วัดและแม่เป็นแม่ครัวที่วัด ซึ่งอาจารย์จะไม่อนุญาต เพราะนักศึกษาควรไปฝึกงานในหน่วยงานที่เหมาะสมมากกว่าหน่วยงานที่มีพ่อแม่ ญาติพี่น้องทำงานอยู่ในหน่วยงานนั้น

ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นคือ หน่วยงานที่นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพมอบหมายงานที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา เช่น นักศึกษาผู้หญิงสาขาวิชาภาษาไทยไปฝึกงาน แล้วพี่ในหน่วยงานให้ไปกวาดถนนบ้าง ให้ป็นเสาไฟฟ้าไปซ่อมไฟฟ้า ซึ่งถือว่าไม่เหมาะสม

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และสาขาวิชารัฐศาสตร์มีแนวทางการแก้ไขปัญหามอบหมายงานไม่ตรงกับความรู้ที่นักศึกษาที่เรียนมาคือ การจัดทำฐานข้อมูลหน่วยงานที่นักศึกษาเคยเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาแล้ว (ฐานของมูลของรปศ.เป็นข้อมูลหน่วยงานที่นักศึกษาไปฝึกงานในแต่ละปีที่เราเก็บไว้ และหน่วยงานที่เคยตอบรับเป็นอย่างดีว่านักศึกษาทำงานได้ดี นำประทับใจ นำความรู้ไปใช้ได้ตรงศาสตร์) โดยคุณาจารย์จะขอความร่วมมือจากหน่วยงานเหล่านั้นว่า ให้นักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสายงานที่ตรงกับสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียนมา เช่น สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง ให้นักศึกษาไปทำงานในส่วนของการตรวจสอบผู้มีสิทธิ์สมัครเลือกตั้งและผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง หรือนักศึกษาไปฝึกงานที่สำนักงานเขตบางเขนก็ไปอยู่ในฝ่ายสถิติ ที่ดูแลการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นทหาร ถือว่านักศึกษาได้ประสบการณ์มากยิ่งขึ้น และได้ปฏิบัติงานตรงศาสตร์ที่เรียนมา

นักศึกษาชั้นปี 4 ของสาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์นั้นลงชื่อขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานที่สาขาวิชากำหนด หน่วยงานละ 4 คนต่อสาขาวิชา และให้กระจายนักศึกษาไปทำงานในแผนกต่างๆ

2.1.3 นักศึกษาไปขอเข้าฝึกงานกับหน่วยงานที่นักศึกษาสนใจ เมื่อหน่วยงานตอบรับด้วยวาจาแล้ว ให้นักศึกษามาดำเนินการด้านเอกสาร

2.1.4 นักศึกษาต้องกรอก (1) แบบฟอร์มสำรวจสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยระบุสถานที่ฝึกงานและผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานนั้น เพื่อให้คณะฯ ทำ (2) จดหมายราชการเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าฝึกงานอย่างเป็นทางการ โดยคณะฯจะออกจดหมายราชการที่ลงนามโดยท่านคณบดี ซึ่งจดหมายนี้มักออกให้เพียงครั้งเดียว ดังนั้นนักศึกษาจะต้องมั่นใจว่านักศึกษาจะฝึกงานที่หน่วยงานดังกล่าวจริง และหน่วยงานนั้นรับนักศึกษาเข้าฝึกงานอย่างแน่นอน

(1) แบบฟอร์มสำรวจสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

แบบสำรวจสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

ข้อมูลนักศึกษา

ชื่อ - สกุล (นาย,นาง,นางสาว หรือยศ).....รหัสประจำตัว.....
โทรศัพท์มือถือ(นักศึกษา)..... สาขาวิชา..... รุ่น/ปี..... หมู่.....
ภาค ปกติ กศ.บป (จันทร์-ศุกร์) กศ.บป. (เสาร์-อาทิตย์)
อาจารย์ที่ปรึกษา.....

ข้อมูลสถานที่ฝึกงาน : (กรุณากรอกข้อความให้ชัดเจน/ตัวบรรจง)

ชื่อสถานที่ฝึกงาน (บริษัท,ห้างหุ้นส่วน,กรม,กระทรวง ฯลฯ).....
ที่ตั้ง..... ซอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์ที่ทำงาน.....
หน่วยงานที่นักศึกษาเข้าฝึกงาน (กอง,ฝ่าย,แผนก ฯลฯ).....
ชื่อหรือตำแหน่งของหัวหน้าหน่วยงานที่ขอฝึกงานระบุให้ชัดเจน (เช่น ผู้อำนวยการ,ผู้จัดการ,อธิบดี,หัวหน้ากอง ฯลฯ)
.....
ระยะเวลาการฝึกงาน ตั้งแต่วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ลงชื่อนักศึกษา.....
(.....)ตัวบรรจง
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

อาจารย์ที่ปรึกษา

(.....)

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

ประธานสาขาวิชา/อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์ฯ

(.....)

(2) ตัวอย่างจดหมายราชการขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๐๓ / ๒๐๒ (๒)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๘ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

เรียน ผู้จัดการฝ่ายบุคคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับ

ด้วยสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้เปิดให้นักศึกษาชั้นปีที่ ๔ ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน คณะจึงขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวทิพย์ประยงค์ โพธิ์ธรรม รหัสนักศึกษา ๕๘๑๐๑๒๓๓๑๔๐๖๗ เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ The Sands Khaolak By Katathani ระหว่างวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๕๕๔-๘๔๖๕

ตรวจ.....
ทำทาน.....
พิมพ์.....

2.1.5 เมื่อคณะจัดทำจดหมายราชการขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าฝึกงานแล้ว นักศึกษาจะมา
รับจดหมายดังกล่าวไปให้ทางหน่วยงาน แล้วหน่วยงานจะเขียนแบบตอบรับนักศึกษาเข้ารับการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพว่า ยินดีรับนักศึกษาคนดังกล่าวเข้าฝึกงานตามระยะเวลาที่กำหนด ตามที่คณะ
กำหนด คือ อย่างน้อย 450 ชั่วโมง หรือมากกว่านั้น

แบบตอบรับนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ชื่อหน่วยงาน.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง ตอบรับนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ตามหนังสือที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์รับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานเพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ และประสบการณ์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งหน่วยงานได้พิจารณาแล้ว

ไม่สามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชา.....จำนวน.....คน

สาเหตุเนื่องจาก.....

ยินดีรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชา.....จำนวน.....คน

ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. รหัสประจำตัว.....

2. รหัสประจำตัว.....

3. รหัสประจำตัว.....

4. รหัสประจำตัว.....

5. รหัสประจำตัว.....

6. รหัสประจำตัว.....

7. รหัสประจำตัว.....

เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างวันที่..... ถึงวันที่.....

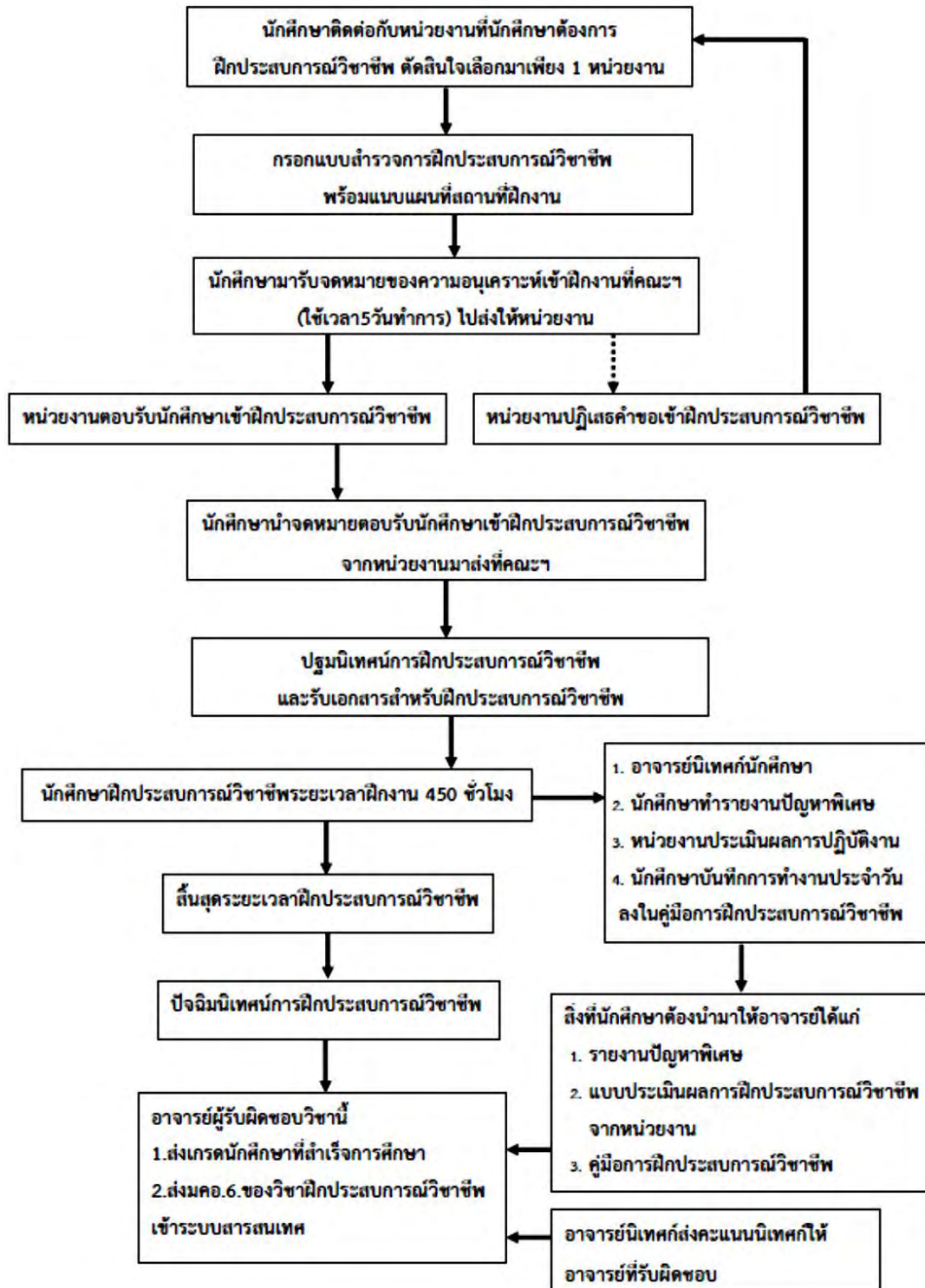
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประทับตราหน่วยงาน

1.7.6 หลังจากนั้นนักศึกษาเตรียมตัวฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนต่อไป โดยนักศึกษาต้องสอบผ่านวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้วย

ภาพ 24 สรุปขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตัวอย่างเอกสารที่แสดงลำดับขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าฝึกประสบการณ์
วิชาชีพในหน่วยงานของคณะที่แจกให้นักศึกษาได้ทราบ

ขั้นตอนการยื่นเอกสารเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคเรียนต่อไป ที่
สาขาวิชากำหนดให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อกับหน่วยงานที่นักศึกษาต้องการเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อน และเมื่อ
หน่วยงานยินดีต้อนรับนักศึกษาเข้าฝึกงานจึงดำเนินการในขั้นตอนต่อไป
2. ขอรับแบบฟอร์ม (รับที่อาจารย์ที่ปรึกษา) กรอกข้อมูลแบบสำรวจการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพพร้อม แบบแผนที่ สถานที่ฝึกงานและนำส่งคืนเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ ห้อง
สำนักงานอาคาร 3 เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ขอฝึกงานในหน่วยงานนั้นๆ ภายในวันศุกร์ที่ 14
กันยายน 2561
3. รับผิดชอบขออนุญาตความอนุเคราะห์เข้ารับการฝึกงาน หลังจากวันนำส่งแบบสำรวจการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ 1 สัปดาห์ ที่ ห้องสำนักงานคณะมนุษยฯ อาคาร 3 (ในวันเวลาราชการ)
4. นำจดหมายขอความอนุเคราะห์ขอฝึกงานยื่นที่หน่วยงานที่ขอเข้ารับการฝึกงาน
5. นำแบบตอบรับฉบับจริงจากหน่วยงานที่ขอฝึกงาน ยื่นที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ ห้อง 3 (ในวันเวลาราชการ) ภายในวันศุกร์ที่ 28 กันยายน 2561 (วันสุดท้ายของกรงรับ)
6. รับผิดชอบส่งตัวเข้าฝึกงานฯ สมุดบันทึกการฝึกประสบการณ์ และแบบฟอร์มการ
ประเมินผลการฝึกประสบการณ์ ในวันประชุมในภาคฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามวันเวลาและสถานที่ที่ฝ่าย
ฝึกฯ และคณะฯ กำหนด โดยกิจกรรมปฐมวัยพิเศษให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลในรายวิชาฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ
7. นักศึกษานำหนังสือส่งตัวและแบบฟอร์มการประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา
ให้แก่หน่วยงานที่ตนเข้ารับการฝึกงานในวันแรกของการฝึกงาน
8. หลังเสร็จสิ้นการฝึกงาน นักศึกษาต้องส่งแบบการประเมินผลการฝึกฯ สมุดคู่มือการฝึก
ประสบการณ์และ/หรือรายงานกรณีศึกษาชั้นอยู่กับแต่ละสาขาวิชาที่กำหนด ให้แก่อาจารย์ในเทศก์ หาก
หน่วยงานที่นักศึกษาฝึกงานขอส่งแบบประเมินผลฯ มาทาง FAX หรือส่งไปรษณีย์ คณะฯ จะรวบรวม
ไว้กับประธานสาขาวิชาเพื่อดำเนินการประเมินผลการเรียนต่อไป

กำหนดระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง

(ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2561 - วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2562)

- หมายเหตุ**
1. นักศึกษาที่ไม่ได้ส่งหนังสือตอบรับฉบับจริงจะไม่ได้รับจดหมายส่งตัวฝึกงานและไม่มีอาจารย์ในเทศก์
 2. นักศึกษาไม่ส่งเอกสารตามเวลาที่กำหนด นักศึกษาต้องฝึกงาน ในภาคเรียนถัดไป
 3. นักศึกษาภาคปกติที่ลงทะเบียนฝึกงาน ไม่สามารถลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นๆ กับภาคปกติได้ต้องลง
เรียนร่วมกับภาคสมทบเท่านั้น
 4. นักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมวัยพิเศษก่อนฝึกงานและกิจกรรมปัจฉิมวัยพิเศษหลังฝึกงานคณะฯ
อาจพิจารณาให้การฝึกงานถือเป็นโมฆะ
 5. นักศึกษาที่ไม่ลงทะเบียนฝึกงาน(ไม่ชำระค่าเทอม) ตามวันเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด คณะฯ
พิจารณาให้การฝึกงานถือเป็นโมฆะให้ฝึกงานซ้ำหรือไม่ผ่านการฝึกงาน

คุณคมฝ่ายฝึกประสบการณ์

2.2 การขอเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงาน

ขณะที่นักศึกษากำลังเรียนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา อาจารย์ได้แนะนำการทำงานต่างๆ ให้แก่นักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ตัดสินใจว่าสนใจทำงานในหน่วยงานใด แล้วนักศึกษาเสนอความต้องการฝึกงานให้แก่อาจารย์ในสาขาวิชาได้พิจารณา เมื่ออาจารย์อนุมัติให้นักศึกษาสามารถฝึกงานในหน่วยงานที่นักศึกษาร้องขอมาแล้ว นักศึกษาจะมารอกแบบฟอร์มสำรวจความต้องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่คณะแจกผ่านไปทางอาจารย์ที่ปรึกษา ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะรับผิดชอบงานเรื่องแบบฟอร์มการตรวจสอบสถานที่ฝึกงานของนักศึกษาชั้นปี 4 เมื่อศึกษารอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักศึกษา และข้อมูลของสถานที่ฝึกงาน เพื่อให้คณะทำจดหมายขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานให้แก่นักศึกษาเพียง 1 หน่วยงานเท่านั้น คณะไม่อนุญาตให้นักศึกษาขอจดหมายขอความอนุเคราะห์เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพหลายหน่วยงานพร้อมกัน เพราะเป็นการไม่ให้เกียรติหน่วยงาน และนักศึกษาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหน่วยงานได้ ยกเว้นแต่หน่วยงานตอบปฏิเสธการขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

กรณีนักศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องขอเปลี่ยนแปลงสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาต้องทำบันทึกเปลี่ยนสถานที่ฝึกงานผ่านประธานสาขาวิชาเพื่อปฏิเสธการเข้าฝึกประสบการณ์ แล้วส่งมาที่คณะ นักศึกษาต้องแจ้งหน่วยงานทราบพร้อมขอภัยทางหน่วยงานนั้น การปฏิเสธการฝึกงานเป็นไปตามระเบียบของหน่วยงานที่เราปฏิเสธว่าให้นักศึกษาดำเนินการอย่างไร หากนักศึกษาจำเป็นต้องทำจดหมายขอปฏิเสธ ให้นักศึกษามาแจ้งที่ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่คณะ เพื่อให้คณะทำจดหมายขอปฏิเสธการเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้แก่หน่วยงาน นักศึกษาจึงเริ่มขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพใหม่

เมื่อนักศึกษาส่งแบบฟอร์มสำรวจการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้ว คณะจะดำเนินการจัดทำจดหมายขอความอนุเคราะห์เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพภายใน 5 วันทำการ หลังจากนั้นนักศึกษาจะมารับจดหมายแล้วนำจดหมายขอความอนุเคราะห์ฯ ดังกล่าวไปให้ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานนั้น

หลังจากนั้นหน่วยงานจะทำจดหมายตอบรับหรือปฏิเสธนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพกลับมายังมหาวิทยาลัย หากหน่วยงานปฏิเสธการขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาให้นักศึกษาเริ่มต้นดำเนินการตามกระบวนการใหม่ ดังนั้นนักศึกษาต้องสอบถามกับหน่วยงานด้วยวาจาให้มั่นใจว่าจะมีโอกาสเข้าฝึกฯ ในหน่วยงานนั้นมากน้อยเพียงใด

เมื่อหน่วยงานตอบรับการขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแล้ว หน่วยงานจะทำจดหมายตอบกลับมายังฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษานำจดหมายตอบกลับมาส่งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้ว เจ้าหน้าที่จะจัดทำเอกสารส่งตัว พร้อมสมุดบันทึกการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสำหรับหน่วยงานและสำหรับอาจารย์นิเทศ ไว้ให้นักศึกษาในวันปฐมนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่คณะจัดขึ้น

ปกตินักศึกษาภาคปกติของทุกสาขาวิชาจะลงทะเบียนเรียนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา แต่มีบางครั้งที่มึนักศึกษามีปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนที่ 2 จึงทำให้นักศึกษาต้องขอเปิดหมู่เรียนพิเศษสำหรับวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษา ที่นักศึกษาภาคปกติไม่สามารถลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนได้ ยกเว้นว่าเป็นภาคเรียนสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา ดังนั้นนักศึกษาจำเป็นต้องทำบันทึกข้อความขอเปิดหมู่เรียนพิเศษ

สรุปได้ว่า การขอเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาต้องเตรียมตัวเข้าสู่หน่วยงานก่อน 1 ภาคเรียน ซึ่งอยู่ในช่วงที่นักศึกษาชั้นปี 4 เรียนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะมีเอกสารลำดับขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงาน

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนกำหนดหลักเกณฑ์การขอเปิดหมู่เรียนพิเศษไว้ดังต่อไปนี้

บันทึกข้อความ

คณะวิทยาศาสตร์และ	
หมวดเอกสาร	1.2
ลำดับเอกสาร	131
วันที่	
เวลา	
ผู้รับ	

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ๔๘๐๔๐
ที่ _____ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
เรื่อง หลักเกณฑ์การขอเปิดหมู่พิเศษ

เรียน คณบดีทุกคณะ/วิทยาลัย

เนื่องด้วยในแต่ละภาคการศึกษามีการขออนุมัติเปิดหมู่เรียนพิเศษเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนจึงขอส่งหลักเกณฑ์การพิจารณาการขอเปิดหมู่เรียนพิเศษ ดังนี้

๑. ควรดำเนินการโดยสาขาวิชา / อาจารย์ที่ปรึกษาหมู่เรียน / คณะ
๒. ควรดำเนินการขออนุญาตเปิดหมู่เรียนพิเศษก่อนเปิดภาคการศึกษานั้นๆ
๓. จะต้องเป็นรายวิชาที่ไม่มีเปิดสอนภาคการศึกษานั้นๆ
๔. ควรเปิดในกรณีที่คือนักศึกษาหลักสูตรเก่า และจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษานั้นๆ
๕. รายวิชาที่เป็นหลักสูตรเก่า และสามารถเรียนร่วมกับรายวิชาในหลักสูตรใหม่ได้ (กรณี ที่รายวิชาสามารถเทียบเนื้อหาได้) ให้ดำเนินการขอเปิดหมู่เรียนพิเศษรายวิชาหลักสูตรเก่าให้ นักศึกษาลงทะเบียนฯ แต่ให้นักศึกษาไปเรียนร่วมกับรายวิชาในหลักสูตรใหม่ (อาจารย์ผู้สอนส่งผลการ เรียนในรหัสวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรเก่า)
๖. กรณีที่เป็นนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา หรือเป็นภาคการศึกษาสุดท้าย อาจทำ เรื่องขอไปเรียนสมทบกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่นๆ ที่เปิดสอน แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ของ การลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา
๗. การเปิดหมู่เรียนพิเศษรายวิชาใดวิชาหนึ่ง ควรเปิดได้ ๑ หมู่เรียนเท่านั้น
๘. อาจารย์ผู้สอนควรเป็นอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และการเบิกค่าตอบแทน การสอนต้องเป็นไปตามระเบียบ/ประกาศของมหาวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ให้ประธานหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาทราบ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ดังกล่าว

วังน ๑๓ กพ

เพื่อทวนและปิดงอก

๒๐
13/2/57

(ดร.ณัฐพล ชุมวรรณาภิ)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

๑. ทวน

๒. ฝ่ายวางแผนและพัฒนา

๓. ฝ่ายประกันและบริหารคุณภาพ

๑๓ กพ

2.3 การสอนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

อาจารย์เตรียมตัวสำหรับวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรด้วยการอัปเดต
มคอ. 4 วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเข้าสู่ระบบสารสนเทศ

เรื่อง มคอ.4

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา 1554803 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษ (Professional Internship in English)
2. จำนวนหน่วยกิต (จำนวนชั่วโมงบรรยาย - ปฏิบัติ) 5(450)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาษาดังประเทศ
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์อุมาพร ยิวจิต อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม อาจารย์อุมาพร ยิวจิต, อาจารย์สรารุธ ณ พัทลุง
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร ภาคการศึกษา 2 ชั้นปี 4
6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด 9 พฤศจิกายน 2561

เรื่อง มคอ.4

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม

- นักศึกษาได้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางทฤษฎีและการนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ -
- นักศึกษาได้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการและวิธีการนำความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษมาใช้ในการทำงาน -
- ฝึกการนำความรู้ภาคทฤษฎีมาใช้ในภาคปฏิบัติ -
- มีแนวคิดขั้นต้นในการนำความรู้ทางทฤษฎีมาใช้เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงงาน - มีทักษะในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และ/หรือเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับงานในสถานที่ฝึกงาน - เข้าใจชีวิตการทำงานและวัฒนธรรมองค์กร -
- พัฒนาความสามารถในการปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ - ฝึกฝนความอดทน การมีวินัย และความซื่อสัตย์

2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม

- เพื่อจัดการบริหารการฝึกงาน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน ผู้รับผิดชอบการฝึกงานในสถานที่ฝึกงาน และนักศึกษาเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกงานและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ชัดเจน และอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน ผู้รับผิดชอบการฝึกงานในสถานที่ฝึกงาน สามารถมอบหมายงาน ติดตาม และประเมินผลการฝึกงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และนักศึกษาสามารถบรรลุผลเรียนรู้ตามที่กำหนด

หมวดที่ 3 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
 - มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
 - มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ
 - เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
 - เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
 - สามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้ภาษาอังกฤษกับบุคลากรในองค์กรและสังคม
 - มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
- นอกจากคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตรแล้ว นักศึกษายังต้องได้รับการพัฒนา เพิ่มเติมดังนี้
- ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาความลับขององค์กร
 - เคารพ ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบขององค์กร
 - มีความขยันหมั่นเพียร อดทน เอื้อเฟื้อต่อสมาชิกในการทำงาน

1.2 วิธีการสอน

- ปรุมนิเทศนักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่พึงปฏิบัติ ก่อนฝึกงาน

เรื่อง มคอ.4

<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดตารางเวลาทำงานประจำวัน บันทึกเวลาฝึกงาน กำหนดขอบเขตของงาน กำหนดวิธีการประเมิน ผลงาน - มอบหมายงาน กำหนด <p>ติดตามและควบคุมให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการเช่นเดียวกับพนักงานขององค์กร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
<p>1.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามมาตรฐานที่วัดคุณธรรม จริยธรรม - ประเมินโดยพนักงานควบคุมการฝึกงานของสถานประกอบการ <p>จากการสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างฝึกงาน โดยมีการบันทึกผลการประเมิน และมีหลักฐานแจ้งให้นักศึกษาทราบด้วยทุกครั้ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความซื่อสัตย์จากการพูดคุย สัมภาษณ์เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน และผู้เกี่ยวข้อง พร้อมมีรายงานผลการฝึกงานประกอบ
<p>2. ความรู้</p>
<p>2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา - สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจและประยุกต์ความรู้ ทักษะใช้ภาษารวมทั้งการใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา - สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิวัฒนาการด้านการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่อง - รู้ เข้าใจและสนใจพัฒนาความรู้ด้านการใช้ภาษา อย่างต่อเนื่อง - มีความรู้ในแนวกว้างของสาขาวิชาที่ศึกษาเพื่อให้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ - สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง <p>นอกจากคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตรแล้ว นักศึกษายังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ด้านการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศกับการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการใช้งานเชิงธุรกิจ การบริหาร - การปฏิบัติงาน หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กร - เข้าใจและเลือกใช้เครื่องมือในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม และคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด - เข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนการพัฒนาระบบการทำงาน ที่สอดคล้องกับระดับคุณภาพขององค์กร - เข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่ได้ถูกต้อง
<p>2.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ฝึกงานจัดพนักงานที่เลี้ยงให้คำแนะนำการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ให้คำแนะนำนำเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน <p>มอบหมายเอกสารข้อมูลของสถานที่ฝึกงานและบอกถึงแหล่งข้อมูลเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง</p>

เรื่อง มคอ.4

<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาและฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเองภายใต้การดูแลของพนักงานที่เลี้ยง - นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสังเกตและการปฏิสัมพันธ์กับพนักงานประจำ
<p>2.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาประเมินด้วยตนเองในคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ประเมินจากผลการปฏิบัติงาน โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงานที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศจากรายงานการฝึกงาน - ประเมินผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการพูดคุย การสัมภาษณ์จากพนักงานที่เลี้ยง หรือหัวหน้างาน - ประเมินผลจากการตรงต่อเวลาในการส่งงาน และความสมบูรณ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย - ประเมินผลจากความรู้ที่ได้ ผลการปฏิบัติงาน <p>ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจากรายงานการฝึกงานและการนำเสนองานหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p>
<p>3. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถวิเคราะห์และสรุปผลความสอดคล้อง ของความรู้ทางทฤษฎีกับการทำงานจริง - สามารถแสดงแนวคิดในการนำความรู้ทางทฤษฎี มาพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขงานได้อย่างเหมาะสม - สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและเสนอแนะวิธีการแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ <p>นอกจากคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตรแล้ว นักศึกษายังต้องได้รับการพัฒนา เพิ่มเติมดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ประกอบการ ในการใช้ภาษาตามภารกิจของสถานที่ฝึกงาน - มีทักษะการเลือก และใช้เครื่องมือ อุปกรณ์การพัฒนาด้านการใช้ภาษา
<p>3.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกปฏิบัติจริง - การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ - การประชุมร่วมระหว่างพนักงานที่เลี้ยง อาจารย์ที่นิเทศการฝึกงาน และนักศึกษา ในช่วงกลางของการฝึก <p>เพื่อการนำเสนอแนวความคิดการแก้ปัญหาของนักศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยพนักงานที่เลี้ยงและอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน</p>
<p>3.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาประเมินด้วยตนเองในคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ประเมินจากผลการปฏิบัติงาน โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงานที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศจากรายงานการฝึกงาน - ประเมินผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการพูดคุย การสัมภาษณ์จากพนักงานที่เลี้ยง หรือหัวหน้างาน - ประเมินผลจากการตรงต่อเวลาในการส่งงาน และความสมบูรณ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย - ประเมินผลจากความรู้ที่ได้ ผลการปฏิบัติงาน

เรื่อง มคอ.4

<p>ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจากรายงานการฝึกงานและการนำเสนอผลงานหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p>
<p>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้ภาวะทางอารมณ์ของตนเอง เข้าใจชีวิตการทำงาน สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่น - วางตัวและแสดงความคิดเห็นได้เหมาะสมในฐานะนักศึกษาฝึกงาน - พัฒนาคณะเองโดยการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ <p>นอกจากคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตรแล้ว นักศึกษายังต้องได้รับการพัฒนา เพิ่มเติมดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเรียนรู้ภาวะทางอารมณ์ของตนเอง - เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้เทคนิคการขอความช่วยเหลือ หรือขอข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการทำงาน - สามารถวางตัวในตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม <p>กล้าแสดงความคิดเห็นในขอบเขตของงานและการหน้าที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาคณะเองจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากการฝึกอบรม หรือการสอบถามเพื่อนร่วมงาน - สร้างความสัมพันธ์อันดี ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อเพื่อเกื้อกูลกันในหน่วยงาน
<p>4.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในระดับต่างๆ ของสถานที่ฝึกงาน - การฝึกปฏิบัติงานเช่นเดียวกับพนักงานประจำ - การมอบหมายโจทย์ปัญหาหรือกรณีศึกษา - การประชุมร่วมระหว่างพนักงานที่เลี้ยง อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน และนักศึกษา ในช่วงกลางของการฝึก <p>เพื่อการนำเสนอแนวความคิดของนักศึกษาและการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยพนักงานที่เลี้ยงและอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน</p>
<p>4.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาประเมินด้วยตนเองในคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ประเมินจากผลการปฏิบัติงาน โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงานที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศจากรายงานการฝึกงาน - ประเมินผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการพูดคุย การสัมภาษณ์จากพนักงานที่เลี้ยง หรือหัวหน้างาน - ประเมินผลจากการตรงต่อเวลาในการส่งงาน และความสมบูรณ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย - ประเมินผลจากความรูที่ได้ ผลการปฏิบัติงาน <p>ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจากรายงานการฝึกงานและการนำเสนอผลงานหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p>
<p>5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>

เรื่อง มคอ.4

<p>5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถใช้ความรู้ และทักษะการคิดวิเคราะห์ในการหาข้อสรุป ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม - มีความสามารถในการนำเสนอความคิดเห็นทั้งเชิงสังคมและวิชาการ ให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ทั้งการนำเสนอด้วยปากเปล่าและการเขียนรายงาน ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ - สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมในการสื่อสารความคิดและข้อมูลข่าวสาร นอกจากคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตรแล้ว นักศึกษายังต้องได้รับการพัฒนา เพิ่มเติมดังนี้ - สามารถใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ได้รับมอบหมาย อย่างเหมาะสม - สามารถใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ ในการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการทำงาน เช่น การโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น ประสานการทำงาน การรับ-ส่งงาน - สามารถใช้เทคโนโลยี หรือ อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้า หาข้อมูลประกอบการทำงาน - สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาที่เหมาะสม และส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน
<p>5.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานที่ต้องมีการสื่อสารโดยใช้ภาษาทั้งไทยและต่างประเทศ ทั้งการพูด เขียน ในการประสานการทำงาน - มอบหมายงานที่ต้องใช้เทคโนโลยี ในการแก้ปัญหา หรือนำเสนอผลงาน - กำหนดให้นำเสนอ ผลการแก้ปัญหา ระหว่างการฝึกงาน ณ สถานที่ฝึกงาน และประสบการณ์การฝึกงาน แบบปากเปล่า - กำหนดให้ส่งเอกสารรายงาน
<p>5.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาประเมินด้วยตนเองในคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ประเมินจากผลการปฏิบัติงาน โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงานที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศจากรายงานการฝึกงาน - ประเมินผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการพูดคุย การสัมภาษณ์จากพนักงานที่เลี้ยง หรือหัวหน้างาน - ประเมินผลจากการตรงต่อเวลาในการส่งงาน และความสมบูรณ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย - ประเมินผลจากความรูที่ได้ ผลการปฏิบัติงาน <p>ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจากรายงานการฝึกงานและการนำเสนอผลงานหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p>

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ

<p>1. คำอธิบายโดยทั่วไปของประสบการณ์ภาคสนามหรือคำอธิบายรายวิชา</p> <p>รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษ เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกด้านการใช้ทักษะภาษาอังกฤษที่เกี่ยวยข้องกับวิชาชีพในหน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการเอกชนซึ่งใช้ทักษะภาษาอังกฤษได้แก่ การฟัง พูด อ่านและเขียน ในการสื่อสารและการปฏิบัติงาน A practice in using English in government offices and/or in</p>
--

เรื่อง มคอ.4

private sectors where English is used in situation when there is either spoken or written contact with non-Thai speakers.	
<p>2. กิจกรรมของนักศึกษา</p> <p>การทำงานเพื่อเพิ่มประสบการณ์ภาคสนามในช่วงระยะเวลาต่อเนื่องจนครบจำนวนชั่วโมงที่ระบุตามหลักสูตร และ/หรือตามเวลาการทำงานของสถานประกอบการที่นักศึกษาฝึกงาน โดยนักศึกษาต้องมีการเตรียมตัวก่อนการทำงานดังนี้ - การเรียนรู้และทำความเข้าใจสถานที่ฝึกงานในมิติต่างๆ เช่น ประวัติ แรงจูงใจในการก่อตั้ง การกิจเป้าหมาย ลูกค้า รูปแบบการบริหารจัดการองค์กร เป็นต้น - การทำความเข้าใจวัฒนธรรมองค์กรและการฝึกการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานการณต่างๆ - การฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย - การฝึกแก้ไขปัญหาเบื้องต้นของสถานที่ฝึกงาน</p>	
3. รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย	
รายงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย	กำหนดส่ง
<p>1. ลงนามปฏิบัติงาน บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันและสรุปผลการปฏิบัติงานในคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>2. ผลการวิเคราะห์ปัญหา ระหว่างการฝึกงาน 3. ผลประเมินระหว่างการฝึกงานจากหน่วยงานและรายงานการฝึกงาน</p> <p>4. การนำเสนอผลการปฏิบัติงาน ปัญหา และอุปสรรคแบบปากเปล่า ต่อคณะกรรมการหลักสูตร</p>	หลังการสิ้นสุดการฝึกงาน 1 สัปดาห์
<p>4. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา</p> <p>- อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานหรืออาจารย์นิเทศก์ตรวจเยี่ยมและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาและหัวหน้างาน ณ สถานที่ฝึกงาน อย่างน้อยแห่งละ 2 ครั้ง - จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์ นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน หลังการฝึกงาน ให้นักศึกษานำเสนอผลการเรียนรู้และประสบการณ์จากการฝึกงาน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษา และอาจารย์ให้คำแนะนำเพื่อปรับเปลี่ยนความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือทัศนคติที่ไม่เหมาะสม - อาจารย์ผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์สังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังการฝึกงาน เช่น การส่งงานตรงเวลา ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดีขึ้น พร้อมทั้งชี้ให้เห็นความสำคัญของพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ต่อการทำงานในอนาคต</p> <p>โดยยกประสบการณ์การฝึกงานของนักศึกษาเป็นตัวอย่าง - การนำผลการประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์ภาคสนามมานำเสนออภิปราย เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรุ่นต่อไป - อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ส่งเสริมให้นักศึกษาใช้ความรู้จากการฝึกงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นฐานของความรู้ใหม่ สนับสนุนให้นำโจทย์ที่พบในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาเป็นกรณีศึกษา</p>	

เรื่อง มคอ.4

<p>โดยอาจารย์กล่าวอ้างอิงถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากการฝึกงาน ก่อนเข้าบทเรียนที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>5. หน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานที่เลี้ยงในสถานประกอบการที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตารางการฝึกงานร่วมกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกงาน - แนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบการปฏิบัติตัวระหว่างฝึกงาน วัฒนธรรมของหน่วยงาน ตลอดจนแนวทางการฝึกงานที่ดีที่นำไปสู่ความสำเร็จ - จัดพนักงานที่เลี้ยง ทำหน้าที่แนะนำการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดูแลควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา - ติดตามความก้าวหน้า หรือ ปัญหาอุปสรรคระหว่างการฝึกงานของนักศึกษาและ/หรือของสถานที่ฝึกงาน และรายงานผลต่ออาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานหรืออาจารย์นิเทศก์ - ประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานในการดูแลนักศึกษาฝึกงาน - สรุปผลประเมินการฝึกงานของนักศึกษาของฝ่ายสถานที่ฝึก และประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง
<p>6. หน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศน์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิจารณา ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกงานให้แก่ นักศึกษา - ประสานงานกับผู้รับผิดชอบฝ่ายสถานที่ฝึกงาน เพื่อทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนที่จำเป็น - จัดตารางการฝึกงานร่วมกับผู้รับผิดชอบฝ่ายสถานที่ฝึกงาน - จัดปฐมนิเทศแนะนำนักศึกษาก่อนฝึกงาน - จัดประชุมชี้แจงอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานหรืออาจารย์นิเทศ เพื่อทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน - ติดตามการฝึกงานของนักศึกษา พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รับผิดชอบฝ่ายสถานที่ฝึกงาน และอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานหรืออาจารย์นิเทศก์ เพื่อให้การฝึกงานของนักศึกษابرรลุวัตถุประสงค์และสถานที่ฝึกงานได้รับผลประโยชน์ - ประสานงานกับผู้รับผิดชอบการฝึกฝ่ายสถานที่ฝึกงาน และอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานหรืออาจารย์นิเทศ ในการดูแลนักศึกษาฝึกงาน - ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา และจัดประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง
<p>7. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนักศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดปฐมนิเทศแนะนำการฝึกงานให้กับนักศึกษา พร้อมแจกคู่มือการฝึกงาน - จัดเจ้าหน้าที่ฝึกงาน รับแจ้งเหตุด่วน/ความต้องการความช่วยเหลือตลอดเวลา ตามรายละเอียดของทางการติดต่อในคู่มือการฝึกงาน - จัดอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานหรืออาจารย์นิเทศก์ ให้กับนักศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา
<p>8. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุน ที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม / สถานประกอบการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พนักงานที่เลี้ยงประจำนักศึกษา เพื่อให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาในกรณีที่เกิดปัญหาในสถานที่ฝึกงาน - สถานที่ปฏิบัติงานตามความเหมาะสม - วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ซอฟต์แวร์ และคู่มือที่ใช้ประกอบการทำงาน - แหล่งข้อมูลเพื่อการค้นคว้า หรือเรียนรู้ด้วยตนเอง

เรื่อง มคอ.4

หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ

<p>1. การกำหนดสถานที่ฝึก</p> <p>อาจารย์ที่ปรึกษา คัดเลือกสถานประกอบการที่อื่นที่รับนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีลักษณะงานที่เหมาะสมและมีความพร้อมดังนี้ - เข้าใจ และสนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามจุดมุ่งหมาย - มีความปลอดภัยของสถานที่ตั้ง มีความสะดวกในการเดินทาง และสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี - สามารถจัดพนักงานที่เลี้ยงดูและฝึกงาน - งานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสม กับศักยภาพของนักศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด -</p> <p>อื่นที่รับนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภายในระยะเวลาที่กำหนด การติดต่อประสานงาน กำหนดล่วงหน้าก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างน้อย ๓ เดือน นักศึกษาสามารถหาสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้วยตนเอง แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้รับผิดชอบฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p>
<p>2. การเตรียมนักศึกษา</p> <p>อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกงาน จัดปฐมนิเทศการฝึกงานพร้อมทั้งมอบคู่มือการฝึกงาน ให้กับนักศึกษาก่อนการฝึกงาน 2 สัปดาห์ โดยครอบคลุมเนื้อหาต่างๆ เช่น จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การปฏิบัติตนระหว่างฝึกงาน กิจกรรมการฝึกงาน การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานหรืออาจารย์นิเทศ การติดตามประเมินผล การป้องกัน/หลีกเลี่ยงอันตรายจากการฝึกงาน การวางตัว การติดต่อแจ้งเหตุด่วน การเตรียมความพร้อมด้านวิชาการก่อนการฝึกงาน เป็นต้น</p>
<p>3. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ</p> <p>- จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน การดูแลนักศึกษา กิจกรรมและตารางเวลาการฝึกงานการติดตามและประเมินผลการฝึกงาน ฯลฯ ก่อนการฝึกงาน - จัดสรรนักศึกษาให้อยู่ในการดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน ตามความเชี่ยวชาญของอาจารย์ ให้สอดคล้องกับโจทย์ปัญหาของสถานที่ฝึกงาน</p>
<p>4. การเตรียมพนักงานที่เลี้ยงในสถานที่ฝึก</p> <p>ติดต่อสถานที่ฝึกงานเพื่อขอชื่อผู้รับผิดชอบการฝึกงาน แล้วประสานงานกับผู้รับผิดชอบการฝึกฝ่ายสถานที่ฝึกงาน ชี้แจงให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน และผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ต้องการเน้น</p> <p>ทำความเข้าใจร่วมกันในการจัดกิจกรรมระหว่างฝึกงาน การกำหนดความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบการฝึกฝ่ายสถานที่ฝึกงานและพนักงานที่เลี้ยงพร้อมแจ้งช่องทางติดต่อกรณีมีเหตุด่วน และมอบคู่มือการดูแลควบคุมการฝึกงาน</p>
<p>5. การจัดการความเสี่ยง</p> <p>อาจารย์ประจำหลักสูตรร่วมกันประเมินความเสี่ยงต่อนักศึกษาและสถานที่ฝึกงาน จากข้อมูลสถิติการฝึกงานและข่าวสาร/สารสนเทศในสื่อสาธารณะ โดยดำเนินการป้องกัน ดังนี้ -</p>

เรื่อง มคอ.4

ความเสี่ยงจากสถานที่ตั้ง การเดินทาง และสภาวะการทำงาน -
 คัดเลือกสถานที่ฝึกงานที่ไม่ตั้งอยู่ในเขตอันตรายการคมนาคมสะดวก และสภาวะการทำงานไม่เสี่ยงอันตราย -
 ความเสี่ยงจากอุบัติเหตุการทำงานของนักศึกษา - ปฐมพยาบาลแนะนำนักศึกษา -
 ความเสี่ยงจากความเสียหายของสถานที่ฝึกงานเนื่องจากการทำงานของนักศึกษาฝึกงาน - ขอให้สถานที่ฝึกงาน
 จัดพนักงานที่เลี้ยงให้ค่าแนะนำและดูแลควบคุมการทำงานของนักศึกษา
 กำหนดให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานที่ฝึกงานอย่างเคร่งครัด - ความเสี่ยงด้านสังคม -
 ปฐมพยาบาลแนะนำการวางตัวที่เหมาะสมต่อบุคลากรทุกระดับของสถานที่ฝึกงาน

หมวดที่ 6 การประเมินนักศึกษา

1. หลักเกณฑ์การประเมินนักศึกษา
 ประเมินการบรรลุผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน โดยให้ระดับคะแนน 1-5 ตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุงอย่างมาก 2 หมายถึง ต้องปรับปรุง 3 หมายถึง พอใช้ 4 หมายถึง ดี 5 หมายถึง ดีมาก นักศึกษาต้องได้รับคะแนนประเมินเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 3.5 จึงผ่านเกณฑ์การฝึกงาน
2. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา
 - ประเมินโดยพนักงานที่เลี้ยงหรือหัวหน้างานของสถานที่ฝึกงานและอาจารย์ที่ปรึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้เกณฑ์ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย - อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานหรืออาจารย์นิเทศ สรุปลงผลการประเมิน และรายงานผลต่อคณะฯ
3. ความรับผิดชอบของพนักงานที่เลี้ยงต่อการประเมินนักศึกษา
 ประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาระหว่างการฝึกและหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงาน ตามแบบฟอร์มการประเมิน โดยพิจารณาจากพฤติกรรมและผลงานระหว่างการฝึกและรายงานการฝึกงาน ซึ่งผู้รับผิดชอบการฝึกฝ่ายสถานที่ฝึกงานต้องรวบรวมความคิดเห็นจากพนักงานที่เลี้ยงและพนักงานอื่นๆที่ทำงานร่วม/เกี่ยวข้องกับนักศึกษา
4. ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบประสบการณ์ภาคสนามต่อการประเมินนักศึกษา
 ประเมินนักศึกษาหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงาน ตามแบบฟอร์มประเมินของ โดยพิจารณาจากรายงานใบคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา บันทึกการประเมินของอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน รายงานการฝึกงานและการนำเสนองานของนักศึกษา
5. การสรุปลงผลการประเมินที่แตกต่าง
 อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกงานประสานงานกับผู้รับผิดชอบการฝึกฝ่ายสถานที่ฝึกงาน เพื่อตรวจสอบทำความเข้าใจในประเด็นการประเมินที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และกรณีจำเป็น จัดประชุมร่วมระหว่างผู้รับผิดชอบการฝึกฝ่ายสถานที่ฝึกงาน อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกงาน

เรื่อง มคอ.4

อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน และอาจารย์รับผิดชอบหลักสูตร 2 คน เพื่อพิจารณาหาข้อสรุป

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้
1.1 นักศึกษา นักศึกษาตอบแบบประเมินประสิทธิผลของการฝึกงาน
1.2 พนักงานที่เลี้ยงหรือผู้ประกอบการ ผู้รับผิดชอบการฝึกฝ่ายสถานที่ฝึกงาน บันทึกความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการฝึกงาน ในรูปแบบฟอร์มที่กำหนดและการสุ่มถามด้วยวาจา
1.3 อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงานบันทึกการให้คำปรึกษา ผลการดำเนินงานของนักศึกษาหลังให้คำปรึกษา กาและการนำคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหาของนักศึกษา
1.4 อื่น ๆ เช่น บัณฑิตจบใหม่ ติดตามความความก้าวหน้าในการทำงานของบัณฑิตโดยการตรวจสอบถามจากผู้ประกอบการและบัณฑิต
2. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง - อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกงานประมวลผลการฝึกงานของนักศึกษาทั้งหมด พร้อมทั้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่างๆ ของนักศึกษา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้รับผิดชอบการฝึกฝ่ายสถานที่ฝึกงานและอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกงาน จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการฝึกงาน เสนอต่ออาจารย์คณะกรรมการหลักสูตรเพื่อทราบและพิจารณา - ที่ประชุมคณะกรรมการหลักสูตรร่วมพิจารณาประสิทธิผลของการฝึกงาน วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแผนพัฒนาปรับปรุงสำหรับใช้ในรอบปีการศึกษาถัดไป โดยแสดงไว้ในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร

เมื่อนักศึกษาสอบผ่านวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพอแล้ว และยังได้ดำเนินการเรื่อง
การขอเข้าฝึกงานในหน่วยงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระยะเวลาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.4 การปฐมนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์ที่ปรึกษา และคณาจารย์ทุกท่าน จัดประชุมนักศึกษาชั้นปี 4 ทุกสาขาวิชาเพื่อปฐมนิเทศนักศึกษาในวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อชี้แจงขั้นตอนการเข้าสู่หน่วยงาน เอกสารสำคัญต่างๆ และแนวทางการปฏิบัติตนในขณะปฏิบัติงานในหน่วยงาน ระยะเวลาการฝึก การนิเทศนักศึกษาของอาจารย์ รายงานปัญหาพิเศษ และการสำเร็จการศึกษา

ประกาศ

กำหนดการประชุมนิเทศ
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2/2561
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วันพุธที่ 31 ตุลาคม 2561
เวลา 12.30 น. ณ หอประชุมพิชเนศวร

ผู้ประสานงานฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 นางสาวสุอังคณา ป่องยัง (พีบด) Tel. 02-544-8465
 นางรจนา ดวงเนตร (พีจ) Tel. 02-544-8463
 อาคาร 3 ชั้น 1

หมายเหตุ : กรุณาแต่งกายด้วยชุดนักศึกษา

ภาพ 25 ประกาศกำหนดการประชุมนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

วัตถุประสงค์ของการปฐมนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1. เพื่อปรับทัศนคติในเชิงบวกในการทำงานให้แก่นักศึกษา
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจระบบและกลไกของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ว่ามีเอกสารอะไรบ้าง งานส่วนใดที่คณะรับผิดชอบ และงานส่วนใดที่สาขาวิชารับผิดชอบ

2.5 เอกสารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (หน้าปกสีเขียว) คนละ 1 เล่ม ให้นักศึกษากรอกรายละเอียดให้เรียบร้อย และบันทึกรายละเอียดการปฏิบัติงานทุกวัน รวมทั้งมีรายละเอียด เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไว้อย่างละเอียด คู่มือของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่คณะจัดทำให้นักศึกษาได้เรียนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ประสบความสำเร็จ

2. จดหมายราชการจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ส่งถึงผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานว่า ขอส่งตัวนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานของท่านแล้ว ตลอดระยะเวลาดังกล่าว

3. แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสำหรับหน่วยงาน 1 ชุดที่นักศึกษาต้องส่งให้หน่วยงานพร้อมกับจดหมายราชการส่งตัวนักศึกษาเข้าฝึกงาน และแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสำหรับอาจารย์นิเทศ 1 ชุด ในอาจารย์เมื่ออาจารย์มานิเทศนักศึกษา

ตัวอย่างเอกสารสามารถดูในหน้าต่อไป

ตัวอย่างคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4

สาขาวิชา.....

ชื่อ.....สกุล.....รหัสประจำตัว.....

ภาคปกติ ภาค กศ.พบ. รุ่น..... หมู่.....

สถานที่ฝึกงาน

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

อาจารย์นิเทศก์

1.โทรศัพท์.....

2.โทรศัพท์.....

3.โทรศัพท์.....

4.โทรศัพท์.....

ผู้ควบคุมการฝึกงาน

1.โทรศัพท์.....

2.โทรศัพท์.....

3.โทรศัพท์.....

ระยะเวลาการฝึกงานตั้งแต่.....

ถึงวันที่

ประวัตินักศึกษาโดยสังเขป

1. ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....ปี
วัน เดือน ปีเกิด.....จังหวัดที่เกิด.....
2. ชื่อบิดา.....อาชีพ.....
3. ชื่อมารดา.....อาชีพ.....
4. ที่อยู่ปัจจุบันของนักศึกษา.....
.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....
5. เพื่อนสนิทคนแรก ชื่อ - สกุล.....โทรศัพท์.....
เป็นนักศึกษาสาขาวิชา.....ชั้นปีที่.....
 ภาคปกติ ภาค กศ.ทบ. รุ่น.....หมู่.....
6. ประสบการณ์ของนักศึกษาก่อนฝึกงาน () ทำงานแล้ว () ยังไม่ได้งานทำ
กรณีทำงานแล้ว () รับราชการ () งานเอกชน () งานส่วนตัว
ลักษณะของงาน ตำแหน่ง.....
งานที่ทำประจำ คือ.....
สถานที่ทำงาน.....
.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....
E-mail.....
7. ความสามารถพิเศษ.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....ผู้กรอกประวัติ

ภารกิจของหน่วยงาน (หน้าที่, วัตถุประสงค์).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อาคารสถานที่.....

.....

.....

.....

.....

.....

จำนวนบุคลากร ชาย.....คน หญิง.....คน รวมทั้งสิ้น.....คน

ผู้บริหารสูงสุด ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

ผู้บริหารรองลงมา 1) ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

ผู้บริหารรองลงมา 2) ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

ผู้บริหารรองลงมา 3) ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

ผู้บริหารรองลงมา 4) ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

ผู้บริหารรองลงมา 5) ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

ให้นักศึกษาเขียนแผนภูมิโครงสร้างหลักขององค์กรหน่วยงานที่ฝึกฯ

แผนที่และแผนผังสถานที่ฝึกงาน

**แผนที่และแผนผังที่ฝึกงานโดยสังเขป สำหรับอาจารย์นิเทศก์ จะได้เดินทางไปนิเทศ
นักศึกษาได้ถูกต้อง ให้บอกทิศทางที่ตั้งของอาคาร ชั้น ห้อง หมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี) ของ
หน่วยงานที่นักศึกษาไปฝึกงาน และควรมีข้อความอธิบายประกอบอย่างชัดเจนโดยส่งให้
อาจารย์นิเทศก์ก่อนออกฝึกงานหรืออย่างช้าไม่ควรเกินสัปดาห์ที่ 2 ของการฝึกงาน**

รูปแบบและข้อปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

นักศึกษาจะต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เดิมรูปแบบ ณ บริษัทหรือหน่วยงานต่าง ๆ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง ต้องเข้ารับการปฐมนิเทศ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนด

1. การเข้ารับการปฐมนิเทศ

นักศึกษาจะต้องเข้ารับการปฐมนิเทศตามวัน เวลา ที่คณะกำหนด เพื่อเข้ารับการชี้แจง เรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การปฏิบัติตัว การทำกรณีศึกษา การนิเทศและหลักเกณฑ์ การประเมินผลรวมทั้งฟังการบรรยายจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ หรือร่วมกิจกรรมตามที่คณะกำหนด

2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาต้องปฏิบัติตามระเบียบดังนี้

2.1 การลงนามปฏิบัติงาน นักศึกษาต้องปฏิบัติตามระเบียบ ดังต่อไปนี้

- ลงลายมือชื่อปฏิบัติงานทั้งมาและกลับทุกวัน ในแบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือแบบฟอร์มของหน่วยงาน ถ้าลงนามในแบบฟอร์มของหน่วยงาน นักศึกษาต้องถ่ายสำเนา พร้อมทั้งให้ผู้ควบคุมลงนามสำเนาส่งพร้อมคู่มือเล่มนี้

- ส่งใบลาเมื่อมีความจำเป็น ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามปกติ โดยปฏิบัติตาม ระเบียบของหน่วยงาน

- แจ้งหัวหน้าผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานให้ทราบ เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าทุกครั้ง หากมีความจำเป็นต้องไปปฏิบัติ หรือติดค้างงานนอกสำนักงานเป็นครั้งคราว

- ปฏิบัติตามระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ของหน่วยงานที่นักศึกษาฝึกงาน โดยเคร่งครัด

2.2 การแต่งกาย ให้แต่งเครื่องแบบนักศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย หรือแต่งเครื่องแบบของหน่วยงาน

2.3 การบันทึกรายงานการปฏิบัติงานประจำวัน ให้นักศึกษานำบันทึกการปฏิบัติงาน ประจำวันลงในแบบฟอร์มที่กำหนดให้ในคอนเ็นของแต่ละวันเมื่อเลิกงานแล้ว และให้ผู้ควบคุมดูแล การฝึกงานลงนามกำกับอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และนำส่งอาจารย์นิเทศก์ตามที่กำหนด

2.4 คู่มือ ให้นักศึกษานำคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพเล่มนี้ ไปฝึกงานทุกวัน เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์บันทึกความเห็นหรือข้อเสนอแนะทุกครั้งที่ยังไปนิเทศ

2.5 การกลับสถาบันฯ ในระหว่างการฝึกประสบการณ์ฯ ถ้ามหาวิทยาลัยฯ มีความจำเป็นต้องให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมใดๆ ทางมหาวิทยาลัยฯ จะติดต่อให้นักศึกษาทราบ โดยผ่านทางอาจารย์นิเทศก์ หรือเป็นลายลักษณ์อักษรถึงหน่วยงาน

2.6 การลา หากนักศึกษามีความจำเป็นไม่สามารถฝึกประสบการณ์ฯ ต่อได้ต้องแจ้งอาจารย์นิเทศก์ทันทีและต้องขออนุญาตต่อผู้ควบคุมดูแลการฝึกประสบการณ์ฯ โดยตรง ห้ามละทิ้งหน้าที่โดยไม่แจ้งให้ผู้ใดทราบ

2.7 การปฏิบัติตน นักศึกษาต้องปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีวัฒนธรรมอันดีงาม ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยการใช้คำพูด กิริยามารยาท การวางตนให้เหมาะสม อ่อนน้อมถ่อมตนสมกับเป็นนักศึกษาที่ดีและควรพยายามศึกษางานของหน่วยงาน ระเบียบข้อบังคับ ธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งจดจำตำแหน่ง หน้าที่ ชื่อหัวหน้าหน่วยงาน และผู้ร่วมงานอื่น ๆ ให้ได้อย่างรวดเร็ว

3. การทำปัญหาพิเศษ

นักศึกษาจะต้องทำปัญหาพิเศษใน 2 กรณี

3.1 ศึกษาสถานที่ฝึกงาน การจัดองค์การ ธุรกิจ วิสัยทัศน์ คู่แข่ง กรณีนักศึกษาฝึกงานหลายคนในหน่วยงานเดียวกัน ให้ทำรวมกันเพียงหนึ่งเล่ม

3.2 ศึกษาปัญหา ที่พบจากสถานที่ฝึกประสบการณ์ฯ วิชาชีพอย่างละเอียด ประโยชน์ที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยจัดทำเป็นรูปเล่มรายงาน เป็นรายบุคคล

4. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ประเมินจากกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมประชุมนิเทศ
2. รายงานกรณีศึกษา
3. การปฏิบัติงาน (พิจารณาจากการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ การประเมินของหน่วยงานและจากคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

4. ส่งเอกสารต่าง ๆ ต่อไปนี้เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์ที่ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อประมวลผล

4.1 คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

4.2 แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากหน่วยงาน ให้หัวหน้าหรือผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์ฯ เป็นผู้ประเมินตามหัวข้อที่กำหนด ส่งมายังอาจารย์นิเทศก์ หรือส่งโดยตรงถึงอาจารย์นิเทศก์ แล้วแต่กรณี

4.3 ใบลงเวลาทำงาน และใบลาหยุด ตลอดระยะเวลาของการฝึกประสบการณ์ฯ โดยถ่ายเอกสารจากหน่วยงาน

4.4 กรณีศึกษาฉบับที่ 2 ที่ทำเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การตัดสินผลการปฏิบัติงาน**1. การประเมินผลการปฏิบัติงานของระดับวิชาชีพแบ่งการให้คะแนนดังนี้**

1. จากหน่วยงาน	50%
2. จากการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์	30%
3. จากการทำปัญหาพิเศษ (ครั้งละ 10%)	20%

รวม 100%

**2. การประเมินผล ใช้หลักเกณฑ์การประเมินผลตามประกาศของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
หลักสูตรปัจจุบัน ซึ่งแบ่งผลการประเมินออกเป็น 8 ระดับ ดังนี้**

คะแนน	ระดับ
90-100	A
85-89	B+
80-84	B
75-79	C+
70-74	C
60-69	D+
50-59	D
1 - 49	E

แบบสรุปผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สาขาวิชา.....คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ชื่อหน่วยงาน.....

ชื่อนักศึกษา.....

สาขาวิชา.....

งานที่มอบหมายให้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

ลงชื่อผู้รายงาน.....

(.....)

วัน / เดือน / ปี.....

แบบสรุปการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
(ให้นักศึกษาสรุปผลเมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนส่งคู่มือแก่อาจารย์นิเทศก์)

ชื่อนักศึกษา.....สาขาวิชา.....ระดับ.....
 อาจารย์ที่ปรึกษา.....
 อาจารย์นิเทศก์.....
 ผู้ควบคุมการฝึกงาน.....
 สถานที่ฝึกงาน.....
 ฝึกตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

หัวข้อสรุปการฝึกงาน

1. ผลที่ได้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ความรู้ , ทักษะ , แนวคิด)

.....

2. ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ระบุเป็นข้อ ๆ)

.....

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ความคิดเห็นของนักศึกษา

(ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นข้อ ๆ)

1. สถานที่ประกอบการส่วนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

2. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับงาน

.....

.....

.....

.....

.....

3. สังคมและการปรับตัวในหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

.....

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

5. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ตัวอย่างจดหมายส่งตัวนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงาน

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๐๓ / ว ๒๑๑ (๒)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ส่งตัวนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สมุดบันทึกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

๒. แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตามที่หน่วยงานของท่านได้อนุเคราะห์รับ นายพีระพงษ์ บัวขาว รหัสนักศึกษา ๕๘๑๐๑๒๓๓๑๒๐๐๑ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับหน่วยงานของท่าน ระหว่างวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น บัดนี้ มหาวิทยาลัยขอส่งนักศึกษามารายงานตัวเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้ นักศึกษายินดีจะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานทุกประการโดยมี คร.ภาวิณี ทนมนัน ณ อุรุยา เบอร์โทร ๐๘๙-๔๔๓-๓๑๒๒ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ประสานงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๕๔๔-๘๔๖๕

ตรวจ.....
ร่าง/ทาน.....
พิมพ์.....

2.6 การนิเทศนักศึกษา

เมื่อนักศึกษาเข้าสู่หน่วยงานเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพเรียบร้อยแล้ว ให้อาจารย์ทุกสาขาวิชาที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์ฯ ทำคำสั่งให้อาจารย์ไปนิเทศนักศึกษาออกสถานที่ในเวลาราชการ ในช่วงระยะเวลาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์ฯ คำสั่งดังกล่าว ต้องระบุว่าเป็นภาคปกติหรือภาค กศ.พบ. รุ่นของนักศึกษา จำนวนนักศึกษากี่คน อาจารย์ 1 คนนิเทศนักศึกษาจำนวนกี่คน ดังนั้นการทำคำสั่งนิเทศนักศึกษาได้อาจารย์ต้องแบ่งการนิเทศนักศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว

การนิเทศนักศึกษาภาคปกติ อาจารย์สามารถนำคำสั่งมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานได้ ต้องนิเทศนักศึกษาอย่างน้อย 5 คน อาจารย์ไม่สามารถเบิกค่าเดินทางและค่าตอบแทนการอ่านปัญหาพิเศษได้ หากบางสาขาวิชามีการนิเทศนักศึกษา ภาคกศ.พบ. อาจารย์นิเทศสามารถเบิกค่านิเทศและค่าตอบแทนอาจารย์อ่านปัญหาพิเศษได้ แต่มีขั้นตอนการเบิกต่างหาก แต่ต้องดูไปด้วยว่า หลักสูตรนั้นตั้งงบประมาณเพื่อการเบิกค่านิเทศและค่าตอบแทนอาจารย์อ่านปัญหาพิเศษไว้ด้วยหรือไม่

ตัวอย่างคำสั่งนิเทศก์นักศึกษา

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ที่ ๒๙๒ / ๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและตรวจกรณีศึกษา

ด้วยในภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี (๔ ปี) รหัส ๕๘ หมู่ ๑ และหมู่ ๒ จำนวนทั้งสิ้น ๓๔ คน ได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยจึงแต่งตั้งอาจารย์ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศ และตรวจกรณีศึกษา ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. อาจารย์เดชา ขาดิวรรณ	นิเทศนักศึกษา จำนวน ๘ คน
๒. อาจารย์สรารุณี เขียวพฤษ	นิเทศนักศึกษา จำนวน ๕ คน
๓. อาจารย์จิราพร เนตรสมบัติผล	นิเทศนักศึกษา จำนวน ๑๘ คน
๔. อาจารย์ชลธิ์ เสมอเชื้อ	นิเทศนักศึกษา จำนวน ๓ คน
	รวม ๓๔ คน

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กรณีที่นักศึกษาฝึกงาน อาจารย์แบ่งกันนิเทศนักศึกษาฝึกงานตามที่อาจารย์ตกลงกัน เช่น แบ่งที่จำนวนนักศึกษาเท่าๆ กัน แบ่งตามระยะทาง อาจารย์ที่นิเทศใกล้ๆมหาวิทยาลัย จะรับนิเทศ

นักศึกษาจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่นิเทศนักศึกษาที่ฝึกงานไกลๆ หรือ การนิเทศด้วยการแบ่งโซนพื้นที่ตามเส้นถนน เช่น ถ.วิภาวดีรังสิต ถ.รามอินทรา แขวง เช่น แขวงท่าแร้ง แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน เขตหลักสี่ เทศบาล เช่น เทศบาลนครปากเกร็ด องค์การบริหารส่วนตำบล เช่น อบต.ไทยน้อย ส่วนราชการเช่น ศูนย์ราชการ แบ่งตามหน่วยงาน เช่น กองทัพอากาศ สถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง สถานที่ตำรวจนครบาลบางเขน

กรณีที่สาขาวิชาใดมีนักศึกษาจำนวนมาก แต่มีอาจารย์ประจำสาขา จำนวนน้อย อาจารย์สามารถขอความร่วมมืออาจารย์จากสาขาวิชาอื่นมานิเทศนักศึกษาได้ โดยทำคำสั่งนิเทศแยกออกเป็นสาขาวิชา เช่น สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และสาขาวิชารัฐศาสตร์จะนิเทศนักศึกษาร่วมกัน แต่ทำคำสั่งนิเทศนักศึกษาสองคำสั่ง คือ คำสั่งนิเทศก์ของอาจารย์รัฐประศาสนศาสตร์ 1 คำสั่งโดยนิเทศนักศึกษารัฐศาสตร์ จำนวนกี่คน รุ่นอะไร ภาคปกติหรือภาคพิเศษ มีนักศึกษาเรียนร่วมรุ่นอะไร กี่คน และคำสั่งนิเทศก์ของอาจารย์รัฐศาสตร์ 1 คำสั่ง แจกแจงรายละเอียดเช่นเดียวกัน

ตัวอย่างตารางนิเทศนักศึกษาของสาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

สถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2/2561

ระหว่างวันที่ 12 พฤศจิกายน 2561- 22 กุมภาพันธ์ 2562

กลุ่ม 1 นครนายก (14 คน: รปศ. 8 คน รัฐศาสตร์ 6 คน) อาจารย์นิเทศก์: ผศ.ดร.วัชรินทร์ อินทพรหม โทร.086-3515039

สถานที่ฝึก	รายนามนักศึกษา		
1. ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านนา จ.นครนายก	นางสาว ศิริลักษณ์ สุขช่วย รหัส 004 โทร.098-4713566	นางสาว ฐาปณี แจ่มแสง รหัส 100 โทร. 090-8944948	นางสาว นารีรัตน์ แพรศิริรักษ์ รหัส 133 โทร. 091-6363270
รปศ. 3 คน	นางสาวทิพย์ อิมทรชิต รหัส 111 โทร.090-802-4052	นางสาวอภิญา ศรีโสภา รหัส 121 โทร.090-4938471	นายชุตีศักดิ์ ทิมมณี รหัส 140 โทร.0982813357
2. ที่ว่าการอำเภอเมืองนครนายก ถนนศรีเมือง นครนายก	นาย ชีรเทพ อิมพาลี รหัส 001 โทร. 0985246805	นายพงศกร พวงใส รหัส 101 โทร.082-5345413	นายอัศวิน สียงตะบุตร รหัส 035 โทร. 098-8708920
รปศ. 2 คน	นายสันต์ ศุภประเสริฐ รหัส 001 โทร.082-2578683	นางสาวกนกวรรณ สุขเจริญ รหัส 004 โทร.090-5643282	
3. ที่ว่าการอำเภอองครักษ์ จ.นครนายก	นายสาโรจน์ จันทร์รัตน์ รหัส 022 โทร.089-3819092	นายแอม ชานชิต รหัส 026 โทร.086-834-2060	นายปิติพงษ์ โครธา รหัส 037 โทร.095-5016993
รปศ. 3 คน			

กลุ่ม 5 ปทุมธานี (9 คน) อาจารย์นิเทศก์: ผศ.ดร.วณิศา ศิริวรรณ โทร.0878249966

สถานที่ฝึก	รายนามนักศึกษา		
1. อำเภอคลองหลวง ที่ทำการปกครอง จ.ปทุมธานี	นายภัทพงษ์ การยะ รหัส 104 โทร.094-0819469	นายอดิคุณ ชันดิยะวงษา รหัส 112 โทร.090-9451808	
รปศ. 1 คน	นายพงศกร เรืองปราชญ์ รหัส 134 โทร.064-3383742		
2. ที่ว่าการอำเภอธัญบุรี อ.รังสิต-นครนายก ปทุมธานี	นายวิหวัธ ศรีวิชัย รหัส 029 โทร. 092-2630479	นายวิชชากร มงคลฉบับสิด รหัส 033 โทร.092-5785796	นายอิสสระ บัวสุวรรณ รหัส 099 โทร. 088-7521758
รปศ. 3 คน	นายณัฐกานต์ แววนิล รหัส 069 โทร.098-4794072	นางสาวอภิญา โลมาธ รหัส 085 โทร.095-913-0187	นายชัชพงศ์ จันทร์แก้ว รหัส 112 โทร.084-417-5073

กลุ่ม 12คลองเปรม – ประชาชื่น (13 คน)อาจารย์เนตส์:อ.ชนะศึก วิชาชัยโทร.0804686556

สถานที่ฝึก	รายชื่อนักศึกษา		
1. หอสมุดสถาบันบัณฑิตพิเศษ กลาง 3 คน	นาย นิวัฒน์ ไสทองรัก รหัส 045 โทร.083-1316057	นาย พลกฤษณ์ เสนา รหัส 106 โทร.084-8517672	นาย ณัฐพล ชภาพรม รหัส 130 โทร.096-7583604
รปค. 1 คน	นายธัญญกรณ์ สมธิ รหัส 039 โทร.084-0041791		
2. สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา 3 คน	นายณัฐนันท์ ทองพิทักษ์ รหัส 048 โทร.081-5899528	นางสาว โยธกา ชื่นอารมณ์ รหัส 096 โทร.094-6461022	นาย กรวิวัฒน์ ปาร์ยะพัฒน์ รหัส 159 โทร.062-7236425
รปค. 2 คน	นางสาวศิริพร งอกนาวัง รหัส 114 โทร.097-249-0357	นางสาวณัฐกานต์ มูลเกษ รหัส 117 โทร.091-7418568	
กศ.ทบ.	บ.ศรีเพชรอุชู เลขที่1088 อ.วิภาวดีรังสิต เขตจตุจักร กทม กองกำกับการควบคุมฝูงชน กองกับการควบคุมฝูงชน เลขที่89/89 ม.3 อ.วิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน กทม โรงพยาบาลวิภาวดี ศูนย์วิทยุหนึ่งและเสเซอร์ บ. พุจีซีร็อกซ์(ประเทศไทย)จำกัด (ปศท.สนง.ใหญ่) อ. วิภาวดีรังสิต	นางสาวณัฐฤทัย บุญเรือง (รปค.) สิบตำรวจตรีอนุรักษ์ อินสอน (รปค.) นางสาวกิ่งแก้ว ร่วมสุข นางสาวทัชชชา ปัทมสุวรรณ	โทร. 064-9616082 โทร. 080-7273460 โทร. 064-4549931 โทร. 090-9654198

ภาพ 26 สาขาดุริยางคศิลป์ อาจารย์ไปเนตส์นักศึกษา

ภาพ 27 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ อาจารย์ไปเนตส์นักศึกษา

ภาพ 28 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ อาจารย์ไปนิเทศก์นักศึกษาที่กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก

ภาพ 29 อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ไปนิเทศก์นักศึกษารัฐศาสตร์

ที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ภาพ 30 สาขาวิชารัฐศาสตร์ อาจารย์ไปนิเทศก์นักศึกษาที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)

ภาพ 31 อาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ไปนิเทศนักศึกษาภาคคศ.พบ.ร่วมกัน

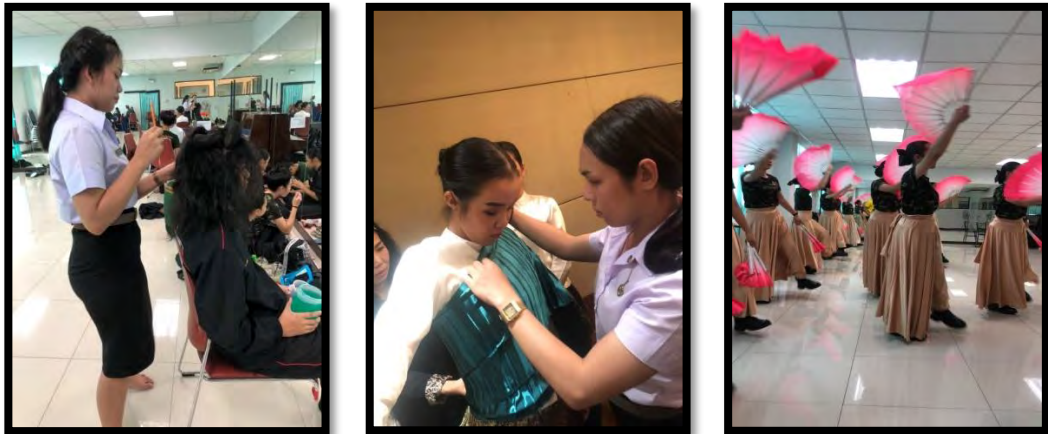
ภาพ 32 อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ไปนิเทศนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์

ภาพ 33 สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน อาจารย์ไปนิเทศนักศึกษาที่หน่วยงาน

ภาพ 34 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร นักศึกษาที่ไปฝึกงานได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมสนทนา
การให้กับหน่วยงาน

ภาพ 35A-35C นักศึกษาช่วยจัดกิจกรรมให้แก่หน่วยงาน ทั้งแต่งหน้า ทำผมแต่งตัว
และฝึกซ้อมการแสดงให้กับหน่วยงาน

2.7 ปัญหาพิเศษ

ปัญหาพิเศษที่นักศึกษาในสาขาวิชาต่าง จำเป็นต้องทำมาส่งอาจารย์ มีบางสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) ที่ไม่ทำรายงานปัญหาพิเศษ แต่สาขาวิชาจะให้นักศึกษามาทดสอบภาษาอังกฤษ TOEIC ใช้สัดส่วนคะแนน มาตัดเกรดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ วัตถุประสงค์เพื่อสามารถวัดสัมฤทธิ์ผลด้านภาษาของนักศึกษาเพื่อการทำงานได้เป็นอย่างดี มากกว่าการทำปัญหาพิเศษ ถือว่า คณะกรรมการฝ่ายวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ยินยอม เพื่อถือว่าการเกิดประสิทธิผลโดยตรงในงานอาชีพของหลักสูตร

ปัญหาพิเศษที่สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ที่ทำเป็นผลงานด้านดนตรี 1 งานนำเสนอโดยสาขาจัดงานแสดงดนตรีขึ้น แล้วนักศึกษาชั้นปี 4 จะนำเสนอผลงานด้านดนตรีต่ออาจารย์และนักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจเข้าชม ร่วมฟังและแสดงความคิดเห็น และสาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ออกแบบผลงาน 1 ชิ้นเสนอเป็นความคิดรวมยอด นำเสนอในงานนิทรรศการประจำปีที่สาขาวิชาจัดขึ้น

ผู้ที่สนใจเข้าชมและแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน ดังนั้นปัญหาพิเศษของแต่ละสาขาจะมีความแตกต่างกันตามสาขาวิชาที่เรียน ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการหลักสูตรจะออกแบบปัญหาพิเศษอย่างไร ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในการผลิตบัณฑิต

หลายสาขาวิชาที่ทำรายงานปัญหาพิเศษ มักออกมาในรูปแบบของงานวิจัยที่อาจารย์ในสาขาวิชาแบ่งงานกันรับผิดชอบดูแลผลงานนั้น เพื่อให้คำปรึกษาในการจัดทำผลงานวิจัยออกมา โดยคณะแจกใบงาน แล้วในแต่ละสาขาวิชาจะอธิบายวิธีการจัดทำปัญหาพิเศษแตกต่างกันออกไปตามศาสตร์ ผลงานที่เกิดจากรายงานปัญหาพิเศษที่จัดทำออกมาเป็นผลงานวิจัยที่ดี สามารถนำเสนอเป็นบทความวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้เช่นกัน

ปัญหาพิเศษ

ปัญหาพิเศษ เป็นการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านธุรกิจ ด้านการทำงาน ด้านศักยภาพ ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ที่มีผลต่อหน่วยงาน หรือปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงานโดยตรง การดำเนินการศึกษาค้นคว้าจะต้องเป็นไปตามหลักและระเบียบและกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่พร้อมจะใช้ในการตอบปัญหาและแก้ปัญหาต่อไป การศึกษาปัญหาพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงกำหนดให้นักศึกษาจัดทำปัญหาพิเศษขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแสวงหาความรู้ในปัจจุบัน
2. เพื่อให้นักศึกษานำความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยมาใช้ในการศึกษาปัญหา
3. เพื่อให้นักศึกษาสามารถคิดเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทักษะ การค้นหาความรู้อย่างเป็นระบบ
4. เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้กับองค์การธุรกิจและสังคมได้เป็นอย่างดี

รูปแบบการทำปัญหาพิเศษ

บทที่ 1 บทนำ

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา
- ขอบเขตของการศึกษา
- วิธีการศึกษา
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

(เอกสาร อ้างอิง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา

- ปัญหา
- วิธีการได้มาซึ่งปัญหา
- ผลของปัญหา
- แนวทางการแก้ไขปัญหา

บทที่ 4 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

รูปแบบของการนำเสนอ

1. ส่วนนำประกอบด้วย
 - ปกนอก
 - ไบรอนด์ปก (กระดาษเปล่า)
 - ปกใน
 - คำนำ
 - สารบัญ
2. ส่วนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย เนื้อหา บทที่ 1-4
3. ส่วนอ้างอิง ประกอบด้วย
 - เฉียงบรรณ
 - บรรณานุกรม
 - ภาคผนวก

ภาพ 36 รายงานปัญหาพิเศษ

รายงานปัญหาพิเศษที่ทำเป็นรูปแบบงานวิจัย ที่นักศึกษานำผลงานวิจัยมาเผยแพร่ในรูปแบบของบทความวิจัยมีรูปแบบดังนี้

**การศึกษาการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดเพื่อการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์
แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน**
**The Study of Bergamot Dishwashing Liquid Production for
Sustainable Development of Utid Anusorn Community, Anusawari
sub-district, Bangkhen district, Bangkok**

จิตินัฐ โพธิ์ปักษ์¹ และศุภินธน์การย์ ระวังวงศ์²

Thitinut BHODTHIPUKS and Supinthakan RAWANGWONGSA

E-mail: thitinut_tb@hotmail.com, suphinthakan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ และเพื่อศึกษาผลของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์อย่างยั่งยืน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านกระบวนการผลิต ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ไม่มีการชั่งตวงปริมาณวัตถุดิบที่แน่นอน ผู้วิจัยได้แบ่งกระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมวัตถุดิบ เป็นช่วงของการทำน้ำหมักชีวภาพซึ่งใช้เวลา 15 วัน และในวันผลิตจึงเตรียมวัตถุดิบอื่น ๆ ได้แก่ กวนสาร N70 ให้เหนียว คั้นน้ำมะกรูด และผสมน้ำต่าง ส่วนขั้นตอนการผลิต มี 5 ขั้นตอนคือ 1) นำน้ำมะกรูด ผสมกับน้ำต่าง 2) ผสมน้ำหมักชีวภาพ 3) ผสมเกลือแกงเพื่อเพิ่มความหนืดและใช้แทนสารกันบูด 4) ผสมน้ำยาที่ได้กับสาร N70 5) ทิ้งไว้ 2 คืนเพื่อรอให้ฟองอากาศหายไปจึงสามารถแจกจ่ายให้คนในชุมชนได้ หรือจะผสมน้ำหอมเพื่อแต่งกลิ่นก็ได้ ในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่าการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากเป็นการใช้วัตถุดิบและอุปกรณ์ที่ส่วนมากไม่เสียเงินในการซื้อมาใช้ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้เมื่อมีร้านค้าสหกรณ์เข้ามาซื้อสินค้าไปขาย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพร่วมกันในกลุ่มแม่บ้าน มีการแจกจ่ายให้กับคนในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อื่น ๆ ระหว่างชุมชนภายนอก ทั้งนี้ น้ำยาล้างจานมะกรูดและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตล้วนไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย อีกทั้งได้มีการปรับเปลี่ยนสูตรการผลิตเพื่อป้องกันการแพ้

คำสำคัญ : น้ำยาล้างจานมะกรูด ภูมิปัญญาชาวบ้าน การพัฒนาอย่างยั่งยืน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Abstract

This research aimed to study 1) the production process of dishwashing liquid of Utid Anusorn community and 2) the results of dishwashing liquid production affecting the sustainable development of Utid Anusorn community based on qualitative research approach. The findings revealed that there was no suitable material weighing system. The researcher divided the production process of dishwashing liquid of Utid Anusorn community into 2 steps. The first step was the preparation of the materials; that was making bio-fermented juice which took 15 days and others materials for the production day such as stirring N70 until it became sticky substance, squeezing kaffir lime juice, and mixing alkaline water. The second step was the production which comprised of 5 steps including 1) mixing kaffir lime juice with alkaline water 2) mixing bio-fermented juice 3) mixing salt to make the substance gooey instead of preservative 4) mixing the sticky substance of N70 5) leaving the substance for 2 days until the air bubble disappeared so that it could be distributed or mixing fragrance to make it smell good. For sustainable development, it was found that the production of bergamot dishwashing liquid was correlated with the philosophy of sufficiency economy as the used materials were mostly costless which reduced expenses of the household and increase income for the community when the cooperative sold the products in the shop. Moreover, the production encouraged social interaction among the housewives and the products were distributed to the people who participated in the activities organized by the community while the production of others organic products was shared and learned between the outside communities. The bergamot dishwashing liquid and the used materials did not cause the environmental pollution, but there were some people who were allergic to bergamot dishwashing liquid, so the materials were modified to prevent allergy.

Keywords: bergamot dishwashing liquid, local wisdom, sustainable development

บทนำ

ในปัจจุบัน แนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดของผู้บริโภคมีมากขึ้น จึงมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดในรูปแบบใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับการใช้งาน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะใช้สารเคมีตั้งต้นที่คล้าย ๆ กัน ในกระบวนการผลิต แต่จะแตกต่างกันในส่วน of สารเติมแต่งต่าง ๆ ซึ่งล้วนเป็นสารเคมีสังเคราะห์ทั้งสิ้น สารเคมีบางอย่างก็มีอันตรายต่อร่างกายทั้งในลักษณะของการแพ้เฉียบพลัน หรืออาจสะสมความเป็นพิษในร่างกายได้ ดังนั้น การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดจึงต้องพิจารณาส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนชนิด และ ปริมาณที่ใช้เพื่อให้เหมาะกับสภาพการใช้งาน และมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคเป็นสำคัญ (ทศพล วิทยานรากุล, 2553: 11)

ชุมชนอุทิศอนุสรณ์เป็นชุมชนที่มีการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดสำหรับแจกจ่ายให้กับคนในชุมชนเพื่อการลดรายจ่ายในครัวเรือน มีการถ่ายทอดกระบวนการผลิตกันในกลุ่มแม่บ้านชุมชนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 โดยชุมชนอุทิศอนุสรณ์ได้เรียนรู้กระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดจากชุมชนบางบัว ผ่านทางเครือข่าย “บ้านมั่นคง” ซึ่งเป็นเครือข่ายชุมชนริมคลองในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

น้ำยาล้างจานมะกรูดนี้ผลิตจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ จึงไม่เป็นมลภาวะต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถือได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนเกิดเป็นการพึ่งตนเองของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตรธรรม สิบญะเรื่อง (2557: ออนไลน์) ที่ว่า การใช้ประโยชน์จากมะกรูดถือเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาตั้งแต่สมัยก่อน โดยมะกรูดสามารถใช้ในการดับกลิ่นสาบของโคและกระบือ การไล่แมลงจำพวกมอด แม้กระทั่งการนำมาใช้สระผมหรือการผลิตน้ำยาล้างจานในปัจจุบันน้ำยาล้างจานมะกรูดผลิตจากวัตถุดิบธรรมชาติที่หาได้จากครัวเรือนและท้องถิ่น ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม และมีวิธีการทำที่ง่าย อีกทั้งยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายและต้นทุนให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง

ปัจจุบัน การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ได้หยุดชะงักชั่วคราว เนื่องจากความไม่สะดวกด้านสถานที่ผลิต จากการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารบ้านเรือนในชุมชนตามการดำเนินงานของโครงการบ้านมั่นคง และจะมีการกลับมาผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดอีกครั้งเมื่อการก่อสร้างสิ้นสุดลง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดกับการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน เพื่อศึกษาว่าการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์สามารถก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชนด้วยการพึ่งตนเองได้บนฐานความพอเพียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาผลของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดที่มีต่อการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. นำกระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ ไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่นหรือชุมชนอื่นที่มีความสนใจที่จะผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูด
2. นำผลของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดที่มีต่อการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์อย่างยั่งยืนไปเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนแก่ชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ขอบเขตประชากรของการวิจัย ได้แก่ แกนนนำซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดกับการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน มีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1. ด้านกระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. ด้านผลของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดที่มีต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ได้แก่
 - 2.1 ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2 ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแบ่งออกเป็น 1) ด้านการรวมกลุ่มและความร่วมมือในชุมชน 2) ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตพื้นที่ คือ ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2559 – เมษายน 2560

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาชุมชน

จากการค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ได้มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา (2538: 5) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน (Community Development) เป็นการสร้างเสริมความเจริญของชุมชนที่ล้าหลังในทางเศรษฐกิจและสังคม โดยระดมกำลังทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกรปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชนในชุมชนให้ดีขึ้น ทั้งนี้ การพัฒนาชุมชนเป็นขบวนการพัฒนาสังคมใหม่ ทำให้การนิยามความหมายของการพัฒนาชุมชนเปลี่ยนไปจากเดิม โดยจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และวัตถุประสงค์ของพัฒนากร

สนธยา พลศรี (2547: 50-51) ได้อธิบายถึงลักษณะของการพัฒนาชุมชน และจำแนกออกเป็นรายชื่อ ดังนี้

1. เป็นการดำเนินงานโดยคนและใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ ไม่พึ่งพาบุคคลและทรัพยากรภายนอกหากไม่จำเป็น
2. เป็นการร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชน คนในชุมชนกับภาครัฐ หรือคนในชุมชนกับภาคเอกชน
3. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีเป้าหมายหรือทิศทาง สามารถควบคุมความสมดุลที่จะเปลี่ยนแปลงได้
4. เกิดจากความตั้งใจและการกระทำของมนุษย์
5. เป็นการพัฒนาคุณภาพของคนในชุมชน
6. เป็นกระบวนการให้การศึกษา โดยการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณภาพและพร้อมรับต่อการพัฒนา
7. เป็นกระบวนการจัดองค์กรหรือกลุ่ม ผนึกกำลังของคนในชุมชนเข้าด้วยกัน
8. เป็นการนำกลวิธีต่าง ๆ มาใช้ เช่น การสร้างกลุ่ม หรือการเปลี่ยนแปลงเจตคติ เป็นต้น
9. มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย ให้สิทธิเสรีภาพ อิสระภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพแก่คนในชุมชน
10. เป็นการศึกษาภาคชีวิต

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากการค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้

จินตวีร์ เกษมศุข (2557: 19) กล่าวว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นแนวคิดของการพัฒนาที่เข้ามามีบทบาทในสังคมโลกและสังคมไทยในทุก ๆ ด้าน โดยแนวคิดนี้มีที่มาจากการประชุมสุดยอดว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน เมื่อ พ.ศ. 2515 ที่จัดโดยองค์การสหประชาชาติ เพื่อเรียกร้องให้ทั่วโลกคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ

ธนากร สังเขป (2555: 124) กล่าวว่า การพัฒนาเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องตระหนัก รู้ เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนจากบทเรียนการพัฒนาที่ผ่านมา เข้าใจความเชื่อมโยงถึงกันทั้งหมดและร่วมมือกันปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ เป็นหน้าที่ของทุกคน แล้วสันติภาพและสันติสุขก็จะเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

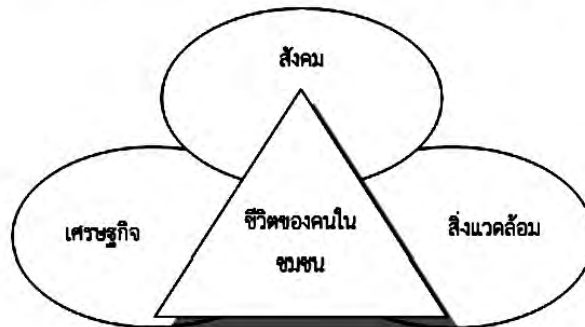
สมพร เทพสิทธิ์ (2536: 59-60) อ้างถึงใน ธนากร สังเขป (2555: 120-121) ได้นิยามความหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาสมดุลใน 3 เรื่อง คือ
 - 1.1 เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง
 - 1.2 มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม
 - 1.3 มีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่ทำให้ดีกว่าเดิมในปัจจุบัน และไม่ขัดขวางการพัฒนาที่ดีกว่าในอนาคต
3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่สนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่กระทบกระเทือนต่อความสามารถของคนรุ่นต่อไป
4. การพัฒนาอย่างยั่งยืน จะต้องเริ่มจากตนเอง โดยการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน และสิ่งแวดล้อมในสังคม โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ การอบรมให้ทราบถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อม การรักษาและป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดปัญญา ความรอบรู้ รู้ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก สิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ มีจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตน

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ม.ป.ป.: 186) กล่าวว่า การพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของคนในชุมชน จะต้องให้ความสำคัญกับ 4 สิ่ง ได้แก่ 1) ชีวิต (Life) หมายถึง ชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว และชุมชน ชีวิตของคนในชุมชนยังมีสภาพแวดล้อมจากภายนอกเข้ามามีอิทธิพล และมักก่อให้เกิดความเสียหายหรือความไม่มั่นคงตามมาอีกด้วย 2) เศรษฐกิจ (Economy) หมายถึง การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของมนุษย์ในสังคมนั้น 3) สังคม (Society) หมายถึง การพัฒนาเชิงความเป็นชุมชนและสังคมหนึ่ง ๆ ที่มนุษย์อยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยง

และมีส่วนร่วมรับผิดชอบการเปลี่ยนแปลงของสังคม และ 4) สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมนุษย์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสังคม

ทั้งนี้อาจเขียนเป็นแผนภูมิตามแนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืนได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 การพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนของคนในชุมชน
ที่มา: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ม.ป.ป.: 186)

องค์การสหประชาชาติ (2560: ออนไลน์) กล่าวถึงเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนเอาไว้ว่า เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDGs) จะสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2558 สหประชาชาติจึงได้ริเริ่มกระบวนการหารือเพื่อกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี พ.ศ. 2558 (Post-2015 Development Agenda) ตามกระบวนการที่ค้น “การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาภายหลังปี พ.ศ. 2558 คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) โดยประกอบไปด้วยเป้าหมาย 17 ข้อ ได้แก่ 1) ขจัดความยากจน (No Poverty) 2) ขจัดความหิวโหย (Zero Hunger) 3) มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good Health and Well Being) 4) การศึกษาที่เท่าเทียม (Quality Education) 5) ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equality) 6) การจัดการน้ำและสุขาภิบาล (Clean Water and Sanitation) 7) พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ (Affordable and Clean Energy) 8) การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent Work and Economic Growth) 9) อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน (Industry Innovation and Infrastructure) 10) ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduced Inequalities) 11) เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน (Sustainable Cities and Communities) 12) แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน (Responsible Consumption and Production) 13) การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action) 14) การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล (Life Below Water) 15) การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก (Life on Land) 16) สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก (Peace Justice and Strong Institutions) และ 17) ความร่วมมือเพื่อการ

พัฒนาที่ยั่งยืน โดยเป้าหมายนี้มุ่งมั่นที่จะเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา (North-South) และความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (South-South) โดยการสนับสนุนแผนระดับชาติเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มอัตราการส่งออก ซึ่งนี่คือส่วนประกอบทั้งหมดที่จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในหลักเกณฑ์สากลและระบบการค้าที่เสมอภาค ซึ่งเป็นสิ่งที่ยุติธรรม เปิดกว้างและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (บรรยาย, 2550) อ้างถึงใน เอก อนันต์ (2550: 85-87) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานแก่คนไทยมาตั้งแต่ปี 2517 ซึ่งเป็นปรัชญาที่สามารถใช้ได้ทุกยุคทุกสมัยและไม่ขัดกับกระแสเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็โลกาภิวัตน์ หรือการลงทุนของภาคเอกชน โดยเฉพาะเรื่องของการทำกำไรสูงสุด เพราะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้พูดถึงการทำกำไรสูงสุดที่อยู่อย่างยั่งยืนยาว

ถวัลย์ มาศจรัส (2550: 38) อธิบายถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับและทุกภาคส่วนของสังคมมีความเข้าใจในหลักปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อนำไปเป็นพื้นฐานและแนวทางในการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ประชาชนอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข สังคมมีความเข้มแข็ง ประเทศมีความมั่นคง

บุญเสริม บุญเจริญผล (2543: 4) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินการเลี้ยงชีวิตแบบรู้จักพอ ด้วยความพยายามผลิตสินค้าขึ้นมาเองให้พอเพียงสำหรับคนในครอบครัวกินและใช้ หากผลิตได้เหลือกินเหลือใช้จึงขาย หากผลิตได้ไม่พอก็ต้องซื้อบ้าง มิได้มุ่งผลิตเพื่อขายเพียงอย่างเดียวโดยไม่นำมาบริโภคด้วย นอกจากนั้น การผลิต และการบริโภคต้องอยู่ในหลักของความพอดีรู้จักพอในการผลิตและบริโภค

มูลนิธิชัยพัฒนา (2553: ออนไลน์) อธิบายว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน

จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

จากแนวคิดของ อ่ำพล เสนาณรงค์ (ม.ป.ป.) อ้างถึงใน เอก อนันต์ (2550: 27) ได้สรุปหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออกมาเป็นข้อ ๆ ได้แก่ 1) พึ่งตนเอง ให้พอกิน 2) กินอยู่ตามอัตภาพ ไม่ให้เกินฐานะ มีชีวิตที่เรียบง่าย 3) อย่าฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย มีความพอใจในสิ่งที่ได้รับมาด้วยความชอบธรรม 4) อย่าให้รายจ่ายเกินรายได้ 5) หากจะแลก หรือซื้อของเข้ามาจากภายนอก ควรเลือกของที่ผลิตได้ในท้องถิ่น รวมทั้งการท่องเที่ยวก็ควรท่องเที่ยวในประเทศ 6) อย่าทุ่มเทเงินในสิ่งที่ไม่มีความหมาย 7) อย่าลงทุนให้เกินตัว 8) อย่าโลภมาก มีความพอเพียงและเพียงพอ ไม่เบียดเบียนคนอื่น 9) อย่าสุดโต่ง ควรเดินทางสายกลาง และ 10) ยอมถอยหลัง (หนึ่งก้าว) เพื่อก้าวหน้าที่มั่นคงต่อไป (หลายก้าว)

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย (ม.ป.ป.) อ้างถึงใน เอก อนันต์ (2550: 42) ให้ความเห็นว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักสำคัญ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลหรือสมเหตุสมผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในเรื่องต่าง ๆ ที่เราดำเนินการอยู่ แต่มีบางคนไม่เข้าใจเลยไปสงสัยว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแปลว่าไม่ให้ใช้จ่ายหรือเปล่านั้น จะเห็นได้ว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีรับสั่งไว้หลายแห่งว่า เศรษฐกิจพอเพียงก็ทฤษฎาได้ แต่ให้เป็นไปอัตโนมัติ

กล่าวคือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาการดำเนินชีวิตอย่างพออยู่พอกิน โดยมีส่วนประกอบ คือ “3 ห่วง 2 เงื่อนไข” ตามแผนภาพดังนี้

จากการค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ภาพที่ 2 รูปภาพเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ที่มา: โครงการเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ (2555: ออนไลน์)

น้ำยาล้างจานสมุนไพร

เว็ลด์เคมีคัล (2560: ออนไลน์) ได้แบ่งประเภทของน้ำยาล้างจาน ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) น้ำยาล้างจานจากสมุนไพร เป็นน้ำยาล้างจานที่ผลิตได้จากส่วนผสมของสมุนไพรเป็นหลัก เช่น น้ำมะกรูด น้ำมะนาว เป็นต้น มักเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตในภาคครัวเรือนเพื่อใช้เองหรือผลิตเพื่อการจำหน่ายขนาดเล็กเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) น้ำยาล้างจานจากสารเคมี เป็นน้ำยาล้างจานที่มีส่วนผสมของสารเคมีเป็นหลัก เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตมากในภาคอุตสาหกรรม และ 3) น้ำยาล้างจานจากสารเคมีและจากสมุนไพร เป็นน้ำยาล้างจานที่มีส่วนผสมของทั้งสารเคมี และสารสกัดจากสมุนไพร เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตและใช้มากในปัจจุบัน ทั้งในภาคอุตสาหกรรมและครัวเรือน โดยผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจานที่มีการผลิตและใช้มากในปัจจุบันมักเป็นผลิตภัณฑ์จากสารเคมี และผลิตภัณฑ์จากสารเคมีที่มีส่วนผสมของสารสกัดจากสมุนไพร มีลักษณะสีเหลืองหรือสีใสขุ่น ส่วนน้ำยาล้างจานจากสมุนไพรมักพบว่าการผลิตและใช้น้อยที่สุด ซึ่งจะพบได้ในภายในครัวเรือนหรือเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน

จุฑาทิพย์ เรืองฉาย และคนอื่น ๆ (2556: ออนไลน์) กล่าวว่า น้ำยาล้างจานสมุนไพร นอกจากจะไม่เป็นพิษต่อสภาพแวดล้อม ยังอ่อนโยนต่อมือของผู้ใช้น้ำยาล้างจานอีกด้วย นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์ที่ใช้สารสังเคราะห์ส่วนใหญ่จะใส่ซีมีน สารขจัดคราบ และซิลิโคนในปริมาณมากทำให้ยากต่อการชะล้าง ส่วนสารสกัดจากมะกรูดสามารถขจัดคราบ ดับกลิ่นคาว และสามารถล้างออกได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับที่ หมอนไม้ (นามแฝง) (2556: ออนไลน์) ได้อธิบายว่า ความเป็นกรดของน้ำมะกรูดสามารถชำระล้างสิ่งสกปรกได้ในระดับเดียวกับน้ำยาล้างจานที่มีสารเคมี แต่มีต้นทุนต่ำและไม่มีสารตกค้าง เพราะใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ อย่างน้ำมะกรูด น้ำตาง น้ำเกลือ และหัวเขื่อน้ำยา

ชุมชนอุทิศอนุสรณ์

จากการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนอุทิศอนุสรณ์ ได้มีผู้ให้ข้อมูลเอาไว้ดังนี้

สำนักงานเขตบางเขน (2558: 3) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนอุทิศอนุสรณ์เอาไว้ว่า ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในแขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร บริเวณหลังสำนักงานเขตบางเขน ซึ่งเป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างถนนพหลโยธินกับซอยรามอินทรา 2 มีลักษณะเป็นชุมชนประเภทแออัด โดยเป็นกรรมสิทธิ์ที่ดินแบบที่เช่า ประกาศเป็นชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 มีพื้นที่ทั้งสิ้น 3.50 ไร่ ประกอบไปด้วยบ้านเรือน 68 หลัง 81 ครัวเรือน และมีกรรมการชุมชน 7 คน

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า ชุมชนอุทิศอนุสรณ์มีการรวมกลุ่มองค์กรชุมชนมากมายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มต่อต้านยาเสพติดชุมชนอุทิศอนุสรณ์ กลุ่มคณะกรรมการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ กลุ่มกองทุนและสวัสดิการชุมชนอุทิศอนุสรณ์ กลุ่มสหกรณ์การเงินและที่ดิน

ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ กลุ่มสหกรณ์การเงินและที่ดินชุมชนอุทิศอนุสรณ์ และกลุ่มเยาวชนชุมชนอุทิศอนุสรณ์ โดยมีคุณละออง เสือศิริ ประธานชุมชนอุทิศอนุสรณ์ เป็นผู้ประสานงานทั้งสิ้น

ในปี พ.ศ. 2558 คุณละออง เสือศิริ ประธานชุมชนอุทิศอนุสรณ์ ร่วมกับกลุ่มแม่บ้านในชุมชน ได้นำกระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดซึ่งถ่ายทอดมาจากชุมชนบางบัวมาใช้ในชุมชนเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และผลิตเพื่อแจกในงานต่าง ๆ ของชุมชน กระบวนการผลิตนี้มีการถ่ายทอดกันแค่ในกลุ่มแม่บ้านของชุมชนเท่านั้น ยังไม่มีการเปิดสอนให้กับบุคคลภายนอก และในปัจจุบัน การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดได้หยุดลงชั่วคราวเนื่องจากการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารตามโครงการบ้านมั่นคง ซึ่งทำให้เกิดความไม่สะดวกด้านพื้นที่การผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูด กับการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์แกนนำซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูด ในชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดต่อการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน

3. การสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้ำยาล้างจานล้างจานสมุนไพร เพื่อสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

3.2 เสนอแบบสัมภาษณ์แก่อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาและความถูกต้องของเนื้อหา

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดกับการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน

กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน โดยรวบรวมข้อมูลดังกล่าวจากประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และสรุป แล้วจึงนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

บทสรุป

กระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์มีการผลิต 2 ขนาด คือ ถังใหญ่ (100 ลิตร) และถังเล็ก (18.93 ลิตร หรือ 5 แกลลอน) จะต้องเตรียมอุปกรณ์ ได้แก่ 1) ถังบรรจุ น้ำยาล้างจานมะกรูด 2) ไม้พายสำหรับกวน 3) หม้อหุงต้ม 4) เขยือกพลาสติก และ 5) ผ้าขาวบาง ซึ่งจะใช้หรือไม่ก็ได้ และจะต้องเตรียมวัตถุดิบ ได้แก่ 1) สาร N70 (น้ำยาล้างจานมะกรูดถังใหญ่ ใช้ สาร N70 3 กิโลกรัม ส่วนถังเล็กใช้สาร N70 1 กิโลกรัม) 2) มะกรูด 3) น้ำหมักชีวภาพ 4) น้ำต่าง 3-4 เขยือก 5) เกลือแกง (น้ำยาล้างจานมะกรูดถังเล็กใช้เกลือแกง 5-7 ถุง ส่วนถังใหญ่ ใช้ 7-10 ถุง) 6) น้ำหอม ซึ่งจะใช้หรือไม่ก็ได้ ในด้านกระบวนการผลิตจะแบ่งเป็นช่วงของการเตรียมวัตถุดิบ และ ช่วงของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูด ในการเตรียมวัตถุดิบ ผู้ผลิตจะต้องเตรียมการดังนี้ 1) นำเศษผัก ผลไม้มาหมักกับกากน้ำตาลเป็นเวลา 15 วัน เพื่อให้ได้น้ำหมักชีวภาพ 2) กวนสาร N70 เป็นเวลา 10 นาที หรือจนกว่าเนื้อสารจะเหนียว 3) ต้มมะกรูดจนกว่าจะเปื่อยเพื่อนำไปคั้นเป็นน้ำมะกรูด 4) ผสมน้ำ กับซีเด้าและรอให้ตกตะกอน เพื่อให้ได้น้ำต่างที่มีความใส ในส่วนของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูด มี ขั้นตอนคือ 1) นำน้ำมะกรูด 2 เขยือก มาผสมกับน้ำต่างประมาณ 3-4 เขยือก แล้วคนให้เข้า กัน 2) ผสมน้ำหมักชีวภาพที่เตรียมไว้ 1 แก้ว แล้วคนให้เข้ากัน 3) ใส่เกลือแกงลงไปเพื่อให้ยาเกิด ความหนืด อีกทั้งยังช่วยป้องกันการเน่าเสีย 4) ใส่น้ำยาที่ได้ผสมกับสาร N70 ที่กวนเอาไว้จนหนืด ซึ่ง ขั้นตอนนี้จะทำให้เกิดฟองเป็นจำนวนมาก ผู้ผลิตจึงต้องรอเป็นเวลา 2 คืน ฟองอากาศจึงจะหมดไป และทำการแจกจ่ายให้กับคนในชุมชนได้ หรือหากต้องการแต่งกลิ่นเพิ่มเติมก็ให้ผสมน้ำหอมลงไป หลังจากที่พักหมักอากาศแล้ว

ผลของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดที่มีต่อการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน พบว่า การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ ตรงกับหลัก 3 ท่วง 2 เงื่อนไข ซึ่งเป็นส่วนประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดถือเป็นความพอประมาณ คือเป็นการใช้อุปกรณ์ที่ส่วนใหญ่มีอยู่แต่เดิม ใช้วัตถุดิบที่หา ง่ายและส่วนมากไม่ต้องเสียเงินเพื่อซื้อ มีการแจกจ่ายน้ำยาล้างจานมะกรูดให้กับคนในชุมชนเพื่อให้ได้ นำไปใช้กันในครัวเรือน และผลิตในจำนวนแค่ว่าจะใช้ในชุมชน ไม่มุ่งเน้นไปที่การสร้างกำไรจากการค้า ขาย ถือว่าเป็นความมีเหตุผล คือการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์มีเป้าหมายเพื่อ ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน อีกทั้งยังก่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มแม่บ้านชุมชนอุทิศอนุสรณ์ และถือ ว่าเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่ชุมชน คือเป็นการฝึกวิชาชีพในการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดแก่ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งนี้การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์

อยู่ภายใต้เงื่อนไขความรู้ คือมีการศึกษากระบวนการและปรับเปลี่ยนสูตรเพื่อป้องกันอาการแพ้ และเงื่อนไขคุณธรรม คือทั้งวัตถุดิบและน้ำยาล้างจานมะกรูดที่ได้ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะแก่ชุมชน

เมื่อพิจารณาจากหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามตัวชี้วัดขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและรักษาคุณภาพของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมแล้ว พบว่าการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอนุสรณ์เป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน คือเป็นการช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือน และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเมื่อมีร้านค้าสหกรณ์เข้ามารับซื้อสินค้า อีกทั้งยังตรงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งได้กล่าวเอาไว้แล้ว ในด้านสังคมนั้น การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ระหว่างชุมชนในเครือข่ายบ้านมั่นคง เขตบางเขน และชุมชนในเขตหลักสี่ อีกทั้งการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดยังมีส่วนช่วยให้เกิดการรวมตัวทำกิจกรรมกันภายในกลุ่มแม่บ้าน และนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปแจกจ่ายให้กับคนในชุมชนเมื่อมีกิจกรรมของชุมชน ถือเป็นส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในชุมชน ในด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งวัตถุดิบและน้ำยาล้างจานมะกรูดที่ได้ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากวัตถุดิบในการผลิตส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบทางธรรมชาติ แต่ก็ยังมีผู้ที่เกิดอาการแพ้น้ำยาล้างจานมะกรูด จึงได้มีการปรับเปลี่ยนปริมาณและสัดส่วนของวัตถุดิบอยู่เสมอ

อภิปรายผล

กระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์เป็นการนำเอาสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยวัตถุดิบและอุปกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ต้องเสียเงินในการจัดหา เช่น มะกรูดสำหรับคั้นน้ำมะกรูดและหมักเป็นน้ำชีวภาพ สับปะรด และ/หรือมะนาวสำหรับหมักเป็นน้ำหมักชีวภาพ ได้จากของเหลือจากร้านค้าของคนในชุมชน ถ่านและซีเมนต์สำหรับผสมเป็นน้ำด่าง ได้จากร้านค้าหรือเก็บมาจากต่างจังหวัด เหยอก ถัง และหม้อหุงต้ม ซึ่งเป็นของที่ชุมชนมีอยู่แต่เดิม และนำน้ำยาล้างจานมะกรูดที่ผลิตไปแจกจ่ายและใช้กันเองภายในชุมชน เมื่อสบโอกาสจึงจะผลิตเพื่อขาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศน์ ทศนียานนท์ (2547: ก-ข) เรื่อง การศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อการพัฒนาชีวิต : กรณีการทำยาและน้ำยาไล่แมลงจากสมุนไพรใกล้ตัว ที่พบว่า ชาวบ้านในอำเภอบารินชำราบ ได้นำเปลือกส้มเขียวหวานที่แม่ค้ำน้ำส้มทิ้งแล้วมาเป็นวัตถุดิบในการสกัดน้ำมันหอมระเหยเพื่อป้องกันแมลง ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่หาได้ง่ายโดยไม่ต้องซื้อหา อีกทั้งยังเป็นการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามามีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิต

ผลของการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดที่มีต่อการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน พบว่า ชุมชนอุทิศอนุสรณ์ผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดโดยมีเป้าหมายเพื่อการลดค่าใช้จ่ายในชุมชน และจะผลิตขายก็ต่อเมื่อมีการรับซื้อจากกลุ่มสหกรณ์ ถึงแม้จะเป็นการผลิตที่ไม่ได้หวังผลกำไร แต่ก็ทำให้กลุ่มแม่บ้านก็สามารถนำความรู้ด้านการผลิตน้ำยาล้างจาน

มะกรูดไปประกอบอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของ บุญเสริม บุญเจริญผล (2543: 4) ที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินการเลี้ยงชีวิตแบบรู้จักพอ ด้วยความพยายามผลิตสินค้าขึ้นมาเองให้พอเพียงสำหรับคนในครอบครัวกินและใช้ หากผลิตได้เหลือกินเหลือใช้จึงขาย หากผลิตได้ไม่พอก็ต้องซื้อบ้าง มิได้มุ่งผลิตเพื่อขายเพียงอย่างเดียวโดยไม่นำมาบริโภคด้วย การผลิตและการบริโภคต้องอยู่ในหลักของความพอคิรู้จักพอในการผลิตและบริโภค นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลัก 3 ท่วง 2 เงื่อนไข ที่ ภาภรณ์ พิพัฒน์ (2550: 221-224) ได้อธิบายไว้ว่า ความพอเพียงในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 1) หลักการพอประมาณ คือการใช้วัตถุดิบและอุปกรณ์ที่หาได้ง่าย ส่วนมากไม่ต้องเสียเงินซื้อ หรือถึงต้องซื้อก็ราคาไม่แพง 2) หลักความมีเหตุผล คือชุมชนอุทิศอนุสรณ์ผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดโดยไม่มุ่งเน้นสร้างกำไร แต่ช่วยให้ลดรายจ่ายในชุมชน อีกทั้งยังเป็นการผลิตที่ใช้ต้นทุนน้อย แต่ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีความคุ้มค่า 3) หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งในที่นี้หมายถึงการที่กลุ่มแม่บ้านมีความรู้ในการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูด ซึ่งสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต และเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม คือเป็นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาชุมชนอื่นมาประยุกต์ใช้ในชุมชนของตน จนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ จากการเปรียบเทียบการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือ SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ (2560: ออนไลน์) และ วีรญา ปรียาพันธ์ (2558: ออนไลน์) พบว่า การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1) การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี คือ น้ำยาล้างจานมะกรูดช่วยเรื่องความอนามัยในครัวเรือน 2) การจัดการน้ำและสุขาภิบาล คือ วัตถุดิบและน้ำยาล้างจานมะกรูดที่ได้ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะทางน้ำ 3) แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน คือ การผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดเป็นการผลิตเพื่อการใช้งานในชุมชน มีกระบวนการผลิตที่นำสิ่งของเหลือใช้และเศษผักผลไม้ที่จะทิ้งกลับมาใช้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดกับการพัฒนาชุมชนอุทิศอนุสรณ์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ควรมีหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพชุมชนเข้ามาช่วยคิดค้นและปรับปรุงกระบวนการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดของชุมชนอุทิศอนุสรณ์ 2) ควรมีการชั่งตวงปริมาณ และ/หรือ สัดส่วนของวัตถุดิบอย่างชัดเจน เพื่อให้มีมาตรฐานในด้านวัตถุดิบและ 3) ควรมีการผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูด และ/หรือ สินค้าเกษตรอินทรีย์อื่น ๆ สำหรับการขาย เพื่อนำรายได้มาพัฒนาชุมชนหรือพัฒนากระบวนการผลิตต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยควรลงพื้นที่เก็บข้อมูลหลังจากการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนตามโครงการบ้านมั่นคงเสร็จสิ้นแล้ว เนื่องจากจะเป็นช่วงที่ชุมชนอุทิศอนุสรณ์กลับมาผลิตน้ำยาล้างจานมะกรูดอีกครั้ง และคาดว่าจะมีการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อื่น ๆ เช่น ปุ๋ยหมักชีวภาพ หรือน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- โครงการเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ (2555). *เศรษฐกิจพอเพียง 3 ท่วง 2 เงื่อนไข*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://เศรษฐกิจพอเพียง.net/3ท่วง2เงื่อนไข.html>. วันที่สืบค้น 2560, มกราคม 16.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2557). *หลักการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : แอคทีฟพริ้นท์.
- จิรวรรณ สิบบุญเรือง. (2557). *น้ำยาล้างจานจากสมุนไพรมะกรูด*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.biogang.net/blog/blog_detail.php?uid=61003&id=3264 วันที่สืบค้น 2560, มกราคม 2.
- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2538). *การพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฑาทิพย์ เรื่องฉาย และคนอื่น ๆ. (2556). *น้ำยาล้างจานจากมะกรูด*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://extaem.weebly.com/3586363336573609360536293609364936213632362336363608363735853634361936073635.html>. วันที่สืบค้น 2560, กุมภาพันธ์ 21.
- ถวัลย์ มงคลรส. (2550). *MODEL การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ทศพล วิทยานรากุล. (2553). *การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการธุรกิจการผลิตและจำหน่าย น้ำยาล้างจาน*. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทัศนีย์ ทศนิยานนท์. (2547). *ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต : กรณีการทำยาและน้ำยาไล่แมลงจากสมุนไพรใกล้ตัว*. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธนากร สังเขป. (2555). *การพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพรณ์ พิพัฒน์. (2550). *เปิดโลกความสุข GNH*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- บุญเสริม บุญเจริญผล. (2543, มกราคม – มิถุนายน). *แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. *วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกริก*. 7(1), 4.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2553). *เศรษฐกิจพอเพียง*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.chaipat.or.th/site_content/34-13/3579-2010-10-08-05-24-39.html. วันที่สืบค้น 2560, มกราคม 18.
- วีรญา ปรียาพันธ์. (2558). *ก้าวสู่ยุค SDGs*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1422331981. วันที่สืบค้น 2560, มีนาคม 11.

เวิลด์เคมีคัล. (ม.ป.ป.). *น้ำยาล้างจาน*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.worldchemical.co.th/th/product-detail-175-น้ำยาล้างจาน.html>.

วันที่สืบค้น 2560, มกราคม 5.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (ม.ป.ป.). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2558). *รายงานข้อมูลองค์กรชุมชน*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.codi.or.th/downloads/support/comunity/bkk/bangkok.htm>.

วันที่สืบค้น 2560, มกราคม 2.

สนธยา พลศรี (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สำนักงานเขตบางเขน. (2558). *ข้อมูลฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางเขน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตบางเขน.

องค์การสหประชาชาติ. (ม.ป.ป.) *เป้าหมาย*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.un.or.th/globalgoals/th/the-goals>. วันที่สืบค้น 2560, มีนาคม 1.

เอก อนันต์. (2550). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง Road to Sustainable Economy*. กรุงเทพฯ : เม็ดทรายพรินติ้ง.

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

**การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน
อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี**

Participation of Community Members in Environmental Management in
Bang Len sub-district Municipality, Bang Yai district, Nonthaburi

ญาณิศา โคคะมาย¹, วีรพล วีรพลางกูร²

Yanisa KOKAMAI, Weeraphon WEERAPALANGKOON

E-mail: weeraphon.d1978@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 2. ศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ทั้งหมด 4,764ครัวเรือน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตร ยามาเน่ (Yamane) ได้จำนวน 370 ครัวเรือน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมภาพรวมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) จากการวิเคราะห์รายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการรับผลประโยชน์ ชุมชนมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ชุมชนมีความสะอาดเป็นระเบียบ คนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี ปัญหาขยะมูลฝอยลดลง ลดความเสื่อมโทรมของชุมชน และคนในชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 4.27$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการปฏิบัติการ ($\bar{x} = 4.21$) คนในชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในชุมชน และการเผยแพร่ข่าวสารไปยังสมาชิกชุมชนยังไม่ทั่วถึงและสม่ำเสมอ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, Ph.D

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

2. ปัญหา อุปสรรค พบว่า การเผยแพร่ข่าวสารไปยังประชาชนยังไม่ทั่วถึง แนวทางการแก้ไข คือ เพิ่มเติมจากการประชาสัมพันธ์แบบที่มีอยู่ คือ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Facebook, Line และระบบเสียงไร้สาย (วิทยุชุมชน)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดการสิ่งแวดล้อม

Abstract

This research aimed to 1) study participation level of the community members in environmental management in Bang Len sub-district municipality, Bang Yai district, Nonthaburi 2) study problems, obstacles and guidelines on participation of the community members in environmental management in Bang Len sub-district municipality, Bang Yai district, Nonthaburi. The population was 4,764 families. The 370 sample groups were selected by accidental sampling using the Yamane's formula. Questionnaire was used as research tool. Data was analyzed by using statistical package for the social sciences to find out frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The finding showed that:

1) The participation of the community members in environmental management in Bang Len sub-district municipality, Bang Yai district, Nonthaburi was at the highest level ($\bar{x} = 4.23$). The highest level was receiving benefits. The community had better environment in term of cleanness and tidiness. The community members had good health. The solid waste problem as well as community degradation decreased and the community members could apply knowledge from activity participation to their daily life ($\bar{x} = 4.27$). The lowest mean was the operation ($\bar{x} = 4.21$). The community members still lacked of knowledge and understanding in their role and responsibility in the community. In addition, the information propagation towards the community members was still not widespread extensively and regularly.

2) For the problems and obstacles, it was found that the information propagation was not widespread. The possible solution was additional modes of propagation such as poster, social media including Facebook, Line and community radio.

Keywords: Participation, environmental management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของธรรมาภิบาล ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้มีการวางกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายมาตรา ตัวอย่างเช่น รัฐธรรมนูญได้ให้สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ในมาตรา 43 (2) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ, มาตรา 50 (8) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม, มาตรา 57 (2) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนโดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน มาตรา 58 การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสีย สำคัญอื่นใด ของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษา และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา ดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ (อัญลักษณ์ กาวีชา, 2562: 124)

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นมีขอบเขตที่กว้างขวางเพราะเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์แบ่งได้เป็นทรัพยากรธรรมชาติได้แก่ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดินทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรพลังงาน ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและชายฝั่ง กับอีกส่วนหนึ่งคือสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นประเด็นเกี่ยวกับมลพิษต่าง ๆ ได้แก่ มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศและของเสีย มลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล มลพิษจากสารและของเสียอันตราย (โสภารัตน์ จารุสมบัติ, 2551: 18-42)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อมเมื่อมองย้อนไปสู่ทิศทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในอดีตที่ผ่านมาภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นแผนแม่บทในการบริหารและปกครองประเทศหลายฉบับนับตั้งแต่ช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2505-2509) เป็นต้นมา การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นเพิ่งจะปรากฏให้เห็นชัดเจนในช่วงเวลาของแผนพัฒนาฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งกำหนดแนวทางปฏิบัติแก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้นไม่ว่าจะโดยการสนับสนุนให้องค์กรในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นมีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุดโดยอาศัยระบบการบริหารองค์กรในการพัฒนาชนบทหรือการออกกฎหมายและระเบียบข้อบังคับใหม่ ๆ เพื่อจูงใจให้เอกชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลมากยิ่งขึ้นหรือจัดตั้งองค์กรร่วม 3 ฝ่ายคือชุมชนสถานประกอบการ และภาครัฐบาลเพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังและกำกับดูแลป้องกันรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยเฉพาะในเขตเมืองเขตอุตสาหกรรมและท่องเที่ยวหรือโดยการส่งเสริมองค์กรประชาชน และองค์กรพัฒนาเอกชนทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่นให้มีบทบาทในการกำหนดโครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการติดตามดูแล และการประเมินผลความสำเร็จของโครงการดังกล่าวโดยเฉพาะในแผนพัฒนาฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) รัฐได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้าง และสนับสนุนประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนโดยเริ่มต้นจากการปรับทัศนคติและปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐให้สามารถร่วมมือ และเกื้อหนุนชุมชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างโอกาสให้ชุมชน และประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการและกิจกรรมทางการพัฒนาเป็น 2 ระบบควบคู่กันไปคือระบบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการพัฒนาร่วมกับภาครัฐ ซึ่งเป็นระบบที่มีการปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันและระบบการจัดการกิจกรรมการพัฒนาใหม่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างสมบูรณ์ ซึ่งภาครัฐเป็นฝ่ายสนับสนุนในด้านนโยบายมาตรการและงบประมาณสนับสนุนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนตัดสินใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของรัฐที่จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรัฐจะต้องจัดให้มีขั้นตอนประชาธิปไตยโครงการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การริเริ่มแนวคิดโครงการจัดเตรียม

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

โครงการและการดำเนินโครงการการจัดให้มีกระบวนการหรือกลไกการบริหารจัดการของรัฐที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการจัดทำแผนและดำเนินการแก้ไข ปัญหาของชุมชน การสนับสนุนให้มีคณะกรรมการของประชาชนในชุมชนและท้องถิ่นให้ร่วมคิด ร่วมทำงานและเรียนรู้ประสบการณ์ความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน การส่งเสริมให้มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนหรือท้องถิ่นในการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และผลกระทบจากการพัฒนาเสริมสร้างวิสัยทัศน์และสร้างขีดความสามารถในการจัดการหรือการมีส่วนร่วมให้แก่องค์กรประชาชนองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเอกชนสาธารณชนภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินแผนงานโครงการของรัฐหรือของชุมชนเช่นการใช้มาตรการจูงใจทางภาษีการสนับสนุนการฝึกอบรมด้านการจัดการและการส่งเสริมความร่วมมือกับฝ่ายอื่น ๆ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการกระทำของมนุษย์อันเนื่องมาจากความต้องการพื้นฐาน และความต้องการความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ กระตุ้นมนุษย์พัฒนาความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และวิทยาการในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ สะดวกสบายง่ายยิ่งขึ้น อีกทั้งมีการพัฒนากระบวนการผลิตทางด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหาด้านเสียง เป็นต้น เทศบาลตำบลบางเลนเป็นเขตชนบทที่มีการเริ่มเป็นเขตเมือง มีการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรรเพิ่มขึ้นจำนวนมาก เชื่อมโยงกับการมีรถไฟฟ้ามหานคร ทำให้เทศบาลตำบลบางเลนมีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การสร้างหมู่บ้านจัดสรรได้มีการถมที่ทับลำคลองเดิม ทำให้การระบายน้ำของเทศบาลตำบลบางเลนไม่สามารถระบายน้ำได้ดีดังเดิม ที่สำคัญยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทำให้บุคคลภายนอกเข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชนอีกมากมาย เช่น วัดสวนแก้ว ตลาดน้ำสวนบัว เป็นต้น

เทศบาลตำบลบางเลนมีความตระหนักอย่างยิ่งในการที่จะแก้ไขปัญหาด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยมีการกำหนดแผนการพัฒนาเทศบาลด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการสร้างทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขหรือป้องกันสภาวะแวดล้อมเป็นพิษหรือมลภาวะเป็นพิษที่กำหนดไว้ตามกฎหมายผังเมือง การเฝ้าระวังป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมมิให้ถูกทำลาย การบำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายให้กับคืนมา หรือทดแทนด้วยทรัพยากรที่มีคุณค่าทัดเทียมกัน แต่ทุกคนยอมรับว่าปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมยังมีอยู่ จะเห็นได้จากกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบกำกับดูแลและสนับสนุนหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และทำงานใกล้ชิดประชาชน กำลังประสบปัญหาอย่างหนักจากการร้องเรียนของประชาชน ชุมชนหรือแม้แต่องค์กรปกครองท้องถิ่นในแถบทุกพื้นที่ของประเทศให้เข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาคือขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาที่เกิดจากการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติและปัญหาการทำพื้นที่เพื่อใช้สำหรับกำจัด

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

ของเสีย เป็นต้น ซึ่งจากเหตุการณ์และข้อร้องเรียนต่าง ๆ ทำให้พอสรุปสาเหตุที่สำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้คือ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ขาดจิตสำนึกที่รับผิดชอบจากส่วนรวม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ดังนั้นการศึกษาเชิงปฏิบัติในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมและสามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ แต่จากการดำเนินการที่ผ่านมา ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลบางเลนยังไม่หมดไป ซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าการดำเนินการที่ผ่านมา ยังขาดกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลบางเลนอย่างจริงจังทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากขาดการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงชุมชน รวมทั้งชุมชนยังขาดการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง ต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างคิด ทำให้การดำเนินงานไม่สัมฤทธิ์ผลดังที่ตั้งใจไว้

จากความสำคัญของปัญหาและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยได้มองเห็นปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลบางเลนมีจำนวนสมาชิกในชุมชนเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาย่อมมาควบคู่กับความเสื่อมโทรมเสมอ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการควบคุม ดูแล จัดการเพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นสมาชิกในชุมชนเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดมาตามภายหลังตามหลักการป้องกันไว้ก่อน และหากมีองค์ความรู้ที่เข้าใจถึงรายละเอียดเพื่อที่จะเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นได้ ก็จะเป็นรูปแบบที่ดีสำหรับการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชน เมื่อรูปแบบการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนประสบผลสำเร็จก็จะกลายเป็นตัวแบบที่ดีสำหรับการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของชุมชนทั้งในเขตเทศบาลตำบลบางเลนและการปกครองระดับชุมชน อื่น ๆ และในภาพรวมของประเทศ ก็จะกลายเป็นรูปแบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืนต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เพราะว่าตำบลบางเลนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง อาจทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง อีกทั้งจะได้รับทราบปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เก็บข้อมูลครั้งเดียวแล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรในการศึกษาคือ หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนครอบครัวของสมาชิกในชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีโดยมีหน่วยวิเคราะห์เป็นบุคคล ได้แก่ สมาชิกในชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2) การเลือกกลุ่มตัวอย่างและแผนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนครอบครัวของสมาชิกในชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 4,764 ครัวเรือนโดยวิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane, 1973: 725) โดยกำหนด ค่าคาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.05 ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นจำนวน 370 ครัวเรือน การเลือกตัวอย่างมาทำการศึกษานี้จำนวน 370 ครัวเรือน โดยวิธีการการเลือกแบบ การเลือกแบบเจาะจงเป็นการเลือกตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษาไว้ก่อนคือหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนครอบครัว และเมื่อพบหน่วยประชากรใดที่มีลักษณะที่กำหนดไว้ก็เลือกมาเป็นตัวอย่างได้ทันทีจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

2. ตัวแปรในการวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนครอบครัวของสมาชิกในชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี แบ่งออกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้ดังนี้ 1. เพศ 2. อายุ 3. การศึกษา 4. ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน 5. อาชีพ และ 6. รายได้

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตัดสินใจ 2. ด้านการปฏิบัติงาน 3. ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4. ด้านการประเมินผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ลักษณะเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรในชุมชน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นปลายปิดแบบตรวจสอบรายการจำนวน 6 ข้อ

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ลักษณะแบบ สัมภาษณ์เป็นคำถามเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการตัดสินใจ 2. ด้านการปฏิบัติงาน 3. ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4. ด้าน การประเมินผล

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทาง แก้ไขการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ข้อ

2) การตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรงเชิงเนื้อหาภาษาที่ใช้และปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วมาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาความ ตรงตามเนื้อหา (Construct validity) ด้วยค่า IOC (Item-objective congruence index) ดัชนีความ สอดคล้อง ที่ 0.5 ขึ้นไปจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านซึ่งได้ค่าความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ขึ้นไปในทุกข้อ คำถาม

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาเสนออาจารย์ที่ ปรึกษาให้พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบล บางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่ไม่ไข่มุมตัวอย่างจำนวน 30 คนแล้วนำมาหา ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) (เชาว์ อินโย, 2561: ออนไลน์) ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นที่ 0.791

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามกรอบแนวความคิดในการวิจัยแล้วได้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 ชุด
- 2) จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองภายใน 30 วัน
- 3) สามารถรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจนครบ 370 ชุด
- 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของคำตอบในแบบสอบถาม
- 5) จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้ วิธีทางสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์การให้คะแนนลักษณะคำตอบของข้อความที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อยู่ 5 ระดับ ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยเลือกใช้วิธีการของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2550: 25) ด้วยการหาค่าอันตรภาคชั้น ได้ที่ 0.80

การแปลความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากค่าอันตรภาคชั้นได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาความวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

1. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศชายร้อยละ 50.81 เพศหญิงร้อยละ 49.19 ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุ 31-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.84 การศึกษาสายวิชาชีพคิดเป็นร้อยละ 37.03 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

เป็นร้อยละ 36.22 มีรายได้ 1-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.15 และมีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 5 ปี-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.19

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการรับประโยชน์ รองลงมาคือด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติ ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี แต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการตัดสินใจเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการมีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงผลที่จะเกิดขึ้นของกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการนำเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์หรือสามารถแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนในที่ประชุม ($\bar{x} = 4.24$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การร่วมพูดคุยประชุมหรือร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ของกิจกรรมสำหรับชุมชน ($\bar{x} = 4.19$)

ด้านการปฏิบัติเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพียงใด ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนเพื่อการดำเนินงานกิจกรรมในด้านอื่น ๆ เช่น เงินทุนหรือวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.25$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือท่านมีส่วนร่วมในการชี้แจงและทำความเข้าใจเมื่อเกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับตัวโครงการ ($\bar{x} = 4.14$)

ด้านการประเมินผลเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือท่านให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลหรือตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินผลกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนท่านมีส่วนในการประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมาคือการศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ($\bar{x} = 4.29$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การที่ได้ปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการเมื่อแล้วเสร็จตามลำดับ ($\bar{x} = 4.18$)

ด้านการรับผลประโยชน์เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับครอบครัวและชุมชนมากขึ้น ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมาคือปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนของท่านลดลง ($\bar{x} = 4.25$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือชุมชนของท่านมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นเช่นชุมชนมีความสะอาดเป็นระเบียบคนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี ($\bar{x} = 4.16$) ตามลำดับ

3. ข้อมูลปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

ผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้มีจำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 80.54 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 370 คน และสามารถสรุปเป็นข้อประเด็นได้ จะเห็นได้ว่าปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการปฏิบัติการ ที่เด่นชัดคือ การเผยแพร่ข่าวสารไปยังประชาชนยังไม่ทั่วถึงร้อยละ 36.91 รองลงมาคือโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการ ยังไม่มีการประเมินผลที่เป็นระบบและสม่ำเสมอร้อยละ 32.55 และคนในชุมชนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจเท่าที่ควร ร้อยละ 30.53

ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหา สรุปได้ดังนี้ การไม่ให้ความสำคัญของการเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชน และ ปัญหาดังกล่าวนี้มีแนวทางการแก้ไขปัญหาจากประชาชนว่า มีการเพิ่มเติมจากการประชาสัมพันธ์แบบที่มีอยู่ คือ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Facebook, Line และระบบเสียงไร้สาย (วิทยุชุมชน) ร้อยละ 35.90

ปัญหาด้านการตัดสินใจนี้ ได้ส่งผลต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม คือ คนในชุมชนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจเท่าที่ควร ปัญหาดังกล่าวนี้มีแนวทางการแก้ไขปัญหาจากประชาชน ว่าส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจผ่านกระบวนการฝึกอบรม และประชาสัมพันธ์โครงการ และเสริมสร้างบทบาทประชาชนในการติดตามประเมินผลของโครงการ ร้อยละ 33.55

ในส่วนของปัญหาด้านการประเมินผล คือ โครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการยังไม่มีการประเมินผลที่เป็นระบบและสม่ำเสมอ ได้มีแนวทางการแก้ไขปัญหาว่จัดตั้งมาตรฐานในการประเมินผลให้เป็นระบบมากขึ้น ร้อยละ 30.53

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จะกล่าวถึงประเด็นสำคัญ และอภิปรายจากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากสูงไปหาต่ำจะเรียงได้ ดังนี้ คือ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล และด้านการปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีความตระหนักอย่างยิ่งในการที่จะแก้ไขปัญหาด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยมีการกำหนดแผนการพัฒนาเทศบาลด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการสร้างทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชุมชนมี

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ชุมชนมีความสะอาดเป็นระเบียบ คนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี ปัญหาขยะมูลฝอยลดลง ลดความเสื่อมโทรมของชุมชน และคนในชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วันวิสา เเย็กเย็น (2555: ค) พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด คนในชุมชนสามารถนำความรู้ที่มีเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนได้ และชุมชนมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี บัญญัติ โยธะกา (2556: ค) พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สมาชิกชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรมด้านสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองสามพราน จังหวัดนครปฐม ณัฐธิดา ชัยสงคราม (2557: ค) พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ประชาชนมีชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปราศจากมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งเป็นผลจากการปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองสามพราน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุสมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ทศศักดิ์ ไร่ปอด (2557: ค) พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ประชาชนมีความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และทำให้คุณภาพชีวิตมากขึ้น และผลจากการทำกิจกรรมร่วมกัน ชาวบ้านกล้าแสดงออกมากขึ้น และช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากขึ้น พราน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน กานดา จินตมงคล (2558: ค) พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ประชาชนได้รับแนวคิดในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านดีขึ้น และความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัยได้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาชุมชนควรที่จะคำนึงถึงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่ชุมชนทั้งในด้านการมีส่วนร่วม และกระบวนการพัฒนาชุมชนโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องพัฒนาศักยภาพวิทยากรกระบวนการในชุมชน และส่งเสริมช่วยเหลือ

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

ในการพัฒนาชุมชนที่มีประสิทธิภาพอีกทั้ง ควรให้การสนับสนุนจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการที่เพียงพอ และรวดเร็วยิ่งขึ้นรวมทั้งการสนับสนุนด้านสื่อ และวัสดุอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนากระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงกับการพัฒนาชุมชน อาทิ เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้านคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นต้นควรคำนึงถึงการเตรียมพร้อมของชุมชนทุกด้านก่อนการจัดการสิ่งแวดล้อมควรมีการชี้แจงประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องกำหนดเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมมีความสะดวกต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในลักษณะเดียวกันในหมู่บ้านอื่นและตำบลอื่น ๆ ให้กว้างออกไป

2. ควรทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประกอบการสังเกตหรือการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

3. ควรมีการศึกษาถึงความต้องการของประชาชนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านสวัสดิการสังคม เพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการชุมชน สมาชิกชุมชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีต่อการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อที่จะได้มาซึ่งปัญหาที่แท้จริง และแนวทางการแก้ไขเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

5. ควรมีการเพิ่มเติมปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาให้หลากหลายมากขึ้น เช่น จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับชุมชน ขนาดของชุมชน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชน มีความเที่ยงตรงมากขึ้น

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

เอกสารอ้างอิง

- กานดา จินตามงคล. (2558). *การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเมืองงำ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น
- เขาว์ อินโย. (2543). *การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. เข้าถึงได้จาก : <https://www.gotoknow.org/posts>. วันที่สืบค้น 2561, สิงหาคม 15.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี: ไทยเนรมิต-กิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- ณัฐธิดา ชัยสงคราม. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ทศพัทธ์ร์ ไบปอด. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทุมพิลัย จังหวัดมหาสารคาม*. วารสารการเมืองการปกครอง. ปีที่ 4. ฉบับที่ 1.
- ชัยลักษณ์ กาวีชา. (2562, มกราคม-มีนาคม). *ผลกระทบมาภิบาลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2560*. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน. 25(1), 118-132.
- บัญญัติ โยธะกา. (2556). *การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2561). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ogad.ago.go.th>. วันที่สืบค้น 2561, สิงหาคม 20.
- วันวิสา เอือกเย็น. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ. (2550). *ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงประชามติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

HUSO Journal of Humanities and Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

โสภารัตน์ จารุสมบัติ. (2551). *นโยบายและสิ่งแวดล้อม. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โครงการตำรา และสิ่งพิมพ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.*

จากรายงานปัญหาพิเศษของนักศึกษาที่อาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นที่ปรึกษา แล้วตีพิมพ์เผยแพร่ออกมาในรูปแบบบทความวิจัย เผยแพร่ในวารสารวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และอาจารย์สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจยังสามารถนำนักศึกษาไปนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัยในงานประชุมวิชาการที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้ นับนับเป็นผลดีต่อสาขาวิชา ทั้งในด้านการประกันคุณภาพ ที่นับผลงานวิชาการของนักศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรที่แสดงถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นผลงานที่มีคุณค่า สมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งเชิงวิชาการและการแข่งขันของประเทศ ผลงานทางวิชาการอยู่ในรูปของบทความวิชาการหรือบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ และผลงานอื่นๆ สามารถนำมาคิดเป็นส่วนหนึ่งของคะแนนประกันคุณภาพระดับหลักสูตรองค์ประกอบที่ 4 ในเรื่องผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ดังต่อไปนี้

2.8 หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร

องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์

อาจารย์เป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญของการผลิตบัณฑิต ผู้เกี่ยวข้องต้องมีการออกแบบระบบ ประกัน การบริหารและพัฒนาอาจารย์ เพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีคุณภาพเหมาะสม มีคุณสมบัติสอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบัน และของหลักสูตร และมีการส่งเสริมให้อาจารย์มีความรักในองค์กร และการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ ผู้บริหารต้องมีการกำหนดนโยบาย แผนระยะยาว และกิจกรรม การดำเนินงาน ตลอดจนการกำกับดูแลและการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ การวางระบบประกันคุณภาพอาจารย์ เป็นการ ดำเนินงานเพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นด้วยการวางแผน และการลงทุนงบประมาณและทรัพยากร เพื่อให้อัตรากำลังอาจารย์มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ที่รับเข้าในหลักสูตร มีจำนวนอาจารย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาของหลักสูตร และมี ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการผลิตบัณฑิต อันสะท้อนจากวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และความ ก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบด้านอาจารย์ เริ่มดำเนินการตั้งแต่การบริหารและพัฒนาอาจารย์ คุณภาพอาจารย์ และผลลัพธ์ที่เกิดกับอาจารย์ ให้พิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

- ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์
- ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 คุณภาพอาจารย์
- ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 คุณภาพอาจารย์

ชนิดของตัวบ่งชี้ ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ต้องทำให้อาจารย์ในหลักสูตรมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยทำให้อาจารย์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาที่เปิดให้บริการ และมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการผลิตบัณฑิตอันสะท้อนจากวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นในการพิจารณาตัวบ่งชี้นี้จะประกอบด้วย

- ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
- ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
- ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
- จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูล TCI และ Scopus ต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร

ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และความลุ่มลึกทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของสถาบันในการผลิตบัณฑิต ศึกษาวิจัย เพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้น หลักสูตรจึงควรมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่เปิดสอนในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจหรือจุดเน้นของหลักสูตรนั้นๆ

เกณฑ์การประเมิน

โดยการแปลงค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเป็นคะแนนระหว่าง 0-5

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 20 ขึ้นไป

หลักสูตรระดับปริญญาโท

ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 60 ขึ้นไป

หลักสูตรระดับปริญญาเอก

ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 100

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกตามสูตร

$$\frac{\text{จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งหมด}} \times 100$$

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก}}{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}} \times 5$$

หมายเหตุ :

คุณวุฒิปริญญาเอก พิจารณาจากระดับคุณวุฒิที่ได้รับหรือเทียบเท่าตามหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณวุฒิของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีที่มีการปรับวุฒิการศึกษาให้มีหลักฐานการสำเร็จการศึกษายามในรอบปีการศึกษานั้น ทั้งนี้อาจใช้คุณวุฒิอื่นเทียบเท่าคุณวุฒิปริญญาเอกได้สำหรับกรณีที่บางสาขาวิชาชีพมีคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสมกว่า ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นขุมปัญญาของประเทศ และมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันทำการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ การดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นสิ่งสะท้อนการปฏิบัติงานดังกล่าวของอาจารย์ตามพันธกิจของหลักสูตร

เกณฑ์การประเมิน

โดยการแปลงค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นคะแนน ระหว่าง 0-5

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์รวมกันที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 60 ขึ้นไป

หลักสูตรระดับปริญญาโท

ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์รวมกันที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 80 ขึ้นไป

หลักสูตรระดับปริญญาเอก

ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์รวมกันที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 100

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ตามสูตร

$$\frac{\text{จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งหมด}} \times 100$$

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ}}{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}} \times 5$$

ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ผลงานทางวิชาการเป็นข้อมูลที่สำคัญในการแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำได้สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นผลงานที่มีคุณค่า สมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงวิชาการและการแข่งขันของประเทศ ผลงานทางวิชาการอยู่ในรูปของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในรายานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ผลงานได้รับการจดอนุสิทธิบัตรหรือสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ผ่านการประเมินตำแหน่งทางวิชาการแล้ว ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ ตำราหรือหนังสือที่ใช้ในการขอผลงานทางวิชาการและผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว รวมทั้งงานสร้างสรรค์ต่างๆ โดยมีวิธีการคิด ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

ค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 20 ขึ้นไป

หลักสูตรระดับปริญญาโท

ค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 40 ขึ้นไป

หลักสูตรระดับปริญญาเอก

ค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 60 ขึ้นไป

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรตามสูตร

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งหมด}} \times 100$$

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร}}{\text{ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}} \times 5$$

กำหนดระดับคุณภาพผลงานทางวิชาการ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ
0.20	<ul style="list-style-type: none"> บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
0.40	<ul style="list-style-type: none"> บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติหรือในวารสารทางวิชาการระดับชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูลตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 แต่สถาบันนำเสนอสภาสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ ก.พ.อ./กกอ. ทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ออกประกาศ ผลงานที่ได้รับการจดลิขสิทธิ์
0.60	<ul style="list-style-type: none"> บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2
0.80	<ul style="list-style-type: none"> บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูลตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 แต่สถาบันนำเสนอสภาสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ ก.พ.อ./กกอ. ทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1
1.00	<ul style="list-style-type: none"> บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 ผลงานได้รับการจดลิขสิทธิ์ ผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ ผลงานค้นพบพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ค้นพบใหม่และได้รับการจดทะเบียน ตำราหรือหนังสือหรืองานแปลที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว ตำราหรือหนังสือหรืองานแปลที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินตำแหน่งทางวิชาการ แต่ไม่ได้นำมาขอรับการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ

การส่งบทความเพื่อพิจารณาคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมวิชาการต้องส่งเป็นฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) และเมื่อได้รับการตอบรับและตีพิมพ์แล้ว การตีพิมพ์ต้องตีพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ซึ่งสามารถอยู่ในรูปแบบเอกสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

กำหนดระดับคุณภาพงานสร้างสรรค์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ
0.20	งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Online
0.40	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน
0.60	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ
0.80	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ
1.00	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียนนานาชาติ

ผลงานสร้างสรรค์ทุกชิ้นต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบไม่น้อยกว่า 3 คน โดยมีบุคคลภายนอกสถาบันร่วมพิจารณาด้วย

จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูล TCI และ Scopus ต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร

หลักสูตรในระดับปริญญาเอกถือได้ว่าเป็นหลักสูตรสูงสุดของสถาบันการศึกษาเป็นหลักสูตรที่สำคัญ และเน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาเอกจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อหลักสูตรนั้นๆ

บทความวิจัยและบทความทางวิชาการหรือ Review Article ของอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกที่ได้รับการอ้างอิง ย่อมแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกมีความสามารถในการทำวิจัยมีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus และบทความที่ตีพิมพ์ได้รับการอ้างอิง แสดงให้เห็นว่ามีการนำไปใช้ประโยชน์และเป็นฐานในการพัฒนางานวิจัยใหม่ๆ ให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงมากย่อมแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้ที่มีผลงานและได้รับการยอมรับในวงวิชาการนั้นๆ

การคำนวณตัวบ่งชี้นี้ ให้เปรียบเทียบจำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิง ตั้งแต่หนึ่งครั้งขึ้นไป รวมทั้งการอ้างอิงตนเอง ที่เป็นผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ต่ออาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกนั้น โดยนำเสนอในรูปแบบสัดส่วน ทั้งนี้ พิจารณามูลการดำเนินงาน 5 ปีย้อนหลังตามปีปฏิทิน ซึ่งนับรวมปีที่ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

อัตราส่วน จำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร
ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = 2.5 ขึ้นไป

กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

อัตราส่วน จำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร
ที่กำหนดให้ เป็นคะแนนเต็ม 5 = 3.0 ขึ้นไป

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

อัตราส่วน จำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร
ที่กำหนดให้ เป็นคะแนนเต็ม 5 = 0.25 ขึ้นไป

สูตรการคำนวณ

1. อัตราส่วนจำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร =

$$\frac{\text{จำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิง}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร}}$$

2. แปลงค่าที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{อัตราส่วนจำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร}}{\text{อัตราส่วนจำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}} \times 5$$

ตัวอย่างการหาอัตราส่วนจำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร

ถ้าอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาเอกของหลักสูตรหนึ่งในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีจำนวน 5 คน โดยอาจารย์ทั้ง 5 คนมีผลงานตีพิมพ์บทความวิจัยหรือ Review article ในฐานข้อมูล TCI และ Scopus ในปี พ.ศ. 2553-2557 (ค.ศ. 2010-2014) ซึ่งดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ของหลักสูตรใน พ.ศ. 2557 (ประเมินในปี ค.ศ. 2014) เป็นดังนี้

- จำนวนบทความที่ตีพิมพ์ของอาจารย์ ทั้ง 5 คนในฐานข้อมูล Scopus ระหว่าง ค.ศ. 2010-2014 เท่ากับ 15 บทความ และจำนวนบทความที่ตีพิมพ์ในฐานข้อมูลของ TCI เท่ากับ 5 บทความ
- ในจำนวนนี้มีบทความ 8 บทความ ในฐานข้อมูล Scopus ที่ได้รับการอ้างอิง อย่างน้อย 1 ครั้ง และมีบทความ 2 บทความที่ตีพิมพ์ในฐานข้อมูล TCI ได้รับการอ้างอิงอย่างน้อย 1 ครั้ง

ดังนั้น อัตราส่วนจำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร =

$$\frac{\text{จำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงอย่างน้อย 1 ครั้ง}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งหมด}} = \frac{8+2}{5} = \frac{10}{5} = 2.0$$

$$\text{นำมาคำนวณคะแนน} = \frac{2.0}{2.5} \times 5 = 4.0 \text{ คะแนน}$$

2.9 การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

วันปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะจะบรรจุแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยหัวหน้างาน ในหน่วยงาน และแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยอาจารย์นิเทศลงในซอง ให้นักศึกษานำเอกสารดังกล่าวไปให้หัวหน้างาน พร้อมทั้งจดหมายส่งตัวนักศึกษาเข้าฝึก ตั้งแต่วันแรกที่นักศึกษาเข้าสู่หน่วยงาน แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยอาจารย์นิเทศและหัวหน้างานเหมือนกันและมีรายละเอียดที่มีหลักเกณฑ์การประเมินเอาไว้อย่างชัดเจน เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการฝึก หน่วยงานจะส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษารวบรวมของเป็นความลับและส่งกลับมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นคะแนนในสัดส่วน 50 คะแนนจาก 100 คะแนน โดยเอกสารมีดังต่อไปนี้

ตัวอย่างเอกสารประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา(ฉบับภาษาไทย)

โดยผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ข้อแนะนำสำหรับผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1. ควบคุมให้นักศึกษาปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน
2. การแต่งกายของนักศึกษาฝึกงาน มหาวิทยาลัยกำหนดให้แต่งเครื่องแบบนักศึกษาหรือเครื่องแบบของหน่วยงาน
3. ให้นักศึกษาลงเวลาหรือเวลากลับทุกวัน ตามแบบฟอร์มที่จัดให้ในคู่มือเล่มนี้ และในแบบฟอร์มของหน่วยงาน (ถ้ามี) กรุณาลงนามรับรองในวันสุดท้ายของสัปดาห์
4. เมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โปรดให้นักศึกษาถ่ายเอกสารการลงเวลาของหน่วยงานและใบลาทั้งหมดและให้นักศึกษานำไปมอบให้อาจารย์นิเทศก์
5. นักศึกษาจะต้องบันทึกการปฏิบัติงานและปัญหาในท้ายคู่มือทุกวัน ขอให้ผู้ควบคุมการฝึกงานสละเวลาตรวจและประเมินผลการฝึกงาน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง บันทึกการปฏิบัติงานที่ผ่านการลงนามแล้วถือเป็นแบบประเมินผลการฝึกงานด้วย
6. เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงานขอให้ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประเมินผลการฝึกประสบการณ์ตามแบบประเมินที่จัดมาให้แล้ว **ปิดผนึกพร้อมเซ็นชื่อกำกับ** ผากนักศึกษาไปให้อาจารย์นิเทศก์
7. หากมีปัญหาใด ๆ โปรดติดต่อไปที่อาจารย์นิเทศก์หรืออาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาตามเบอร์โทรศัพท์ในจดหมายส่งตัวหรือในคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ปกสีเขียว) ฉบับของนักศึกษา

แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

(สำหรับผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ)

ชื่อหน่วยงาน.....

ชื่อนักศึกษา.....

สาขาวิชา.....

ชื่อผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....

งานที่ได้รับมอบหมาย

1.

2.

3.

4.

5.

1. การประเมินบุคลิกภาพ (40 คะแนน)

หัวข้อที่ประเมิน	ประเมินครั้งที่ 1		ประเมินครั้งที่ 2		ประเมินครั้งที่ 3		สรุปผล คะแนน
	คะแนน เต็ม 5	คะแนน ที่ได้	คะแนน เต็ม 5	คะแนน ที่ได้	คะแนน เต็ม 5	คะแนน ที่ได้	
1. การแต่งกายเหมาะสม	5		5		5		
2. กิริยามารยาท คำพูด เหมาะสม	5		5		5		
3. การตรงเวลา	5		5		5		
4. ความรับผิดชอบในหน้าที่งาน	5		5		5		
5. ความมีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับเพื่อน ร่วมงาน	5		5		5		
6. การตัดสินใจแก้ปัญหาและ ไหวพริบในการทำงาน	5		5		5		
7. ความคิดริเริ่มในการทำงาน	5		5		5		
8. ความขยัน ซินแข็ง อดทนและ มีน้ำใจ	5		5		5		
รวม	40		40		40		
สรุปผลการประเมินบุคลิกภาพสรุปรวม = _____ (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)							

2. การประเมินผลงาน (60 คะแนน)

หัวข้อที่ประเมิน	ประเมินครั้งที่ 1		ประเมินครั้งที่ 2		ประเมินครั้งที่ 3		สรุปผล คะแนน
	คะแนน เต็ม 15	คะแนน ที่ได้	คะแนน เต็ม 15	คะแนน ที่ได้	คะแนน เต็ม 15	คะแนน ที่ได้	
1. ปฏิบัติงานตามปริมาณที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงทุกงาน	15		15		15		
2. ความรับผิดชอบและการอุทิศตน	15		15		15		
3. คุณภาพของงานเป็นที่น่าพอใจ	15		15		15		
4. งานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามกำหนด	15		15		15		
รวม	60		60		60		

สรุปผลการประเมินบุคลิกภาพสรุปรวม = _____ (คะแนนเต็ม 60 คะแนน)

การประเมิน ระดับ (Grade)	คะแนน (Marks)
A	90-100
B+	85-89
B	80-84
C+	75-79
C	70-74
D+	60-69
D	50-59
E	BELOW 50

สรุปการประเมินผลการฝึกการประสบการณ์วิชาชีพ.....คะแนน เกณฑ์.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ข้อเสนอแนะจากสถานที่ฝึกงาน

ให้ผู้ควบคุมดูแลหรือหน่วยงานจากสถานที่ฝึกงานแสดงความคิดเห็นด้วย การประเมิน ผลความเป็นไปของนักศึกษาฝึกงานในระหว่างเข้ารับการฝึกงานตามหัวข้อข้างล่าง โดยการกรอกแบบประเมินลงในตารางข้างล่างนี้

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....จบการฝึกงาน

ชื่อนักศึกษา.....

ให้เขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างดังต่อไปนี้ ข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. ความขยันหมั่นเพียร				
2. ความรับผิดชอบ				
3. ความสนใจใฝ่ความรู้				
4. ความละเอียดรอบคอบ				
5. ความมีระเบียบวินัย				
6. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
7. การให้ความร่วมมือ				
8. การตรงต่อเวลา				
9. การแต่งกาย				
10. การมีมนุษยสัมพันธ์				

1. การปฏิบัติตัวของนักศึกษาในระหว่างฝึกงาน

.....

2. ผลงานที่ปฏิบัติตลอดเวลาที่ปฏิบัติ

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตัวอย่างเอกสารประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา(ฉบับภาษาอังกฤษ)

โดยผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

Professional Training Supervisor's Guidelines for Completion

1. This form is to be completed by the immediate supervisor/trainer of the trainee(student).
2. This form is to be used for evaluating the performance of the trainee(student). Your feedback on her performance will help us objectively evaluate the overall skills of the trainee(student).
3. It consists of two parts: personality evaluation (40 marks) and professional competence evaluation (60 marks).
4. After the completion of training period, please evaluate the student's performance and return the completed evaluation form to the student's advisor.
5. Should there be any issues that need to be clarified, please contact the student's advisor at the address attached.

TRAINEE EVALUATION FORM
(for Supervisor of the trainee)

Name of Organization:

.....

Student

Name:

Field of Study:

.....

Supervisor Name:

Nature of Training:

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

PART 1: PERSONALITY EVALUATION (40 MARKS)

Assessment Item	First Evaluation		Second Evaluation		Third Evaluation		Total
	Assessment Mark	Deserved Mark	Assessment Mark	Deserved Mark	Assessment Mark	Deserved Mark	
1. Good appearance	5		5		5		
2. Proper manners	5		5		5		
3. Punctual	5		5		5		
4. Responsible and self-reliant	5		5		5		
5. Friendly and cooperative	5		5		5		
6. Creative and prudent in solving problems	5		5		5		
7. Initiative	5		5		5		
8. Hard working, service-minded, patient and tolerant	5		5		5		
Total	40		40		40		
Overall Personality Evaluation = (Assessment Mark = 40 Marks)							

PART 2: PROFESSIONAL COMPETENCE EVALUTION (60 MARKS)

Assessment Item	First Evaluation		Second Evaluation		Third Evaluation		Total
	Assessment Mark	Deserved Mark	Assessment Mark	Deserved Mark	Assessment Mark	Deserved Mark	
1.Performs any task assigned successfully	15		15		15		
2. Demonstrates dedication and responsibility	15		15		15		
3.Displays desirable quality of work	15		15		15		
4. Accomplishes work successfully on time	15		15		15		
Total	60		60		60		

Overall Professional Competence Evaluation = _____ (Assessment Mark = 60 Marks)

Evaluation Criterion:	Grade	Marks
	A	90-100
	B+	85-89
	B	80-84
	C+	75-79
	C	70-74
	D+	60-69
	D	50-59
	E	Below 50

Overall assessment of student’s professional trainingMarks
Grade.....

Additional comments and suggestions (if any):

.....

.....

.....

.....

.....

Signature
(.....)

Employer's Feedback and Suggestions

This form is to be used by the student's supervisor or administrator after the completion of the training period. Please evaluate the student's behavior and progress during the training by completing the following form.

Completion of Professional Training Date:

.....

Student Name:

Direction: Please tick (✓) the relevant box below as appropriate.

Characteristics	Very Good	Good	Satisfactory	Need Improvement
1. Diligence				
2. Responsibility				
3. Aptitude and Passion				
4. Neatness and Orderliness				
5. Discipline				
6. Initiative				
7. Cooperation and Responsiveness				
8. Punctuality				
9. Proper Dress and Clothing				
10. Friendliness and Good Relationship				

1. Student's behavior during the professional training:.....

.....

2. Student's Overall performance during the professional training:.....

.....

3. Additional

Suggestions:.....

.....

Signature.....

(.....)

ตัวอย่างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

โดยอาจารย์นิเทศ

ข้อแนะนำสำหรับอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1. นักศึกษาแต่ละคน ควรได้รับการนิเทศการศึกษาอย่างน้อยคนละ 3 ครั้ง ต่อภาคเรียน กรณีที่เห็นควรและจำเป็น อาจารย์นิเทศก์สามารถไปนิเทศการศึกษาได้มากกว่าที่กำหนด
2. อาจารย์นิเทศก์โปรดแสดงความคิดเห็น และลงนามกำกับในสมุดฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาทุกครั้งที่มานิเทศการศึกษา
3. อาจารย์นิเทศก์ควรรหาโอกาสพบหัวหน้างานหรือผู้ที่รับผิดชอบดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาทุกคน การพบปะสนทนาจะทำให้ได้แง่คิด ทราบปัญหาต่างๆ ที่อาจจำเป็นต้องแก้ไขอย่างรีบด่วน
4. หากนักศึกษาคนใดมีปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการขาดความรับผิดชอบ หรือมีข้อบกพร่องต่างๆ โปรดให้คำแนะนำ ตักเตือนนักศึกษาทั้งด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร หากเป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ ขอความกรุณาแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาทราบโดยด่วน
5. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของนักศึกษาในสมุดคู่มือเป็นประจำทุกครั้งที่มาทำการนิเทศการศึกษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและลงนามกำกับไว้เป็นหลักฐาน
6. เมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สิ่งที่อาจารย์นิเทศก์พึงปฏิบัติ คือ
 - ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานจากคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา
 - ตรวจสอบแบบสรุปผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา
 - ตรวจสอบผลงานหรือปริมาณผลงานของนักศึกษา ตามที่ได้กำหนดให้ปฏิบัติในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 - ประเมินผลจากผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - การประเมินผลของอาจารย์นิเทศก์
 - ส่งผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในความรับผิดชอบ ให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อรวบรวมกรอกใบทะเบียนเสนอต่อคณบดีและนำส่งฝ่ายทะเบียนและวัดผล ส่วนกลางต่อไป

แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
(สำหรับอาจารย์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ)

ชื่อสถานที่.....

ชื่อนักศึกษา..... สาขาวิชา.....

ชื่ออาจารย์นิเทศก์.....

งานที่มอบหมายให้ฝึก

1. ผลการปฏิบัติงานจากคู่มือ
2. แบบสรุปผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
3. ตรวจสอบงานที่รับมอบหมายในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
4. ผลการประเมินของผู้ควบคุม

ผลการประเมิน

1. คะแนนบุคลิกภาพ (40 คะแนน)

หัวข้อที่ประเมิน	ประเมินครั้งที่ 1		ประเมินครั้งที่ 2		สรุปผล คะแนน
	คะแนนเต็ม	คะแนนได้	คะแนนเต็ม	คะแนนได้	
1. การแต่งกายเหมาะสม	5		5		
2. กิริยามารยาท คำพูด เหมาะสม	5		5		
3. การตรงเวลา	5		5		
4. ความรับผิดชอบในหน้าที่งาน	5		5		
5. ความมีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับเพื่อนร่วมงาน	5		5		
6. การตัดสินใจแก้ปัญหาและ ไหวพริบในการทำงาน	5		5		
7. ความคิดริเริ่มในการทำงาน	5		5		
8. ความขยัน ซักขี้ใจ อดทนและมีน้ำใจ	5		5		
รวม	40		40		

สรุปผลการประเมินบุคลิกภาพ สรุปรวม = _____ (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)

2. ผลการประเมินผลงาน (60 คะแนน)

หัวข้อที่ประเมิน	ประเมินครั้งที่ 1		ประเมินครั้งที่ 2		สรุปผล คะแนน
	คะแนนเต็ม	คะแนนได้	คะแนนเต็ม	คะแนนได้	
1. ปฏิบัติงานตามปริมาณที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ ลุล่วงทุกงาน	15		15		
2. ความรับผิดชอบและการอุทิศตน	15		15		
3. คุณภาพของงานเป็นที่น่าพอใจ	15		15		
4. งานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามกำหนด	15		15		
รวม	60		60		
สรุปผลการประเมินบุคคลิกภาพ สรุปรวม = _____ (คะแนนเต็ม 60 คะแนน)					

การประเมิน

ระดับ (Grade)	คะแนน (Marks)
A	90-100
B+	85-89
B	80-84
C+	75-79
C	70-74
D+	60-69
D	50-59
E	BELOW 50

สรุปการประเมินผลการศึกษาระดับการประถมศึกษา.....คะแนน เกรด.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

2.10 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ละสาขาวิชากำหนดให้มีความแตกต่างกัน เช่น สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ และสาขาวิชาดุริยางคศิลป์กำหนดให้นักศึกษาทำโปรเจกต์ชิ้นงาน ขึ้นมา เพื่อใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานในวิชานี้

ส่วนสาขาวิชาอื่นจัดทำรายงานในรูปแบบของงานวิจัย ที่มีทั้งปัญหาและความสำคัญของปัญหา การเก็บข้อมูล หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย และข้อมูลของหน่วยงาน การวิเคราะห์ผล อภิปรายผล และสรุปผล

สรุปสัดส่วนของคะแนนที่นิยมใช้กัน คือ คะแนนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้รับการประเมินมาจากหน่วยงาน 50 คะแนน คะแนนอาจารย์นิเทศ 30 คะแนน คะแนนปัญหาพิเศษ 1 เรื่อง หรืองานวิจัย 1 งานหรือโปรเจกต์ 1 ชิ้น 20 คะแนน รวมทั้งหมด 100 คะแนน

เกณฑ์ในการตัดเกรดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพคล้ายกับเกณฑ์ของ วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

A	=	90-100
B+	=	85-89
B	=	80-84
C+	=	75-79
C	=	70-74

วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาต้องได้เกรดไม่ต่ำกว่า C มิฉะนั้นจะถือว่าสอบตก

สอบตกวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครั้งแรก สามารถลงทะเบียนซ่อมได้ในครั้งที่ 2 แต่ถ้า นักศึกษาสอบตกวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในครั้งที่ 2 ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้อีกต่อไป นักศึกษาจะได้รับเพียงทรานสคริปต์รับรองการเรียนแต่ไม่สามารถรับรองวิทยฐานะเป็นบัณฑิตระดับปริญญาตรีได้

สอบตก

D+	=	60-69
D	=	50-59
E	=	0 - 49
I	=	หากมีเหตุผลที่เหมาะสม

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาตรี(ต่อเนื่อง)
พ.ศ. ๒๕๔๘**

เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาตรี(ต่อเนื่อง) พ.ศ. ๒๕๔๘ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จึงตราข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ว่าด้วยการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) พ.ศ. ๒๕๔๘"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับสำหรับการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาตรี(ต่อเนื่อง) ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศใดที่ขัดแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

"มหาวิทยาลัย"	หมายความว่า	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
"สภามหาวิทยาลัย"	หมายความว่า	สภามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
"อธิการบดี"	หมายความว่า	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
"นักศึกษาภาคปกติ"	หมายความว่า	นักศึกษาที่ศึกษาเต็มเวลาในวันที่ทำการ

ปกติ

"นักศึกษาภาคพิเศษ" หมายความว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาตามโครงการการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หรือนักศึกษาที่เข้าศึกษาตามโครงการอื่นใดที่ไม่ใช่ภาคปกติ

"ภาคการศึกษาปกติ" หมายความว่า ภาคการศึกษาต้นและภาคการศึกษาปลาย

"ภาคการศึกษาดูสุรอัน" หมายความว่า ภาคการศึกษาหลังภาคการศึกษาปลาย

"อาจารย์ที่ปรึกษา" หมายความว่า อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดย

คำแนะนำของคณบดีเพื่อให้ทำหน้าที่แนะนำนักศึกษาและให้คำปรึกษาด้านการเรียนและด้านอื่นๆ

"ศูนย์บริการการศึกษา" หมายความว่า ศูนย์บริการการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่ตั้งอยู่ภายนอกมหาวิทยาลัย

หมวด ๕
การเรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการสอบ

ข้อ ๑๔ การเรียน

๑๔.๑ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนติดต่อกันทุกภาคการศึกษาปกติ การลาพัก การศึกษาจะต้องปฏิบัติตามระเบียบการลาพักการศึกษา

๑๔.๒ นักศึกษาจะต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้นจึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบปลายภาค ในกรณีที่นักศึกษามีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ต้องยื่นคำร้องขอมีสิทธิ์สอบพร้อมหลักฐานแสดงเหตุจำเป็นของการขาดเรียน โดยยื่นที่สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ก่อนสอบปลายภาค ๓ สัปดาห์ เพื่อให้มหาวิทยาลัยพิจารณาสิทธิ์ในการเข้าสอบ นักศึกษาที่มีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จะหมดสิทธิ์สอบ

ข้อ ๑๕ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

๑๕.๑ นักศึกษาจะต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ถ้าผู้ใดปฏิบัติงานไม่ครบถ้วน ให้ถือว่าการศึกษายังไม่สมบูรณ์

๑๕.๒ ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะต้องประพฤติตนตามระเบียบวินัย และปฏิบัติงานตามข้อกำหนดทุกประการ หากฝ่าฝืน ผู้ควบคุมซึ่งเป็นอาจารย์และบุคลากรในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพอาจพิจารณาส่งตัวกลับ

-๗-

หมวด ๖
การวัดและประเมินผล

ข้อ ๑๗ ให้มีการประเมินผลการศึกษาในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร เป็น ๒ ระบบ ดังนี้

๑๗.๑ ระบบค่าระดับคะแนน แบ่งเป็น ๘ ระดับ

ระดับคะแนน	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม	๔.๐
B ⁺	ดีมาก	๓.๕
B	ดี	๓.๐
C ⁺	ดีพอใช้	๒.๕
C	พอใช้	๒.๐
D ⁺	อ่อน	๑.๕
D	อ่อนมาก	๑.๐
E	ตก	๐.๐

ระบบนี้ใช้สำหรับการประเมินผลรายวิชาที่เรียนตามหลักสูตร ระดับคะแนนที่ถือว่าสอบได้ ต้องไม่ต่ำกว่า " D " ถ้านักศึกษาได้ระดับคะแนนในรายวิชาใดต่ำกว่า ต้องลงทะเบียนและเรียนใหม่ จนกว่าจะสอบได้ กรณีวิชาเลือกถ้าได้ระดับคะแนนต่ำกว่า " D " สามารถเปลี่ยนไปเลือกเรียนรายวิชาอื่นได้ ส่วนการประเมินผลรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถ้าได้ระดับคะแนนต่ำกว่า "C" ถือว่าสอบตก นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนและเรียนใหม่ ถ้าได้รับการประเมินผลต่ำกว่า "C" เป็นครั้งที่สอง ถือว่าพ้นสภาพเป็นนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษารอลงทะเบียนรายวิชาเลือกอื่นแทนรายวิชาเลือกที่สอบไม่ผ่าน รายวิชาที่สอบไม่ผ่านจะได้รับการบันทึกผลการเรียนเป็น "E"

๑๗.๒ ระบบไม่มีค่าระดับคะแนน กำหนดสัญลักษณ์การประเมินผลดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับการประเมิน
ผ่านดีเยี่ยม	PD (Pass with Distinction)
ผ่าน	P (Pass)
ไม่ผ่าน	F (Fail)

ระบบคะแนนนี้ใช้สำหรับการประเมินผลรายวิชาที่หลักสูตรบังคับให้เรียนเพิ่มเติม ข้อกำหนดเฉพาะ และรายวิชาที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดให้เรียนเพิ่ม

รายวิชาที่ได้ผลประเมิน " F " นักศึกษาต้องลงทะเบียนและเรียนใหม่จนกว่าจะสอบได้

2.11 การปัจฉิมนิเทศ

หลังจากที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาเตรียมตัวสำเร็จการศึกษาและไปสมัครงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศขึ้นมาเพื่อให้ นักศึกษาได้ลาอาจารย์และสถาบัน อีกทั้งอธิบายบทสรุปของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพถึงการเตรียมตัวสำหรับการหางาน สมัครงานอย่างไรให้ได้งานที่ต้องการ พร้อมทั้งนำหน่วยงานที่ต้องการจ้างบัณฑิตจบใหม่มาออกบูธเพื่อรับสมัครพนักงานใหม่กันในมหาวิทยาลัย

กิจกรรมงานปัจฉิมนิเทศของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ภาพ 37 ลงทะเบียนหน่วยงานปัจฉิมนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ภาพ 38 คณบดีให้รางวัลเกียรติบัตรเรียนดีแก่นักศึกษาแต่ละสาขาวิชา

ภาพ 39 คณาจารย์และนักศึกษาถ่ายรูปร่วมกันในงานปัจฉิมนิเทศของนักศึกษา

ภาพ 40 นักศึกษาเขียนใบสมัครงาน ในงานปัจฉิมนิเทศ

ภาพ 41 นักศึกษาชั้นปี 4 ที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.12 มคอ. 6

หลังจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่งเกรดวิชานี้ในระบบสารสนเทศเพื่อการส่งเกรดอย่างเป็นทางการแล้ว อาจารย์จำเป็นต้องอัปเดต มคอ.6 เข้าสู่ระบบสารสนเทศ เรืองมคอ. เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนและรูปแบบประเมินผลของวิชานี้ว่าเป็นอย่างไร ควรมีการปรับปรุงอะไร ในปีการศึกษาต่อไป

เรื่อง มคอ.6

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาษษาต่างประเทศ

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา 1554803 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาอังกฤษ (Professional Internship in English)
2. หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์อุมาพร ยูวจิต อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม อาจารย์อุมาพร ยูวจิต, อาจารย์สรารัฐ ณ พัทลุง
4. ภาคการศึกษา/ปีการศึกษาที่ฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ภาคการศึกษา 2/2561

หมวดที่ 2 การดำเนินการที่ต่างจากแผนประสบการณ์ภาคสนาม

1. การเตรียมนักศึกษา (ถ้ามี)	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการวางแผนในอนาคต
ตามแผนงานปกติ	-
2. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศก์	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการวางแผนในอนาคต
ตามความเหมาะสม ยึด อ ที่ปรึกษาเป็นหลัก	-
3. การเตรียมพนักงานที่เลี้ยง (Field Supervisors)	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการ

เรื่อง มคอ.6

จากสถานประกอบการ (ถ้ามี)	วางแผนในอนาคต
-	-
4. การเปลี่ยนแปลงการจัดการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) 4.1 การเปลี่ยนแปลงกิจกรรม และ/หรืองานที่มอบหมายให้นักศึกษา	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการ วางแผนในอนาคต
-	-
4.2 การเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนนักศึกษา	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการ วางแผนในอนาคต
-	-
4.3 การเปลี่ยนแปลงอื่นๆ (ถ้ามี)	ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพื่อการ วางแผนในอนาคต
-	นักศึกษาควรรหาข้อมูลสถานที่ฝึกงานให้มากที่สุด ควรไปดูสถานที่ฝึกงานก่อนด้วยตนเอง

หมวดที่ 3 สรุปผลการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา

1. จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน 20 คน		
2. จำนวนนักศึกษาคงอยู่เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา 20 คน		
3. จำนวนนักศึกษาที่ถอน (w) การลงทะเบียน 0 คน		
4. การกระจายของระดับคะแนน		
ระดับคะแนน (เกรด)	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
A	8	40.00
B+	6	30.00

เรื่อง มคอ.6

B	5	25.00
C+	0	0.00
C	0	0.00
D+	0	0.00
D	0	0.00
E	0	0.00
ไม่สมบูรณ์ (I)	1	5.00
ตอน (W)	0	0.00

หมวดที่ 4 ปัญหาและผลกระทบด้านการบริหาร

1. ปัญหาด้านการบริหารของสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือ สถานประกอบการ/สถานที่ฝึก -
2. ผลกระทบต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษา -
3. การเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาและอุปสรรคในอนาคต ต้องประชุมและกำชับให้ปฏิบัติงานเสมือนเป็นพนักงาน และเคารพองค์กร มีวินัย

หมวดที่ 5 การประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

1. การประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยนักศึกษา (ให้แนบผลการสำรวจ)
1.1 ข้อวิพากษ์ที่สำคัญจากผลการประเมิน -

เรื่อง มคอ.6

1.2 ความเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ / อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม -
2. การประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยสถานประกอบการหรือพนักงานที่เกี่ยวข้อง
2.1 ข้อวิพากษ์ที่สำคัญจากผลการประเมิน -
2.2 ความเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ / อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม -

หมวดที่ 6 แผนการปรับปรุง

1. การดำเนินการเพื่อปรับปรุงการฝึกประสบการณ์ภาคสนามครั้งที่ผ่านมา -
2. ความก้าวหน้าของปรับปรุงการฝึกประสบการณ์ภาคสนามจากรายงานการประเมินครั้งก่อน -
3. ข้อเสนอแผนการปรับปรุงสำหรับภาคการศึกษา/ปีการศึกษาต่อไป -
4. ข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร -

2.13 บทสรุป

นักศึกษาชั้นปี 4 ของหลักสูตรทั้ง 13 หลักสูตรจาก 15 หลักสูตรของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ที่ต้องเรียนวิชากลุ่มวิชาชีพ จำนวน 7 หน่วยกิต แบ่งเป็น 2 วิชา ได้แก่ วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 2 หน่วยกิต กับวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 5 หน่วยกิต การเรียนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในชั้นปี 4 ภาคเรียนที่ 1 เรียนเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เช่น การเรียนพัฒนาบุคลิกภาพ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การเรียนเพื่อสอบเข้าทำงาน การแนะนำอาชีพ และดำเนินการเตรียมการเข้าสู่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือการขอเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานที่สนใจตามความถนัดของนักศึกษาแต่ละคน อีกทั้งการเตรียมการสอนของอาจารย์และสาขาวิชา ระเบียบกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย ในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ การประเมินผลการเรียน และการเรียนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนที่ 2 นักศึกษาเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานในฐานะนักศึกษาฝึกงาน อาจารย์กับการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหน่วยงานและอาจารย์ สมรรถนะของการเรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น งานวิจัย และบทความวิชาการ การทำโปรเจกต์เพื่อสำเร็จการศึกษา และหลังจากกระบวนการประเมินผลการเรียนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จสิ้น อาจารย์อัปโหลดมคอ. 4 และมคอ. 6 กระบวนการของกลุ่มวิชาชีพแล้วแต่เป็นกระบวนการที่พยายามตอบสนองต่อเจตนารมณ์ของหลักสูตรในการผลิตบัณฑิตที่ดี มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะของบัณฑิตตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ และปิดท้ายด้วยกิจกรรมปัจฉิมนิเทศน์นักศึกษาที่เป็นบทสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้กลุ่มวิชาชีพในชั้นปี 4 ได้อย่างสมบูรณ์

บรรณานุกรม

- สาขาการพัฒนารวมชน. (2563). หลักสูตรสาขาวิชาการพัฒนารวมชน ศศ.บ.4ปี อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course_61/03/30103.pdf
- สาขาวิชาดนตรีไทย. (2563). หลักสูตรสาขาวิชาดนตรีไทย ศล.บ.4ปี อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/30203.pdf>
- สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร. (2563). หลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร ศศ.บ.4ปี อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/30803.pdf>
- สาขาวิชานิติศาสตร์. (2563). หลักสูตรสาขาวิชานิติศาสตร์ น.บ.4ปี อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/30904.pdf>
- สาขาวิชาภาษาไทย. (2563). หลักสูตร สาขาวิชาภาษาไทย ศศ.บ.4ปี อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/31203.pdf>
- สาขาวิชาภาษาอังกฤษ. (2563). หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ศศ.บ.4ปี อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/31403.pdf>
- สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. (2563). หลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รป.บ.4ปี อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/31616.pdf>
- สาขาวิชารัฐศาสตร์. (2563). หลักสูตรสาขาวิชารัฐศาสตร์ ร.บ.4ปี อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/33415.pdf>

- สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ. (2563). **หลักสูตรสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ ศศ.บ.4ปี** อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/33603.pdf>
- สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. (2563). **หลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ศศ.บ.4ปี** อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/33703.pdf>
- สาขาวิชาภูมิศาสตร์และภูมิสารสนเทศ. (2563). **หลักสูตรสาขาวิชาภูมิศาสตร์และภูมิสารสนเทศ วท.บ.4ปี** อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/33802.pdf>.
- สาขาวิชาดุริยางคศิลป์. (2563). **หลักสูตรสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ศศ.บ.4ปี** อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/33903.pdf>
- สาขาวิชาการออกแบบ. (2563). **หลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบ ศป.บ.4ปี** อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/34121.pdf>
- สาขาวิชาพัฒนาสังคมเมือง. (2563). **หลักสูตรสาขาวิชาพัฒนาสังคมเมือง ศศ.บ.4ปี** อ้างถึงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/Course-Dan/Dan/Course61/03/3.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2563). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2563). **ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาตรี(ต่อเนื่อง) พ.ศ.2548**. คู่มือนักศึกษาใหม่. อ้างถึงในวันที่ 23 เมษายน 2563 จาก <http://etcserv.pnru.ac.th/Offi/acade/ko-mout/62/62.pdf>

ภาคผนวก

คณะผู้จัดทำคู่มือการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การจัดการความรู้ เป็นส่วนหนึ่งของงานประกันคุณภาพ ที่มงานการจัดการความรู้ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนจากท่านคณบดี รองศาสตราจารย์ดร.สุพจน์ แสงเงิน และรองคณบดีทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์กษิติศ วัชรพรรณ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ที่ปรึกษาและบรรณาธิการ ผู้อำนวยการประชุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัสชา น้อยสะอาด หัวหน้างานประกันคุณภาพ ที่ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นบรรณาธิการ ที่ปรึกษา ผู้จัดการกิจกรรมและผู้ประสานงาน และทุกสาขาวิชาของคณะได้แก่ สาขาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษธุรกิจ เทคโนโลยีภูมิศาสตร์ ดนตรีไทย ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์และการละคร ภาษาจีนธุรกิจ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศิลปกรรม การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคมเมือง บรรณารักษ์และสารนิเทศ ที่เข้าร่วมประชุมออนไลน์และแบ่งปันข้อมูล ภาพถ่าย เอกสารประกอบในเล่มนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ได้แก่ พี่หน้อย คุณมด น้องจำ พี่ใหญ่ น้องแชมป์ และเจ้าหน้าที่ทุกๆคน ที่ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวกให้เล่มนี้บรรลุผลสำเร็จ และพี่นง (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมชนก ศิริพัชระ หัวหน้าการจัดการความรู้ (Knowledge management) ผู้เขียนคู่มือฉบับนี้) ขอขอบคุณในน้ำใจ ความเสียสละ และความเอื้อเฟื้อจากทุกคนในคณะของเราที่ช่วยให้คู่มือนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

KM ของคณะ

